

Dogodek našega življenja

Ko nastaja ta zapis (zgodaj jutraj 23. januarja), je že jasno, da pobuda slovenskih komunistov o Zvezi komunistov Jugoslavije kot zvezi enakopravnih in samostojnih republikanskih organizacij, ki se svobodno povezujejo v ZKJ, ni dobila podpore komunistov drugih federalnih enot. Celotno nasprotje, Slovenci so bili posekani do tal. Nekoliko usmiljenja in razumevanja so bili deležni le od hrvaških kolegov, ki se očitno kar jasno zavedajo, da bodo morale njihove bodoče poteze biti podobne slovenskim, sicer bo z njimi pometlo lastno ljudstvo, ki ga bo na ulice pripeljal bronasti konjenik baron Jelačić. Vsi smo vedeli, da ZK Jugoslavije že nekaj časa ni več, z odhodom slovenske delegacije iz centra Sava pa se je to stanje tudi nekoliko uzakonilo. Zveze komunistov Jugoslavije torej ni več in to je za prenekanje državljanstva in nesrečne države desetletja, če že ne vsega njegovega življenja. Kdo je še v tem prastozidarskem združenju? Seveda ob vednosti, da je hrvaški komunistični prvak Ivica Račan opozoril, da bi bilo treba kongres zaradi odhoda Slovencev prekiniti in kasneje (po poskusu

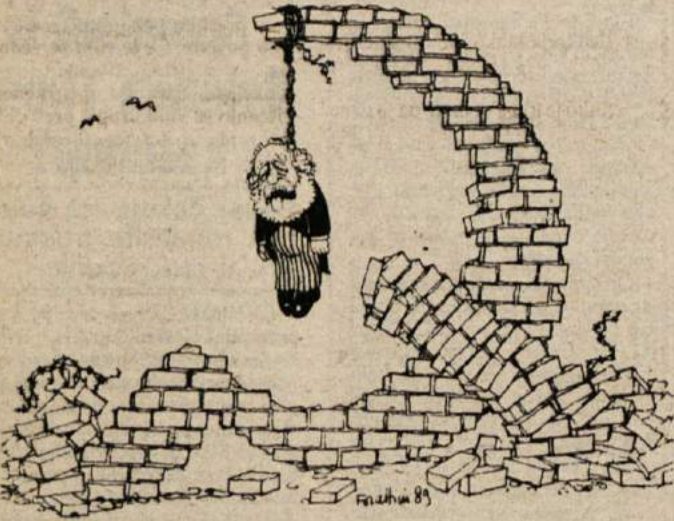
potirive) spet sklicati, kar je še en dokaz, da bo na Hrvaškem še vroče in da je Račan pameten človek. V ZKJ so ostali samo še njeni, večinoma pod srbskim dežnikom skrivajoči se deli, ki pa si bodo že ob najšibkejšem sončnem žarku zaželeli zraka in prostora. Oklevajo tudi tisti, ki jim je Jugoslavija, tudi takšna, kot je, nekakšna svetinja. Vendar bo pod pritiskom življenja in sveta okoli nas minil tudi ta animizem. S tem bodo oziroma so že odkrivanja vrata v popolno razbitje jugoslovanske Partije, ki nima na primer niti toliko moči, dobre volje in razuma, da bi sprejela dr. Bavcova amandman o črtanju proslutih členov kazenskega zakona, ki zapovedujejo preganjanje tistih, ki mislijo drugače. Zoper ta predlog so bili isti komunisti, ki so se pod silo razmer končno le odrekli vodilni vlogi ZKJ. Kakšno ličemerje! In skoraj ob istem času, ko so delegati v centru Sava norčujoče iz mednarodno priznanega pravnikarja, mora naš ne posebno spretni zunanji minister sredi Evrope skrušeno priznati, da s človekovimi pravicami in svobodničarji v Jugoslaviji res ni vse tako, kot bi moralo biti.

Zveza komunistov Jugoslavije je politični mrvica, ki mu nekaj organov zaradi posebne nege v šok sobi še vedno deluje, možgani pa so zaradi pomanjkanja kisika hudo poškodovani. In vendar je ta organizem, ki vsak dan bolj dobiva naravno priznanih izdelkov dr. Frankeštajna, še vedno zelo nevaren. Če bo kdo v Jugoslaviji sprožil državljansko vojno, potem bodo to komunisti. To na tem modrem planetu ne bo prvi tovrstni medčloveški spopad zaradi teh bitij. In ko pred televizorji gledamo te jugopravke, njihove od medsebojnega sovraštva zarile obraze, se nam zdi, da ne govorijo, ampak streljajo s strojnimi. Za začetek drug na drugega, ljudstva bodo na vrsti pozneje. V imenu demokratičnega centralizma, v imenu ideologije, ki je v tem stoletju uničila življenje milijonom ljudi.

In kaj reči o slovenskih komunistih? Svojega prepričanja tokrat niso zakupčkali, z njimi pa je bil, tako sem prepričan, tokrat tudi slovenski narod. Slovenskim komunistom pa ni šlo za biti ali ne biti samo v Beogradu, ampak tudi v Ljubljani. Njihovo pokončno držo in volilni program, ki bo po dogodkih v Beogradu morda moral v še kakšen boljši kozmetični salon, bomo tehtali na volitvah. Ne vem, koliko glasov bodo dobili, toda glasovi, ki jih bodo dobili od nekomunistov, bodo čisti kot solza. Po centru Sava lahko postane Slovenija bolj enotna, kot je bila kdajkoli. Ta enotnost pa hkrati pomeni, da bodo morebitne tankovske gosenice na ljubljanskem Trgu nebeskega miru mendarle tudi slovenske partijske knjižice. Toda to ljudstvo lahko preživi tudi tako strahotno opcijo. Konec koncev bo treba povedati, da usoda neke države ne more biti kar naprej odvisna od preprirov v neki organizaciji, ki jo sestavlja le desetina njenih prebivalcev.

Naslednje vprašanje je, ali bo za ZKJ razpadla tudi Jugoslavija. Kajti tista primerjava premiera Anteja Markovića, da se mora konvoj prilagoditi hitrosti najpočasnejše ladje v konvoju, je kljub domnevnim pomorskim izkušnjam našega prvega ministra gola kot dojenčkov rita. Najpočasnejša ladja v konvoju mora imeti vsaj tako hitrost, da je hitrejša od sovražne podmornice. Sicer se sploh ne odpravi na pot. Kdo se bo torej odpravil v Evropo in s kakšnimi kapitani?

M. BAUER

Forattini, La Repubblica

Svetuješ tistemu, ki ve, kaj hoče

Zbornica bo gospodarstvu več svetovala — Za poslovne odločitve podjetja ne znajo izkoristiti računalnikov — Preveč papirja v notranji administraciji

BREŽICE — V nekaterih posavskih kolektivih menijo, da jim gospodarska zbornica oziroma po novem medobčinski odbor ne more nuditi nobene pomoči, da se zato nanjo niso obrnili in se ne bodo. V odgovor na taka razmišljanja je predsednica Marinka Pucelj — Arandeljovič dejala, da je težko svetovati nekemu, ki ne pozna najbolj zgočih problemov v podjetju. Kako pa sploh lahko naročiš obleko, če ne veš ne mere ne kroja in ne tega, kakšno blago bi rad?

V posavskih organizacijah se pogosto ne zavedajo, kaj vse jim manjka. Tako marsikje ne znajo izbrati informacij za direktorja, za finančno ali nabavno službo ali za sestane delovnega kolektiva. Tudi o tem, v kakšnih razmikih, naj se informacije za koga ponavljajo, vedo premalo.

V modi računalništva je moderno, da z računalniki pišejo besedila, namesto da bi jih uporabljali za zahtevnejše računarske operacije. V zbornici že leta ponavljajo, da morajo podjetja vsaj enkrat na leto preveriti poslovanje, a tega ne store. Zaradi nove opreme se ne menjata ne poslovni ne proizvodni režim, sploh pa ne znajo nikjer več računati.

Zbornica je vnaprej zainteresirana predvsem za reševanje problemov, ki so skupni več podjetjem v isti ali v različnih panogah. Nekaj takega je že naredila s študijo o racionalizaciji cestnega prevoza blaga v Posavje in iz regije. Za naprej pričakuje krizo v avtobusnem prometu, ker podjetja za delavce v eni izmeni po uvedbi evropskega delovnega časa ne bodo več zagotavljala prevozov na delo. Prevoznikom bo zbornica

• Le ateist je lahko dober kristjan, le kristjan je lahko dober ateist. (Bloch)

rade volje pomagala pri rešitvah za nadomestitev izpadlega dohodka. Enako, kot je lani izpeljala zamisel o sušenju sadja na posavskih kmetijah vse do prodaje, bo naredila z inovacijami v podjetjih. Po naročilu jih bo pripeljala do serijske proizvodnje, kjer bo tržna analiza podprla upravičenost naložbe.

J. TEPPEY

POČAKATI NA DRUGAČNO ZGODOVINO — Kot je na ustanovnem zboru črnomaljskega odbora Slovenskih krščanskih demokratov dejal predsednik stranke Lojze Peterle, bo potrebno počakati, da bo zgodovina realno ovrednotena in da bo iz nje izginila ideologija. Potem bo tudi povsem drugačna slika o predhodnikih SKD. Na fotografiji predsedujoči na ustanovnem zboru: Tone Malenšek, Lojze Peterle, Vlado Starešinič, Franc Starešinič in Martin Dajčman (od leve proti desni). (Foto: M. B.-J.)

KRŠČANSKI DEMOKRATI V NOvem MESTU — V okviru Svobodne katedre, ki jo že dalj časa v Novem mestu pripravlja OK ZSMS, je bil prejšnji tork v konferenčni dvorani hotela Metropol večer, posvečen temi »slovenski kristjani in demokratizacija«. Predavanje o tem je imel Lojze Peterle (na sliki v sredini), bivši dijak novomeške gimnazije in sedaj predsednik slovenskih krščanskih demokratov. Viktor Blažič (prvi z leve), novomeški rojak, pa je govoril o narodni spravi. Po končani svobodni katedri so ustanovili občinski odbor slovenskih krščanskih demokratov. Več o tem večeru v naslednji Prilogi. (Foto: A. Bartelj)

Ne damo EGS!

Selitev sedeža elektrogospodarstva zelo bujni duhove

MARIBOR — Po naključju je bila predstavitev knjige Cestna afera v Mariboru prav v dne, ko se je mesto tako kot pred dvajsetimi leti z odločitvijo tedanje zvezne vlade čutilo oškodovano zaradi sklepa sedanje republiške vlade, da bo sedež slovenskega elektrogospodarstva po dvajsetih letih preselilo iz štajerske metropole v Ljubljano. Kaj ima cestna afera skupnega s tem skleptom? Navidez res malo, toda očitno je najnovičnejše dogajanje odprto nekater stare mariborske rane. Že v razpravi ob knjigi na precej dobro obiskani javni tribuni je bilo več besed o novi centralizirani slovenski državi, ki naj bi tudi s selitvijo EGS

MILAN PREDAN

Krščanski demokrati brez obljub

V Črnomlju ustanovili tretjo opozicijsko stranko

ČRNOMELJ — Tretjo opozicijsko stranko v Črnomlju so pretekli teden ustanovili Slovenski krščanski demokrati (SKD). Ustanovni občni zbor v polni dvorani kulturnega doma se je pričel z Zdravljico in še nekaj pesmimi iz gri pevcev Beltovskega zbora. Ustanovitev se je udeležil tudi predsednik SKD Lojze Peterle, ki je med drugim govoril o slovenskih kristjanih po polstoletni politični abstinenci.

Poudaril je, da se po osvoboditvi, ko je partija prevzela oblast, slovenski kristjan ni mogel razvijati v celovito bitje. V zadnjem času, ko je ideološki model doživel polom, se začena po Peterletovih besedah politični prostor drugače opredeljevati. Mnogi ljudje, ki sicer niso kristjani, pravijo, da največ pričakujejo prav od SKD, in sicer poštenje, pravičnost in solidarnost. Ko je govoril o odnosu Evrope do slovenske demokracije, je enega od poslušalcev zanimalo tudi, kakšen je odnos Jugoslavije do demokratičnega razvoja v naši republiki. »Katero Jugoslavije, saj Jugoslavije ni več?« je vprašal Peterle ter pojasnil, da v Sloveniji sicer nismo separatisti, toda če nas nekdo izganja iz Jugoslavije, v kateri se ne da več pogovarjati, je potrebno pač nekaj storiti.

Član črnomaljskega iniciativnega odbora Vlado Starešinič pa je v svojem uvodnem govoru dejal, da SKD ne boje biti revanšisti, da ne boje izgubljati energije za poravnava starih računov in napak. Če bi to želeli, potem je jasno, da ne bi kolesa zgodovine zavrteli naprej niti za milimeter. Ko je govoril o Beli krajini, je dejal, da je bila doslej je provinca, na obrobju vseh dogajanj. »Med tukajšnjimi odgovornimi ljudmi ni bilo velikega razumevanja za pozitivne ideje. Podvrženi smo bili in smo še vedno večnemu eksperimentiranju. Tega pa nečemo več.« je zatrdil Starešinič ter obljubil, da bodo v naslednjih štirih letih naredili vse, kar bo v njihovih močeh, da se bodo tuji vlagatelji odločili za vlaganje v razvoj Bele krajine. A ne le tuji, tudi domači strokovni kader, ki je doslej zapuščaj deloželo ob Kolpi, bodo morali znati pritegniti, da bo ostal doma. Sicer pa je Starešinič poudaril, da ne bodo ponavljali velikih obljub, ki jih je v predvolilnem času slišati z vseh strani. Zavedajo se namreč, da prihajamo v obdobje s težkimi nalogami in preizkušnjami. Zato v SKD obljublajo le, da se bodo potrudili, da bomo končno zaživi človeka vredno življenje.

M. BEZEK-JAKŠE

• Prava prostost ni v neomejenem svobodnem razpolaganju s stvarmi kot objekti, predmeti naše samovolje, marveč v priznavanju stvari kot stvari. Izhodišče nove etike, etike tretjega tisočletja, torej je: pustiti biti. V svoji biti je namreč sveto vsako bivajoče. (Hribar)

Naša anketa

Skupno življenje nesmisel?

V prvih dneh 14. izrednega kongresa ZKJ je bilo spet slišati veliko prav grobih, kako naj se »oni tam« kar odcepijo, kako naj gredo, kamor hočejo itd. Seveda tovrstnega naganjanja Slovenije iz Jugoslavije nismo slišali prvič, veliko ga je bilo po raznih lanskim mingaških seansah v jugovzhodnih delih Jugoslavije. Tokrat pa so si ga privoščili delegati na kongresu ZKJ iz njenih posameznih delov, ki bi bila rada še naprej — kajpada po večinskem mnenju, ki je slovenske delegate prislilo v predčasno zapuštitev kongresa in ZKS v izstop iz ZKJ — vodilna jugoslovanska politična sila, čeprav jo je čas povsem pohodil. Seveda so razmere v Jugoslaviji že kar precej dolgo ne-normalne, ta tvorba poka po vseh živih, gospodarska stiska je razgalila resnico, kako malo skupnega imajo posamezni deli države, ki jo je cela desetletja prekrival plašč parol o bratstvu in enotnosti, »zajedništvu« itd. Razvitejšim, posebno Sloveniji, se predvsem ob vse bolj grobih in nizkih napadih vse pogosteje in jasneje zastavlja vprašanje smisla nadaljnega skupnega življenja v tako nemogoči skupnosti. Posebno, ker so tudi prepričani, da jih takšno življenje predrago stane, za vračilo pa še dobivajo brce. Odcepitveni duh, ki nam ga v Jugoslaviji že dolgo očita, je v Sloveniji močnejši šel v zadnjem času, mnogi celo trezno mislijo, da osamosvojitvena pot pelje preko konfederacije.

ANTON DEJAK, upokojenec iz Ribnice: »Sem za konfederacijo, saj tako stanje, kot je zdaj, ne more več dolgo trajati. Dohodek, ki ga ustvarja republika, naj ostane njej. V okviru Jugoslavije pa naj vsaka republika plača le tisto, za kar se bodo vse dogovorile in skupno združile. Sem tudi za Demos, ker predlaga tako rešitev. Nekateri so tudi za odcepitev, je pa vprašanje, ali bi bilo to zaradi raznih gospodarskih in pravnih zapletov sploh možno.«

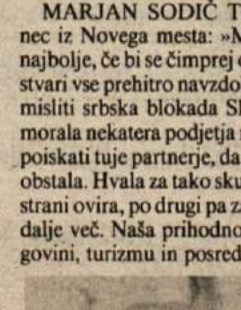
FRANC MALNAR, upokojenec iz Trave, Kočevje: »Sem bolj za odcepitev kot za konfederacijo. Tako bi več narodnega dohodka ostalo doma. Vsaka republika naj gospodari zase, pa ne bo nihče izkoriščan. Zdad iz vseh republik trdijo, da je prav njihova republika izkoriščana. Če bodo republike samostojne, pa se bo pokazalo, kdo koga zares izkorišča. Če bi prišlo do odcepitve, potem se verjetno ne bi nikoli več združevali.«

ALOJZ FABJANČIČ, samostojni projektant arhitekt, Krško: »Postopek za osamosvojitve Slovenije naj ne bi šel preko konfederacije, ampak kar direktno, odločitev pa bi morali sprejeti na referendumu. Prepričan sem, da v okviru Jugoslavije, pa naj bo ta kakršnakoli, ne moremo doseči politične in ekonomske samostojnosti. Posebej pa moram opozoriti, da je tudi pri nas precej slabosti in da sama odcepitev ne bi prinesla sprememb. Spremeniti bi se morali tudi mi. Zdad smo se tu in tam zaradi lastnih slabosti zgovarjali tudi na jug.«

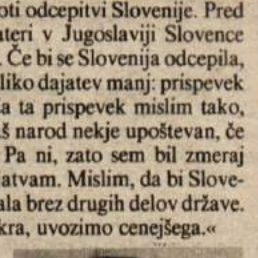
BRANKA DEROŽŠEK, novinarka sevnjskega radia: »Kolikor se pogovarjam z ljudmi, lahko rečem, da je v teh naših zmedenih družbenih razmerah večina za nekakšno federacijo, čeprav bi po mojem mnenju tudi glasno rekel, da je za odcepitev. Tem se pridružujem tudi jaz, saj taka konfuznost, ko moramo stalno poslušati nekakšne zgodbe o izkoriščanosti, mora enkrat priti h koncu, da bodo računi čisti. Parol o »zajedništvu« je bilo dovolj.«

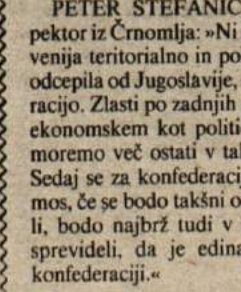
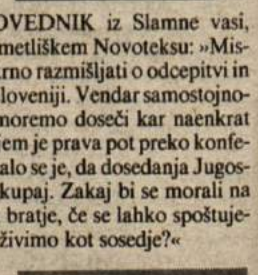
MARJAN SODIČ TOMIČ, upokojenec iz Novega mesta: »Mislim, da bi bilo najbolje, če bi se čimprej odcepili, saj gredo stvari vse prehitro navzdol. Precej mi je dala misliti srbska blokada Slovenije, ko so se morala nekatera podjetja na hitro znati in si poiskati tuje partnerje, da bi proizvodnja ne obstala. Hvala za tako skupnost, ki te po eni strani ovira, po drugi pa zahteva od tebe čedalje več. Naša prihodnost je v Evropi, trgovini, turizmu in posredništvu.«

ŠTEFAN HREN, delavec z Repč, Trebnje: »Nisem proti odcepitvi Slovenije. Pred časom so nekateri v Jugoslaviji Slovence celo podili ven. Če bi se Slovenija odcepila, bi imela eno veliko dajatev manj: prispevek za nerazvite. Za ta prispevek mislim tako, da naj bi bil naš narod nekje upoštevan, če daje ta denar. Pa ni, zato sem bil zmeraj proti takim dajavam. Mislim, da bi Slovenija lahko shajala brez drugih delov države. Ko ne dajo bakra, uvozimo cenejšega.«

ZVONE MAROLT, profesor na OŠ bratov Ribarjev v Brežicah: »Sem stoodstotno za odcepitev, ker se mi zdi, da Slovenija v minulih desetletjih ni ničesar pridobila znotraj Jugoslavije. S tem, ko se izražajo za odcepitev, pa še ni rečeno, da smo proti komu drugemu. Pričakujem, da bodo politiki imeli toliko poguma, da bodo svojemu narodu privoščili lastno državo.«

PETER ŠTEFANIČ, veterinarski inšpektor iz Črnomlja: »Ni še čas, da bi se Slovenija teritorialno in politično popolnoma odcepila od Jugoslavije, sem pa za konfederacijo. Zlasti po zadnjih dogajanjih tako na ekonomskem kot političnem področju ne moremo več ostati v taki nori Jugoslaviji. Sedaj se za konfederacijo zavzema le Demos, če se bodo takšni odnosi še nadaljevali, bodo najbrž tudi v ZK, ZSMS in SZ sprevideli, da je edina nadaljnja pot v konfederaciji.«

kmetijstvo

LEDENO VINO 1988

METLIKA — Te dni bodo v metliški Vinski kleti začeli prodajati ledeno vino letnika 1988. Gre za drugo ledeno vino, ki so ga proizvedli v tej kleti; prvo, letnik 1986, je bilo sploh prvo ledeno vino v Jugoslaviji. Ledena vina letnik 1988 bo na prodaj le okoli 200 3,5-decilitrskih steklenic. To pravzaprav ne bo prava prodaja, saj morajo zainteresirani naročiti v Vinski kleti, nekaj steklenic pa bo na prodaj v metliškem vinotoku. Cena steklenice bo okoli 700 dinarjev.

IZOBRAŽEVANJE ČEBELARJEV

SEVNICA — Tajnik sveta posavskih čebelarjev Viktor Kladnik vabi vse čebelarje na zimsko izobraževanje, ki bo v nedeljo, 28. januarja, ob 8.30 v mali dvorani Delavskega doma Edvarda Kardelja v Krškem.

VODNIK V KUPČIJI

Odkupne in prodajne cene v KZ Krka Novo mesto

V KZ Krka ta teden niso povečali cen mladega pitanega goveda, ker je ponudba večja od povpraševanja. Tako cene še naprej ostajajo enake in bodo mlado pitano govedo na meso odkupovali po cenah od 25 din za kilo izven klase do 31 din za kilo v ekstra klasi. Vole še naprej odkupujejo po dogovoru, starejše govedo pa od 19 do 25 za kilo. Teleta za klanje so po 30 din, za pitanje pa od 31 do 35 din za kilo žive teže. Odkupujejo tudi konje in zrebeta po 19 do 24 din oz. 30 do 34 din za kilo žive teže. Pri prašičih se kaže, da bodo cene poskočile.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici je kila jabolok veljala 5 do 9 din. Skuto so prodajali po 20 do 24 din kilo in lonček smetane po 20 din. Kilogram fižola je stal 18 do 25 din, redkev 4 in zelje 5 din. Med so prodajali po 40 din kilogram. Krvavice je bilo mogoče dobiti za 40 in ocvirke za 50 din kilogram. Jajce je veljalo 1,8 do 2 din. Kilogram lešnikov je bilo 60 din. Telohovi šopki so veljali 3 do 5 din, iz suhega cvetja pa 4 din.

Kmetijski nasveti

Pot do dobrega žganja (3.)

V dveh dosedanjih prispevkih o kuhanju sadnega žganja je bil govor o pripravi sadne surovine in destilaciji sami, danes pa si oglejmo še, kaj pravi inž. Jana Pintar o nekaterih napakah žganja in kako jih odstranimo. Od vseh napak je najbolj razširjen vonj in okus po ocetni kislini. Izvzvejo ga ocetne bakterije, ki se namnožijo v pokvarjeni surovini, v kateri se alkohol spreminja v ocetno kislino. Tako pokvarjeno žganje je kislo ter ima neprijeten vonj. Z ocetno kislino ciklone tropine je moč izboljšati tako, da kislo drozgo nevtraliziramo s kalcijevim karbonatom ali hidroksidom, ki ga uporabljamo tudi za razkisanje vina. Z natrijevim hidroksidom je mogoče tudi naknadno odpraviti iz žganja neželjene kisline. Včasih se zgodi, da ima žganje okus po hrenu, kar je bilo tudi izhodišče za pripravo teh zapisov o kuhanju žganja. Hrenovo žganje vsebuje aldehid akronein, ki ga običajno ugotovimo šele med kuhanjem. Močno hrenovo žganje se navadno ne da več popraviti. Nekaj upanja obeta nevtralizacija drozge s kalcijevim hidroksidom in vnovično prekuhanje, vendar ne dosti. Bolje je, če pri sumljivi drozgi izločimo zelo velik del prvega toka surovsti. Bolje je, če pri sumljivi drozgi izločimo zelo velik del prvega toka surovsti. Bolje je, če pri sumljivi drozgi izločimo zelo velik del prvega toka surovsti. Za uničenje teh plevelov si je treba preskrbeti herbicid 1asso v kombinaciji s triazinjskimi preparati, kot so aprolin, amepin, atropin 50 in drugi. V trgovinah se dobi že tudi pripravljena kombinacija, ki se imenuje 1asso combi.

• ZNEBITI SE MUHVIČA — »Kako naj se na njihovi znebiti plevela muhviča, ki se je tako obilno razrastle zadnja leta?« pravi R. R. iz Laškega, stroka pa mu daje naslednji odgovor: Muhvič se neobičajno razraste zaradi enostranske uporabe triazinjskih pripravkov, ki uničujejo le širokolistne plevela, muhviču in tudi krvavi srakonji in kastrebi pa ne morejo do živega. Za uničenje teh plevelov si je treba preskrbeti herbicid 1asso v kombinaciji s triazinjskimi preparati, kot so aprolin, amepin, atropin 50 in drugi. V trgovinah se dobi že tudi pripravljena kombinacija, ki se imenuje 1asso combi.

sadni destilat odležati najmanj dva meseca do enega leta, saj bo le tako pravilno dozorel do najboljše kakovosti. Sadno žganje mora biti brezbarvno in shranjeno v steklenih posodah. Izjema je vinjak, ki dobi svojo lepo rumenkasto barvo v hrastovih sodih, v katerih se vinski destilat stara.

Belokranjska vina po kapljicah

Lanska letina grozdja je bila v Beli krajini ena najslabših v zadnjih letih — Ne mladega vina ne vrhunske metliške črnine — 5.000 litrov pozne trgatve

METLIKA — Lanski pridelek grozdja v Beli krajini je bil eden najslabših v zadnjih letih in temu primeren je bil tudi odkup grozdja v metliški Vinski kleti. Klet je dobila vsega le dobrih 70 vagonov grozdja, od tega skoraj 10 vagonov iz lastnih vinogradov na Vinomeru in v Vidošičih. V boljših letinah pa je klet dobila tudi že več kot 200 vagonov grozdja. Stanje je še težje, ker je bila tudi predlanska trgatve v Beli krajini količinsko zelo slaba, tako da je kakovostnih belokranjskih vin na tržišču primanjkovalo že lani.

Vzroki za slabo letino so znani: slab nastavek spomladi, neprimerno vreme v času cvetenja trte ter napad bolezn; zgodaj spomladi je trto napadla pršica, sledila so virusna obolenja, potem so doživeli najmočnejši napad peronospore v zadnjih letih; po cvetenju je trta do-

živela močan napad oidija, sledilo je sušenje pecljev ter gniloba grozdja pred zorenjem in med njim. Pri odkupu so se cene grozdja na belokranjskem območju gibale med 0,7 do 1,5 nemške marke za kilogram.

Iz grozdja, ki so ga dobili, so v Vinski kleti pridelali 212.000 litrov metliške črnine, 200.000 l roseja, 35.000 l belokranjca, 43.000 l ozelskega belega, 58.000 l namiznega rdečega, 14.000 l laškega rilinga, 13.000 l cvička in manjše količine drugih sort. Seveda je to eden najmanjših pridelkov v zadnjih letih.

Ker kakovosti ni bila primerna, se v metliški kleti lani niso odločili za proizvodnjo mlade metliške črnine, ki si je sicer že dobila širok krog ljubiteljev, prav

tako iz lanskega grozdja ne bo vrhunske metliške črnine. Od predikatnih vin lanskega letnika bo le okoli 5.000 litrov pozne trgatve laškega rilinga. Že odbrano grozdje je za to vino so trkali 22. novembra lani, v povprečju pa je imelo preko 90 Oechslejevih stopinj sladkorja. Čeprav bi glede na vremenske razmere lahko pridelali manjše količine ledene vina, pa se za to niso odločili, ker grozdje ni imelo dovolj sladkorja in ga ni dovolj napadla plemenita plesen.

Predlanska metliška črnina naj bi na tržišču držala do marca, ko bodo morali dati v trgovine lanko letino, prav tako imajo še nekaj zaloge predlanskega ozelskega belega, že v tem mesecu bodo morali poslati na tržišče prve količine lanskega belokranjca. Žal je belokranjca lanskega letnika samo 35.000 litrov; da bi zadovoljili povpraševanje slovenskega tržišča po tem priljubljenem vinu, pa bi ga morali imeti vsaj 10.000 litrov na mesec. Tako ga bodo morali zadrževati in ga dajati na trg »po kapljicah«.

A. B.

Mi smo za odpravo revščine

Janko Bukovec, predsednik belokranjske podružnice Slovenske kmečke zveze, o pripravah na volitve

BELA KRAJINA — Belokranjska podružnica Slovenske kmečke zveze se na veliko pripravlja na spomladanske volitve. Medtem ko imajo volilni program že napisan, pa sedaj oblikujejo program, ki ga bodo morali uresničiti, če na volitvah slučajno zmagojajo. Poučeni dajajo predvsem temu, kako se izklopiti iz nerazvitosti in dohiteti republiko.

V Črnomaški občini, kjer so 4 odbori, žetje SKZ okrog 1.500 članov, v metliški občini, kjer je odborov 5, pa okrog 500 članov. Predsednik upravnega odbora belokranjske podružnice Janko Bukovec je prepričan, da bo do volitev število članov še naraslo, zlasti v metliški občini. »Ves čas smo se zavedali, da se ljudje s težkim srcem odločajo za

maljskimi ni bilo odziva,« pravi Bukovec.

SKZ, ki bo imela kmalu v Beli krajini dve podružnici, metliško in črnomaško, bo šla na volitve različno. Tako bo v črnomaški občini nastopila kot združena opozicija v Demosu skupaj s

• Minuli petek je bila v Metliki ustanovljena podružnica Slovenske kmečke zveze za metliško občino. Predsednik je postal Stane Nemanjčič iz Božakovca. Sicer pa zanimanje za to stranko v občini vse bolj narasča.

Slovensko demokratično zvezo in Slovenskimi krščanskimi demokrati, v metliški občini, kjer vsaj za sedaj drugih opozicijskih strank ni, pa za SZMS. »Ne zatirajemo, da bomo na volitvah zmagali, čeprav gremo na volitve z velikim upanjem. Kakršnih koli bo uspeh, potrudili se bomo, da bomo popejali Belo krajino naprej,« zagotavlja Bukovec.

M. BEZEK-JAKŠE

Janko Bukovec

stranke, ki so se šele ustanovile. Zato nas toliko bolj preseneča, da je za SKZ takšno zanimanje. Sicer pa pozivamo vse, ki živijo in delajo v Sloveniji, ki se zavedajo slovenskih korenin in ki jim ni vseeno, do kdaj bo število Slovencev tako upadalo, ter vse, ki hočejo in zmorejo, da se naše gospodarstvo pobere z dna, na katero ga je potisnila dosedanja politika, da se nam pridružijo in začno delati z nami še danes, kajti jutri bo morda že prepozno,« meni Bukovec.

Med številnimi nalagami, ki jih imajo v programu v kmečki zvezi, je tudi reorganizacija kmetijskih združev v korist kmetov, kajti sedanje združbe so za kmeta predrage, pa seveda razvoj oddaljenih krajev, zasebna praksa v veterinarstvu in vse vrste ugodnosti, ki zajemajo vse sloje prebivalcev. »Imamo tudi stanovsko podporo članov Društva belokranjskih vinogradnikov, ki jih je okrog 1.000, v svoje vrste pa smo povabili tudi obrtnike, a vsaj med črno-

Denar da kmetu neodvisnost

Ob ustanovitvi nove banke, ki ima zanesljivo najboljše poslovne partnerje — slovenske kmete

V Celju je bil danes teden na pobudo Društva zveze Slovenije ustanovni zbor Zdržne kmetijske banke, prve specializirane kmetijske banke v državi, ki po dolgih svinčenih letih nadaljuje bogato tradicijo kmetijskega posojilništva in bančništva v mestu ob Savinji. Zgodovina ne pozablija, da je bila prav tu po zaslugi najpomembnejšega združnega organizatorja in prosvetitelja 19. stoletja, dr. Josipa Vošnjaka, 21. januarja 1983 ustanovljena Zveza slovenskih posojilnic, ki je na ozemlju današnje Slovenije združevala prvih 16 posojilnic.

Nova kmetijska banka naj bi utrdila finančno samostojnost kmetijstva, te strateško še vedno najpomembnejše gospodarske dejavnosti, zlasti se, če upoštevamo njegov ekološki in socialni vpliv. Banka je delniška družba in bo združevala kar največ denarne moči kmetijstva, gozdarstva, kmetijske predelave in trgovine. Ta moč pa je sedaj ni tako slabotna, kot bi lahko sklepali iz enostranske volilno pobarvanih ocen o popolnem »razsulu v kmetijstvu«, kakršne ponujajo v svoji želji po oblasti nekateri novodobni mestni »lačenpergarji«. Če bo novoustanovljena banka dobro obračala denar, si lahko kmetijstvo od nje veliko obeta.

Odločilo za uspeh bo lahko zlasti to, da je nosilec nove banke kmet, ki upravičeno velja za najbolj zanesljivega poslovnega partnerja, ker si ne upa živeti prek svojih možnosti, zato pa zna varčevati in misliti na prihodnost. Zato tudi vse preživi in ostane; še več, le prek njega se narod zares vrste na svoji zemlji.

M. LEGAN

PRAŠIČJA KUGA V BREŽIŠKI OBČINI

BREŽICE — V soboto je bilo sejmišče prazno, ker je za šest tednov ustavljen ves promet s prašiči. Veterinarji so odkrili pojav prašičje kuge, ki ljudem ni nevarna, svinjorejcem pa povzroča veliko škodo. Samo na eni kmetiji so morali zaklati 150 prašičev in jih uničiti.

Kmet lahko politizira le pozimi

Brežiški člani Slovenske kmečke zveze zahtevajo varovanje plodne zemlje in združništvo, ki bo zasnovano predvsem na družinski kmetiji

OKLJUKOVA GORA — V hiši Darka Jelčiča je bilo že v začetku dopoldneva živo, saj je nenehno zvonil telefon. Jelčič namreč ni samo kmet, ampak tudi predsednik odbora Slovenske kmečke zveze v Brežicah. Zdaj, ko so se začele priprave na volitve čisto zares, mora zasukati rokave in se lotiti političnega dela.

V Brežicah se trenutno 800 članov te zveze povezuje v temeljne podružnice po vaseh. Ob ustanovitvi so sprejeli program republiške zveze s tem, da so mu dodali še nekaj specifičnih zahtev za Posavje. Tako se zavzemajo za zaprtje jedrske elektrarne, ter zahtevajo konec posegov v plodna kmetijska zemljišča brez soglasja kmetov. Postavili so zahtevo, naj se združba izloči iz Agrarie in postane samostojna. Sedanji sistem združništva naj razpade, novi pa naj se zgradi na drugačni osnovi, to je na družinski kmetiji. Ta naj potem sama odloča, kako se bo povezovala v združbo.

»Kmečka zveza ni nikoli trdila, da ne bo tudi politična organizacija. Ob pridružitvi Demosu so bila mnenja članov zelo deljena, a so zmagali praktični razlogi. Ko bo oblikovan parlament, se bomo ohranili kot stanovska organizacija kmetov. Pri tem se zgledujemo po podobni švicarski zvezi, ki je tudi sta-

nova, svoje interese v parlamentu pa zagovarja preko drugih političnih organizacij. Naša zveza bo samostojno kandidirala svoje ljudi v republiško in občinsko skupščino,« je povedal Jelčič.

• Zaenkrat razmišljajo le o svojih kandidatih, saj imajo dovolj ljudi, ki so sposobni in pripravljivi sodelovati, a doslej za to niso imeli možnosti. Problem bo, saj kandidati za republiško raven, saj nimajo dovolj ljudi, ki bi jih poznali v celem rajonu, tja do Trbovelj. V Brežicah je delovanje opozicije v Demosu nekoliko okrnjeno, zato bodo imeli demokrati kandidati predvsem v mestu, medtem ko bodo na vasi predvsem kandidati kmečke zveze.

nosti v zimskem času, ko si kmetje najdemo čas za politiko. V sezoni bi bilo to mnogo težje,« meni Darko Jelčič.

B. DUŠIČ

Darko Jelčič

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Je sladkor v vinu sreča ali nesreča?

Svet inž. Rajherja

Je neprevreti sladkor v vinu sreča ali nesreča za vinogradnika? Čeprav je bila lani zaradi pomanjkanja sončne toplote bolj kisla letina, vseeno pogledajmo, kako na to vprašanje odgovarja inž. Zdenko Rajher iz Poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije.

V ljubiteljskem kletarstvu pomeni nepovreti sladkor v vinu več sitnosti kot sreče. Dokler je v kleti hladno in je vino s prebitkom sladkorja normalno pretočeno, zveplano in v doliti posodi, ni posebnih težav. Te pa se lahko pojavijo, ko se vreme otopi, v aprilu in maju. Tedaj se sladkorja lahko lotijo bakterije, ocetnokislinske in mlečnokislinske, in nesreča je tu.

Kako je treba ravnati, da se to ne bo zgodilo? Vino, ki ni popolnoma prevreto, kletarimo čim bolj normalno. Prvič ga pretočimo, kljub temu da še ni povrelo, skoraj hkrati ali nekoliko kasneje kot druga povreta vina. S pretokom ne smemo odlašati zlasti tedaj, če nismo mošta dobro razsluzili ali dodali selekcioniranih kvasnic. Pri prvem pretoku vina ne zveplamo posebnim močno, čeprav je tako vino »požiralce« žvepla, ampak le toliko, da ga zaščitimo pred oksidacijo in razvojem nezaželenih bakterij, ne pa pred dodatnim vrenjem. Mongi delajo napako, ker pustijo vino do pretoka predolgo v nepolnem sodu, zato zrak še bolj kot sicer kvari vino in pušča v njem okus po zraku.

Vino, čeprav še motno, torej pretočimo in spremljamo njegov raz-

voj z večkratnim pokušanjem, da ugotovimo, če se ni morda pojavila kaka vinska bolezen ali napaka. Preden nastopi toplo vreme, vino še enkrat pretočimo in ločimo od preostalih droži ter spet zmerno zveplamo. Če želimo vino ohraniti z ostankom sladkorja, lahko po tem pretoku ali pa že pred njim izvedemo čiščenje z bentonitom ali z bentonitom in želatino. Po dobrem tednu vino pretočimo, in če je možno, tudi filtriramo. Če pa želimo, da vino čimprej povre, mu po pretoku lahko dodamo poseben soj kvasovk za dodatno vrenje, lahko pa tudi razmnožene kvasovke iz zdravih droži. Vrenje ves čas spremljamo, in ko se konča, doljemo in čež kak teden pretočimo. Prevreto

• DRUGI PRETOK VINA — Pri prvem pretoku ločimo glavno količino droži od čistega vina. Ostanek motnih delcev se po prvem pretoku polagoma usede na dno posode. Če je vino še vedno motno, ga čistimo z različnimi kombinacijami čistil. Po opravljenem čiščenju se vino drugič pretoči in dožvepla z eno žveplenco na hektoliter. Vino drugič pretočimo štiri do osem tednov po prvem pretoku — odvisno od tega, kdaj smo ga prvič pretočili. Običajno je to v januarju ali februarju. (Inž. Z. Mastnak v novi reviji Sad)

vino lahko močneje zveplamo in nato po potrebi čistimo. Seveda je najbolj enostavno, da vino z nepovretim sladkorjem čimprej porabimo. Če je presladko, ga pomešamo z močnejšim, vendar tik pred uporabo. Ostanek sladkorja izboljša harmoničnost in s tem kakovost vina, ki se poveča tudi zaradi počasnosti vrenja, saj se v tem primeru ohranja več ogljikovega dioksida, ki daje vinu svežino.

Neustavljivi apetiti po zazidavi polja

Prenapihnjene zahteve

BREŽICE — Zaradi republiških in občinskih posegov bo brežiška občina v naslednjem desetletju izgubila tisoč hektarov plodnih površin. Zakonsko je odnos do kmetijske zemlje sicer točno opredeljen, toda to nikogar ne gane. Apetiti po zemlji so neustavljivi, zato zakon brez slabe vesti raztegujejo kot harmoniko.

V brežiški občini bodo vzele največ zemlje avto cesta in savske elektrarne, pozneje pa železnica. Ta čas je močno ogroženo Čateško polje, kamor nasilno posega tudi turizem. V krajevni skupnosti nasprotujejo načrtom za izgradnjo nakupovalnega središča sredi najrodovitejših njiv, kakor tudi širjenju zdravilišča na prvo kmetijsko območje, ki niti v dolgoročnem niti v srednjeročnem programu ni predvideno za tak razvoj. Na Čateškem polju planirajo 350 hektarov hidromelioracij, bo potem sploh še kaj ostalo zemlje?

Zaskrblijoče je še, da domačini z zemljo ne ravnajo nič manj mačehovsko kot prišleki in da je bila kmetijska zemljiška skupnost, ki je zdaj ni več, brez vpliva. V dolgoročnem planu je s kmetijci največ razhajanj, saj so v njem zamisljeni posegi na območja, ki so trajno opredeljena za kmetijsko rabo. Tako bo kmetijstvo zaradi občinskih pozidav do leta 2000 izgubilo 176 hektarov najboljših zemljišč.

Ta čas se upirajo pozidavi tudi v Šentlenartu, kjer se na površine med Petrolovim in vasio vriva industrijska cona, čeprav so zanjo na zahtevo kmetijske zemljiške skupnosti že 1977 izločili iz melioracij 67 hektarov za obdelavo manj primernih zemljišč v Brezini.

Kmetijci se sprašujejo, kdo jih bo po slej varoval pred uničevanjem plodne zemlje, kdo ji bo določil ceno oziroma odkodnino, če se Slovenija kot republika tako obotavlja pri priznavanju oziroma uzakonjanju rente.

J. TEPPEY

LETO POZNEJE

KOČEVJE — V šlanku »Zapreti farmo v Klinji vasi?«, objavljenem v prejšnji številki našega lista, sem pomotoma zapisal, da je ta farma dotirna uskladišča kakovost svojih odpadkov za veljavni predpis do 30. septembra letos, dejansko pa je ta rok 30. september prihodnje leto. Tega popravka sicer ni nihče zahteval, vendar je prav, da napako kljub temu priznam in popravim.

J. P.

Bela krajina v luči mladih raziskovalcev

Dosedanjim publikacijam o mladinskih taborih se pridružuje knjiga o etnološki podobi treh belokranjskih krajev: Podzemlja, Adlešič, Dragatuša

Mladinski raziskovalni tabori v Beli krajini imajo že večletno tradicijo, saj so prvega organizirali že leta 1979 v Vinici, do zdaj pa jih je bilo devet. V Vinici je potekal še 1980., v letih 1981 in 1982 so ga pripravili v Semiču, leta 1984 na Suhorju pri Metliki, v letih 1985 in 1986 v Podzemlju, leta 1987 v Adlešičih in leta 1988 v Dragatušu. Prvih pet taborov, do podzemeljskega, je bilo interdisciplinarnih in so z mladimi raziskovalci (osnovnošolci iz višjih razredov in srednješolci) sodelovali kot mentorji arheologi, biologi, etnologi, geografi, zgodovinarji in umetnostni zgodovinarji ter zoologi, zadnji štirje pa so bili etnološki.

Delo mladinskih raziskovalnih taborov je bilo vseskozi povezano s publikiranjem zbranega terenskega gradiva, ki so ga dopolnjevali rezultati kabinetskih raziskav. Gradivo ni služilo samo strokovnim namenom, temveč je predvsem zapolnjevalo vrzeli v poljudni domoznanski literaturi Bele krajine. Vse do zdaj izšle publikacije o mladinskih razisko-

valnih taborih (Vinica, Semič in Suhor) so bile morda prav zato najboljše sprejete med prebivalci v okoljih, kjer so tabori potekali. Natisnjeno gradivo je namreč pomenilo prvi obsežnejši pregled arheoloških, zgodovinskih, geografskih, bioloških, umetnostnozgodovinskih in etnoloških podatkov in dognanj iz teh krajev, takšne publikacije pa so nadvse uporabne tudi za šole in obiskovalce Bele krajine, ki želijo do deželice ob Kolpi bolje spoznati.

Pred kratkim je prišla iz tiska knjiga, ki obelodanja delo zadnjih štiri let vodoma omenjenih mladinskih raziskovalnih taborov v Beli krajini, ki so bili vsi etnološki, udeležili pa so se jih tudi študentje. Gre za publikacijo o raziskovalnih taborih, kjer so udeleženci pod vodstvom etnologov kot mentorjev zbirali podatke o ljudski arhitekturi, ljudskem pesništvu, ljudskih šegah, ljudski umetnosti, noši, prehrani, rokodelstvu, obrti, družabnosti, vero- rovanju in posebnosti ljudi v Podzemlju, Adlešičih in Dragatušu. V

knjigi je toliko vsega in zanimivega, da bo prav gotovo vsaj tako toplo sprejeta ne samo v strokovnih krogih, ampak tudi pri tistih belokranjskih ljudeh, ki so z dajanjem podatkov in pojasnil tako rekoč sodelovali pri njenem nastanku, kot so bile publikacije o prejšnjih raziskovalnih taborih. Ta etnološki »zbornik« o Beli krajini sta izdala Slovenski etnografski muzej v Ljubljani in Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije — Gibanje znanost mladini, in sicer s finančno pomočjo obeh belokranjskih kulturnih skupnosti. Gradivo v tej knjigi je uredil etnolog Andrej Dular, v Slovenskem etnografskem muzeju uslužbeni rojak iz Metlike. Publikacija je obenem prvi zvezek zbirke Knjižnica Slovenskega etnografskega muzeja, v kateri bo izhajala muzejska periodična publikacija.

I. ZORAN

Zanimiv duo pri nas

Prejšnji teden nastopala v Beli krajini, v novomeški in v sevniški občini glasbenika iz Italije

ČRNOMELJ, SEVNICA, NOVO MESTO — Od ponedeljka, 15., do četrka, 18. januarja, sta v Beli krajini, na Dolenjskem in v Posavju koncertirala violinisti Igor Kuret iz Trsta in harfistka Francesca Frigotto iz Bolzana, ki nastopata kot duo. Zanimivemu sestavu, ki je že sнемal za RAI in priznane gramofonske tvrdke ter se uveljavil v Evropi, so obiskovalci prisluhnili v župnijski cerkvi v Črnomlju, v dvorani GD v Sevnici in v Viteški dvorani Zdravilišča v Dolenjskih Toplicah, kjer so bile t. i. prireditve za odrasle, poleg tega pa sta gosta nastopala še za učence nekaterih osnovnih šol. Črnomaljski koncert, ki so ga pripravili domača glasbena šola, Miniart in Zavod za izobraževanje in kulturo, je štel tudi za prvo letošnjo prireditev gledališko-glasbenega abonmaja v tej sezoni.

Italijanska gosa, ki, kot rečeno, na-

stopata v zanimivi glasbeni zasedbi (violina in harfa), sta na tej belokranjsko-dolenjsko-posavski turneji izvajala znana dela iz glasbene klasičke. Njun program je obsegal skladbe takšnih mojstrov, za kakršne štejejo Rust, Krumpolz, Boiedieu, Spohr, Donizetti in Paganini, in sta z vrhunsko igro ne le zadovoljila, ampak tudi navdušila poslušalce. Res pa je, da bi mogli slednji marsikje mnogo bolj uživati ob tej glasbi, ko bi bili bolje glasbeno izobraženi, da bi lahko tudi aktivno, ne le pasivno, sledili izvajanju. Vsaj harfa je na naših malih koncertnih prizoriščih tako redki instrument, da bi malo več znanja o njem ob takšnih priložnostih ne bilo odveč.

POČITNIŠKE URE PRAVLJIC

TREBNJE — Zadnji teden tokratnih zimskih šolskih počitnic bodo v Knjižnici Pavla Golie v Trebnjem vsak dan ob desetih dopoldne ure pravljic. Pravljice bo otrokom pripovedovala knjižničarka Katja Režun, ki jo mladi obiskovalci dobro poznajo iz dosedanjih takih srečanj. Kar zadeva siceršnje redno dejavnost trebnjske knjižnice, v tej ustanovi v zadnjem času naštejejo več obiskovalcev, kot jih je vanjo prihajalo v preteklosti. Ta številčni porast razlagajo po eni strani z dejstvom, da knjižnica dobiva knjige zelo hitro po izidu, in po drugi strani z željo ljudi, da se po vse bolj napornem vsakdanjem delu razvedrijo z branjem.

kultura in izobraževanje

PREČENČANA NA ODRU S PETANOVIM RAJEM

PREČNA — Gledališka skupina prečenskega kulturnega društva se je v tej sezoni odločila postaviti na oder komedijo Žarka Petana Raj še ni razprodan. Igro režira Franc Plut iz Zaloge, z njo pa se bodo prvič predstavili domačemu občinstvu v soboto, 17. februarja. Premiera bo letos nekaj pozneje kot v prejšnjih sezonah, ko so z njo počastili slovenski kulturni praznik.

V GARNI HOTELU RAZSTAVLJA M. MANČEK

OTOČEC — V razstavišču tukajšnje Garmi hotela se je pred kratkim iztekla razstava akvarelov novomeškega slikarja Janka Orača. Pripravili pa so že novo razstavo, in sicer so zdaj na ogled knjižne ilustracije Mančka, novomeškega rojaka.

DREVI V KINU

KOMEDIJA ZMEŠNJAV

NOVO MESTO — Danes ob 18. in 20. uri bodo v tukajšnjem Domu kulture zavrteli drugi film iz novega cikla abonmajskega Filmskega četrtka. To je ameriški igrano-animirani-risani film Kdo je potunkal Roberga Zajca?, ki ga je leta 1988 posnel režiser Robert Zemeckis. Film je napovedan kot komedija z zmešnjav in komur je do smeha in zabave, naj predstave ne zamudi.

Klic obletnic

Kaj načrtuje ŠK Mirana Jarca za letos

NOVO MESTO — Študijska knjižnica Mirana Jarca bi rada tudi letos pridelala več knjižnih in drugih razstav, literarnozgodovinskih predavanj in srečanj z besednimi ustvarjalci, predvsem pa obelježila obletnice pomembnih kulturnih moči in tako prispevala opazen delež k popestritvi kulturnega življenja v tem delu Slovenije. Še posebej jo zavezuje sodelovanje pri dveh kulturnih manifestacijah, in sicer pri obelježevanju 70-letnice »novomeške pomladi« in vključevanju v aktivnosti novega gibanja, ki se začneja z omenjeno obletnico, ter pri pripravi in izpeljavi tradicionalnega Dolenjskega knjižnega sejma.

Od razstav načrtuje študijska knjižnica največ knjižnih, ki jih namerava pripraviti ob obletnicah pomembnih Slovencev. Letos so take obletnice povezane s pisateljem Janezom Trdinom (160-letnica rojstva, 85-letnica smrti), pisateljem Francetom Bevkom (100-letnica rojstva, 20-letnica smrti), pesnikom in pisateljem Miranom Jarcem in pisateljem Tonetom Seliskarjem (oba: 100-letnica rojstva), pisateljem Jožetom Javorškom (70-letnica rojstva) itd. Na obletnice v Novem mestu čaka sicer že lani praznovana 200-letnica slovenske dramatične in slovenskega gledališča ali pa bi bilo namesto tega srečanje s pisateljem in dramatikom Bratom Kreftom, letošnjim 85-letnikom. Predvideno je, da bi bile nekatere od teh razstav tematske, denimo posvečene slovenskemu sonetu, slovenski ljudski in umetni baladi, dolenski pokrajini in pesmi in prozi itn.

Od drugih razstav bodo bržkone najzanimivejše razstave knjižnih ilustracij, ki jih knjižnica načrtuje kar nekaj. Izbrati ne bo težko, saj premore Slovenija vrsto odličnih ilustratorjev, ki so do zdaj slikarsko obogatili številna knjižna dela za otroke in sploh mladino. Študijska knjižnica ima v mislih predvsem novomeškega rojaka Marjana Mančka, brežiško rojakino Kamilo Volčanšek pa Lidijo Ostersc, Jelko Reichman, Marijo Lucijo Stupica in druge znane knjižne ilustratorje. Ob razstavah bodo poskusili pripraviti srečanja besednih in likovnih ustvarjalcev, pritegniti pa tudi mlade likovnike iz šol in njihove mentorje.

Predvidenega je veliko vsega, kar pa bo študijska knjižnica lahko ostvarila, pa je seveda odvisno od zmožnosti članov kolektiva, od prostorske zadostnosti, še največ pa od finančnih možnosti.

I. ZORAN

Po kulturni dinar na tržišče

Dejavnosti Zavoda za kulturo, ki ne bodo sofinancirane iz proračuna, bodo odvisne od profita — Prilaganje trgu in pestrejši programi

BREŽICE — Čeprav je Zavod za kulturo še pred nedavnim kar tretjino sredstev za svoje aktivnosti prejemal od kulturne in izobraževalne skupnosti, bo kaj kmalu precej drugače. Čas namreč terja, da bodo tudi v kulturi zasukali rokave in poskali dinar na tržišču. Ker se je v lanskem letu osamosvojil lokalni radio, ki je nosil največ dobička, bodo sedaj v drugih dejavnostih še toliko hitreje morali poiskati nove poti.

Sedanja sredstva iz proračuna bodo namenjena le posameznim dejavnostim, ki bodo zagotavljale uresničevanje nacionalnih programov in tistih, za katere se bodo dogovorili na ravni občine. Zagotovo se bo iz tega vira financirala knjižničarska dejavnost, ki ji bodo morali zagotoviti večje število knjig, dodatne prostore in kadre, to je pogoje, da bo občinska knjižnica zares matična. Tudi dejavnost kulturnega animatorja bo delno sofinancirana, medtem ko imata kino in delavska univerza zelo malo možnosti, da se uvrstiva v dogovorjeni program.

Miran Kavdek, direktor Zavoda za kulturo, je prepričan, da se bodo v bodoče morali organizirati v profitne enote. »Tiste dejavnosti, ki ne bodo sofi-

Še posebno veliko truda bo potrebno vložiti v oživiljanje kino dejavnosti. Zanimanje in večji obisk bodo poskušali spodbuditi z uvedbo filmskega gledališča, kjer bi se gledalci o filmu lahko pogovorili s kakim gostom. Izkoristiti bodo morali tudi možnost predvajanja filmov na prostem v obliki letnega kina.

Prilaganje trgu, pravi. »Poskrbeti bo treba za racionalno organiziranost in za privlačne programe, ki bodo zagotavljali rentabilnost. Posamezne enote bodo znotraj zavoda sklenile pogodbo, ki bo določila medsebojne obveznosti. Enota bo lahko delala, če bo imela profita. Ta se bo sicer lahko tudi prelival med posameznimi dejavnostmi, vendar le na osnovi čistih računov, da se bo vedelo, kdo komu kaj daje in zakaj.«

Prva zimska likovna kolonija pri Žolnirju

V znanem kostanjeviškem gostišču bo ustvarjalo osem mlajših likovnikov

KOSTANJEVICA — Prihodnji teden od torka, 30. januarja, do vključno nedelje, 4. februarja, bo tu potekala prva zimska likovna kolonija gostišča Žolnir. Ustvarjali bodo: Daniel Demšar, Marko Butina in Mirjam Zupančič iz Ljubljane, Rajmund Kocbek in Rajko Apollonio iz Kopra, Jože Kumer iz Dolenjskih Toplic, Georgi Božinov z Vrhnike in Jože Marinč iz Kostanjevice, ki je tudi pomagal organizirati kolonijo.

Lastnik gostišča Žolnir, Oto Sevšek, bo udeležencem kolonije omogočil bivanje, jih oskrbel s prehrano, poleg tega pa zagotovil odkupne nagrade in priredil razstavo ustvarjenih del. Razstavo bodo odprli že v soboto, 3. februarja, ob 18. uri v gostišču Žolnir, ob otvoritvi pa bo priložnostni kulturni program.

Prvi pogoj, da bodo lahko ponudili privlačne programe, je izgraditev tretje faze v obnovi dvorane Prosvetnega doma. Do sedaj so vanjo vložili velika sredstva, ki pa se še ne obrestujejo, saj še ni obnovljen odski del. Ko bodo uredi-

prostorske možnosti, pa ne samo v dvorani, ampak tudi na prostem. Če dalj časa si želimo, da bi grajsko dvorišče postalo centralno kulturno prizorišče v našem kraju. Ker hočemo Brežice potegniti iz anonimnosti, se dogovarjamo, da bi prevzeli organizacijo mednarodnega festivala mladih glasbenikov, ki bi lahko postala tradicionalna. Pri tem bi radi utrili tudi sodelovanje s Termami s Čateža in drugimi podobnimi organizacijami ter tako povežali kulturo in turizem v naši občini,« je povedal Kavdek.

B. DUŠIČ

Miran Kavdek

li še reflektorsko in tonsko tehniko ter elektroinstalacije na odru, bo tam mogoče organizirati tudi zahtevnejše prireditve. Ključno vlogo pri izvajanju zastavljene poslovne politike bodo imeli vodje enot. Ti bodo pri delu samostojni, lahko bodo dajali pobude in uvajali novosti.

»Ob tem bo treba poskrbeti, da bo v Brežicah čimveč kulturnih prireditev, koncertov, dramskih predstav in podobnega. Za kaj takega imamo dobre

IZPOSJOJEVALIŠČE V ADLEŠIČIH

ADLEŠIČI — V Adlešičih se pripravljajo na otvoritev knjižnega izposojevališča. Knjige so že pripravljene, v kratkem bo nabavljena tudi knjižnična oprema. Izposojevališče bo nad trgovino pri večnamenskem domu. To bo velika pridobitev za kraj, upajmo pa, da bo izposojevališče odprto še pred pomladjo, ko imajo ljudje več časa za branje.

VETER V MREŽI« PRED LJUBLJANSKO PF. HERO

Ljubljanski kinematografi, Cankarjev dom in TV Ljubljana pripravljajo za slovenski kulturni praznik premiero Robarjevega filma Veter v mreži. Film je v Novem mestu in v Celju že doživel predstavitve, slovenska premiera pa je sploh bila v Novem mestu, zato lahko ob napovedani govoro le kot o ljubljanski premieri tega zanimivega in ogleda vrednega filma.

Pot v Evropo gre (tudi) skozi šole

V študijskem letu 1990/91 bodo slovenske fakultete in visoke šole spet omogočile študij ob delu v Novem mestu — Izobraževanje v sedmih strokah

NOVO MESTO — Obsedeni od navdušenja nad bliskovitimi spremembami pri nas in dogajanj, kakršna so bila še včeraj pod embargom, pa ob vseh novostankskih evforijah, vključno s predvolilno burjo in pririvanjem v boju za oblast in še čim, skoraj pozabljamo, da si evropske kvalitete življenja in enakopravnega sedeža za evropskim ožjem, ki ju imamo nenehno na jeziku, ne bomo zagotovili zgolj z znanostnim izjavljanjem za demokracijo v večstrankarskem pluralizmu, za takšno ali drugačno državo, svobodo in podobno, temveč samo s trdim delom, kvaliteto dela in z drugim, kar šteje zraven. Med slednjim pa pravzaprav samo znanje nekaj velja na borzi dela, ki dobiva čedalje večjo domovinsko pravico tudi pri nas.

To, povedano z drugimi besedami, pomeni, da mora biti vsak dovolj pismen za delo, ki ga opravlja, oziroma za svojo stroko, če pa ni, potem si mora to pismenost čimprej pridobiti. Poglejmo na levo in desno, pa bomo videli, zakaj. Zahiteve so takšne, da dela, ki mu je bil še včeraj kos tehnik, danes niti inženir ne zmore več in pri tem nemalokrat celo

večletne izkušnje ne pomenijo kaj dosti.

Dolenjska se nikoli ni mogla pohvaliti, da bi imela prave ljudi na pravih mestih. S šibko kadrovsko zasedbo se je vseskozi otepal, in to ne velja samo za proizvodnjo. Ustrezno izsohlanih in usposobljenih ljudi je manjkalo predvsem na najvitalnejših področjih. Letni pritek diplomantov fakultet je bil premajhen, da bi mladi z diplomami kaj bistveno zmanjšali kadrovski primanjkljaj. V Novem mestu so zato že pred desetletji organizirali tako imenovani študij ob delu. Na Zavodu za izobraževanje kadrov, denimo, je izobraževanje poslovnežev in ekonomistov organizirano v sodelovanju z ustreznim mariborsko fakulteto že tam od šestdesetih let. Kasneje so višje in visoke šole ter fakultete omogočile študij ob delu tudi v drugih strokah. Danes so te oblike izobraževanja že tako utečene in razvejane, da bi Novo mesto lahko že kar imenovali visokošolski center, čeprav nima svoje visokošolske ustanove.

Pogled v dolgoročne načrte zaposlovanja strokovnjakov v novomeški občini pove, da tudi v prihodnje kadrovskega pokritja ne bo moč doseči

samo z diplomanti iz rednega študija, marveč bo treba še naprej računati tudi s tistimi, ki bodo zahtevano izobrazbo pridobili s študijem ob delu. Organizatorji takšnega izobraževanja so se že dogovorili s slovenskimi fakultetami in visokimi šolami, da bi v novem študijskem letu 1990/91 izvajali študij ob delu v Novem mestu, pa tudi ustanove, kjer bi potekalo šolanje odraslih, so že dale pristanek. Seveda je pogoj, pravijo organizatorji, da se za vsako od študijskih usmeritev prijavi dovolj (50) kandidatov. Interes je spet velik, kandidati pa bodo podrobneje informacije o samem študiju, načinu dela in drugem dobili ob letošnjih informativnih dnevih, ki jih bodo organizirale fakultete.

Kakšen študij ob delu bo torej moč jeseni vpisati v Novem mestu? Visoka šola za organizacijo dela iz Kranja bo izvajala predavanja iz »organizacije dela« na 6. in 7. stopnji, priprave pa tečejo tudi za študij organizacijske informatike. Predavanja bodo v učilnicah Srednje šole pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve. Študij gradbeništva in elektrotehnike, oboje na 6. stopnji, bo tako kot do zdaj izvajala Tehniška fakulteta iz Maribora,

in sicer v prostorih Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič. Na tej šoli bo tudi v prihodnje domoval redni dislocirani oddelk Fakultete za strojništvo iz Ljubljane. V ta oddelk so kot redni študentje vključeni tudi odrasli, in sicer kot slušatelji študija iz dela. Na Zavodu za izobraževanje kadrov bodo predavanja za študij VIP ekonomija (bivši program VEKŠ), ki jih bo izvajala Poslovno-ekonomska fakulteta iz Maribora. V novem študijskem letu naj bi svoj delež k visokoškolskemu izobraževanju v Novem mestu prispevala še Pedagoška akademija iz Ljubljane, in sicer z izvajanjem programa za učitelje razrednega pouka na VII. stopnji. Ta študij ob delu bo omogočen učiteljem razrednega pouka, ki so diplomirali na prvi stopnji, z njim pa si bodo pridobili enako izobrazbo, kot jo imajo diplomanti sedanjega rednega štiriletnega študija na omenjeni akademiji.

Možnosti za dosego višje izobrazbe se v Novem mestu, kot vidimo, obeta obilo, in to ne samo v tehniških strokah. Del poti do evropskih plač, evropske kvalitete življenja in sploh v Evropo, na katero se vsi tako radi sklicujemo, pa gotovo vodi skozi fakultete in druge visoke šole, ki kandidatom omogočajo študij (rednega in ob delu) tako rekoč na pragu njihovega doma. Za kakršen študij se pač kdo odloči.

I. ZORAN

Za srečne ljudi in zeleno Dolenjsko

Socialistična zveza v novomeški občini, ki se bo s svojimi kandidati v polnem spektru potegovala za glasove volivcev na spomladanskih volitvah, je svoj volilni program uokvirila z motom »Za srečne ljudi in zeleno Dolenjsko«, kar pomeni, da se bodo socialisti (odvisno od deleža oblasti) prizadevali za občino po volji občanov.

»Večino strank v predvolilnem in volilnem boju zanimajo poslanska mesta od ravnih občine navzgor, nas, novomeške socialiste, pa od občine navzdol.« je povedal Boris Dular, predsednik občinske konference Socialistične zveze Novo mesto. »Seveda s tem ni rečeno, da ne bi svojih predstavnikov želeli videti tudi kje višje, to smo navsezadnje dolžni svojim volivcem, ki se še kako dobro zavedajo suše dolenjskih kadrov v republiku in zvezi; temelj našega delovanja pa bo tudi v bodoče občina, njene krajevne skupnosti, ljudje, njihova volja in potrebe.«

Se vam ne zdi, da je bilo v zadnjih 45 letih vse delano v imenu ljudi, bolj malo pa zanje?

Dular: »Ciniki trdijo, da sodobnim strankam volivci niso važni, potrebujejo jih samo vsaka štiri leta. Ključno vprašanje strank je, kako se znajo nastaniti v okolju, gre za osvojitev oblasti, le tako uresničijo tisto ali del tistega, kar so obljubile volivcem, kar so zastavile v programih. Vaš očitek o 45 letih velikih obljub in majhnih dejanj je gotovo na mestu. Z vso odgovornostjo pa lahko rečem, da SZDL oziroma SZ v novomeški občini v zadnjem času resnično služi ljudem, prebivalcem naše občinske skupnosti. Ta čas sploh ni kratak, najbolj tipičen primer sodelovanja ljudi in njihove organizacije pa je gotovo samoprispevek za zdravstvo in šolstvo. Referendum, ki je dal ključin denar za ta nedvomno veliki podvig, je uspel nad vsemi pričakovanji, kar pomeni, da je imela Socialistična zveza prave načrte in prave ljudi, prebivalci naše občine pa pravo Socialistično zvezo.«

Samoprispevek je za našo in še katero občino nedvomno zelo pomemben, saj je velikokrat edini način, da se ta ali ona stvar reši ali postavi. Vendar je samoprispevek nesistemska pot.

Dular: »Popolnoma se strinjam. Osebnostem sem proti dodatnemu obremenjevanju ljudi. Socialistična zveza se bo v prihodnje tako na ravni občine kot seveda tudi višje borila, da bo za vsa infra- in superstrukture skrbela država. To je edina normalna pot. Država bo morala začeti delovati tudi glede svojih obveznosti, ne pa samo gledati, kje lahko vzame še kakšno paro.«

Ali se upate dati oceno, koliko volivcev bo glasovalo za Socialistično zvezo in njen program?

Dular: »Od mene seveda ne morete pričakovati številke, vendar za novomeško občino

tvegam trditev, da bo naša stranka med tistimi, ki bodo dobile največ glasov volivcev. Rekel bi, da je naša prednost tudi ta, da Socialistične zveze ne zanima generalno politično prepričanje njenih kandidatov, važno je le, da se kandidati na celotnem strnjajo z našim programom. Mi gradimo na ljudeh za ljudi. Naši kandidati bodo neoporečne osebe, ljudje, ki imajo v občini, v krajevni skupnosti ali kraju nedvomen ugled. Sicer pa ne vem, zakaj bi bili socialisti drugačni od drugih današnjih slovenskih strank, ki tudi pristajajo na članstvo svojih somišljenikov ali članov tudi v drugih strankah ter gibanjih.«

Ali ni svojevrstna slabost, da je SZ preko svojih članov, ki so recimo komunisti ali pa demokrati, na nek način povezana z imenovanimi strankama?

Dular: »Socialistična zveza oziroma njena predhodnica SZDL že kar precej časa deluje zelo samostojno. To ljudje vedo, SZ je izpeljala nekatere projekte, morda je med temi najbolj popularna proglasitev božiča za verski, ljudski in civilizacijski praznik, še bolj pa vedo za delovanje in pomen naše stranke na terenu, med ljudmi, tam, kjer ni sladkobesednih govorcev. Mi krajevnih organizacij SZ ne bomo razbijali, nikogar ne bomo metali iz naše zveze, če pa to kdo želi, lahko seveda gre. Ne glede na to pa bomo s tem človekom lahko še vedno izredno dobro sodelovali pri zadevi, ki nam je skupna. Upam si trditi, da je Socialistična zveza edina organizacija, ki je združevala interese ljudi tam, kjer živijo. To morda res ni bila ne vem kakšna visoka politika, toda edina politika Spodnjih ali Zgornjih Rovt je recimo graditev trgovine ali mrliške vežice, vrnitve gozdov, ki jim jih je figo mar, čeprav mora imeti SZ v Ljubljani seveda tudi o tem izdelano stališče. Mi v predvolilnem boju pravzaprav nimamo taktike v pravem smislu besede. Še bolj bomo delovali tam, kjer smo vedno in kjer nas ljudje poznajo. Večina pa po dobrem. Kajti ime Socialistične zveze in njenih ljudi je vtakno v vsak vodovod, v vsak asfalt, v vsak telefon, ki ga je bilo treba napeljati tja, kjer komunalci ali postarji niso videli računa. To ljudje vedo, čeprav seveda ne trdim, da nismo delali napak. Socialistična zveza pa v prihodnje ne bo več dežnik za vse in vsakogar. Začeli bomo graditi na individualnem članstvu. Avtomatična članstva, če si recimo gasilec, tabornik ali kaj drugega, ne bo več. Zlagoma se bo moral človek, ki želi med socialiste, za to odločiti s svojim podpisom, s članarino. Toda če bo v nekem kraju kdorkoli in katerekoli strankarske barve sprožil takšno ali drugačno pobudo v dobrobit kraja, pokrajine in ljudi, se mu bomo, če bomo povabljeni, pridružili. To pa ne izključuje naših idej o isti zadevi niti ne spreminjevalnega predloga. Enako korekten odnos pričakujemo tudi od naših političnih nasprotnikov. Če ga ne bomo dočakali, govori to o njih, ne o nas.«

Pogovarjava se, kot da bi v Sloveniji (tako v mestih kot na podeželju) bili strankarska kultura, vedenje in pravila obnašanja na ravni Švice.

Dular: »Strankarstvo pri nas zaradi večdesetletne diktature ene stranke res preveč kujem v zvezde. Toda to je

normalno, to je človeška želja po svobodi, želja, da postane srečen posameznik v deželi, ki je prijazna za bivanje, delo, ustvarjalnost. Mi k strankarstvu šele gradimo pot, v prehodnem obdobju do ustanovitve pravih strank lahko ključno vlogo odigra prav Socialistična zveza. Zaradi tega, ker je vsaj v zadnjem času najmanjkrat izigrala zaupanje ljudi, zato, ker je za razliko od prejšnjih in sedanjih strank šla v vsako vas, v vsako hišo, zato, ker je ljudem prisluhnila. Krajevni problemi so bili vedno tudi problemi Socialistične zveze.«

Ta zakon med Socialistično zvezo in krajevnimi skupnostmi je bil večinoma res uspešen in ploden, toda SZ se bo morala vendarle prav kmalu organizirati kot prava stranka.

Dular: »To že delamo, Socialisti bomo samostojna stranka. Ponosen sem, da je ta proces v novomeški občini stekel prej kot drugod. V Ljubljani so celo nekaj namigovali o petelinih, ki da pojejo prezgodaj. Celotna napadli so nas, komunisti, ne socialisti, pa smo preživel. Samo majhen primer, mi že dolgo veš ne hodimo na zloglasne koordinacije, sestanke, kjer se je pod pokroviteljstvom Partije in še koga krojila kadrovska in še kakšna politika.«

Omenili ste Zvezo komunistov. Njen ugled je v Sloveniji večji kot v drugih republikah, mislim na ugled med nečlani Partije, če si ugleden sam sebi, je to nekoliko narcisoidno, če že ne bebavo. Za novomeško občino pa bi si upal trditi, da njena ŽK nima ugleda med ljudmi. Je k temu pripomogla čez vsako mero okusa razvita gradbena afere? Rekli ste, da boste sodelovali z vsako stranko, ki bo na vaši valovni dolžini. Je to tudi Zveza komunistov?

Dular: »Zakaj ne? Naš odnos do Zveze komunistov bo natančno tak kot do vsake druge stranke v slovenskem parlamentu ali občinski skupščini. Ne bi bili dosledni do sebe in naših volivcev, če bi bili drugačni. Kar pa se same nesrečne gradbene afere tiče, bi rad poudaril (in to ni volilni golaš), da takrat, ko se je vse skupaj začelo, še nisem bil načelnik SZ. Toda taista novomeška SZDL je bila tudi takrat tako dosledna — in doslednost je velikokrat tudi modrost — da zaveze ni merila in ocenjevala s plat, kaj je res in kaj ne. Razložno pa je povedala svoje mnenje, da mora vsaka stranka, ki da kaj nase, svojim ljudem, ki so morebiti vpleteni v kakšno nevarno zadevo, svetovati, naj se do zaključka postopka začasno umaknejo. Novomeška Socialistična zveza nikoli ni razpravljala o vsebini afere. Tako bo tudi vnaprej. Če pa bi se podoben primer ponovil, bi ponovno predlagala, naj se prizadeti začasno umaknejo iz političnega življenja. Taka je navada po vsem svetu.«

S to vašo mislilno se po moji oceni strinja večina prebivalcev novomeške občine, vsaj tistih, ki zavedo poznajo vsaj povrhu. Toda gradbena afere je ne glede na izid prinesla Novomeščanom neznansko packo. Če sem nekoliko osterjši, nas imajo v Sloveniji za nekakšno manj krvoločno ljudstvo.

Dular: »Škoda doma in v Sloveniji je nedvomno velika. Posledice tega, kar je bilo in ni bilo, se bodo poznale tudi na volitvah. Nekateri bodo imeli težave s kandidati, drugi spet bodo skušali to meglu vnovčiti. Socialistične zveze se to, kot sem že povedal, ne tiče neposredno. Posredno pa. Socialistična zveza ne bo dovolila, da bi blato afere še naprej mazalo novomeško občino. Naša občina ni pribelžičaše bedakov na slovenskem jugu. Smo gospodarsko prodorna občina, poglejte samo IMV in Krko. Zakaj ne bi postali uspešni tudi na drugih področjih? Te dni mi je znanec povedal, da je slovenska arheologija v svojih vrhovih tudi v dolenjskih rokah. V programu novomeških socialistov je, da si bomo v republiki pridobili večji vpliv. Zakaj smo bili vedno tiho ali pa le kimali?«

Kaj boste storili, če zmagate?

Dular: »Mi ne tajimo, da se borimo za oblast. Naši poslanci, delegati, kakor pač hočete, bodo stali za ljudmi, ki bodo podprli naš program. Obiljubljeno bo treba uresničiti. Kajti čez štiri leta, ob naslednjih volitvah, ne bo časa in morda tudi ne moči za popravni izpit. In naj povem še to, da je na naši volilni listi več kot 20 odstotkov žensk. Morda komu to ne

zveni veliko, naj nas presežejo tekmeči!»

Eden od očitkov vaših političnih nasprotnikov bi lahko bil, da ste na nek posreden način že imeli oblast.

Dular: »Koliko smo bili oblast in koliko ne, je zapleteno vprašanje. Jaz menim, da nismo bili, če bi bili, bi marsikaj naredili drugače. Svoje volje nismo mogli uveljaviti. To je lahko naš greh. Toda pomislite tudi, koliko je v tej deželi, v teh naših vaseh in zaselkih stvari, ki jih brez Socialistične zveze ne bi bilo. Pravzaprav to sploh ni bila SZ, to so bili ljudje, ki so vedeli, da samo dejanja vodijo k uspehu.«

Morda še nekaj najbolj udarnih točk iz vašega programa, ki bo vsak čas vsakomur na vpogled?

Dular: »V ospredju našega programa so blagostanje družine ter solidni temelji za kakovostno šolstvo in človekovega dostojanstva vredno zdravljenje. To je pravzaprav nadaljevanje referendumskega programa, ki ga je konec koncev s pomočjo ljudi zastavila Socialistična zveza. Omenil sem prodor naših ljudi v republiko, strokovnjake od drugod pa bomo povabili, naj žive in delajo pri nas. Avtomobilska cesta Ljubljana—Bregana se mora na našem odseku začeti graditi takoj. Vsak onesaževalec vode, zraka ali zemlje bo moral v celoti sam poravnati ceno svoje nemarščine.«

Za ljubi mir in kruhek

Kdor hoče vsaj za silo razumeti današnje razmere v naši državi, mora pogledati, mikor je le mogoče daleč nazaj. Takrat, ko o jugoslovanski državi še ni bilo niti sledu, so si narodi na Balkanu vsak po svoje zamišljali prihodnost. V Srbiji se na primer prevladovala velikosrbska zamisel o tem, da bi združili vse dežele, kjer prebivajo Srbi. Za sosednje južnoslovanske narode je bilo nerodno to, da so si Srbi v svoji domovini zamišljali tudi področje Bosne in Hercegovine, Dalmacije, Makedonije in Kosova-Metohije. Na Hrvaškem so si prav tako prizadevali za zedinjenje vseh dežel s hrvaškim prebivalstvom v eno državo, a v odgovor na velikosrbsko so razvili tudi idejo o enem samem narodu. Ta ne priznava niti Srbov niti Muslimanov na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini, za Slovenca pa meni, da so planinski Hrvti.

Na področju Bosne in Hercegovine se je kot narodnostna skupina oblikovalo muslimansko prebivalstvo, ki se ni štelo ne za Srbe ne za Hrvatce. Makedonci kot narod niso bili priznani, zato so v neprestani ogroženosti od Bolgarije, Srbije in Grčije oblikovali gibanje za samostojno Makedonijo, ki naj bi bila enota balkanske federacije. Črna gora je bila samostojna država, a zanimivo je, da je v njej prevladovalo prepričanje, da so ravno Črnogorci izvirni, pravi Srbi.

V deželah, ki so bile pod Avstro-Ogrsko, se je oblikovalo tudi jugoslovansko gibanje. Slovenci in Hrvti ter Srbi, Hrvti in Muslimani na območju Bosne in Hercegovine so si prizadevali za samostojno državo južnih Slovanov ter za združitev s Srbijo in Črno goro. Avgusta 1918 je bil tako v Ljubljani ustanovljen Narodni svet za slovenske dežele in Istru, v začetku oktobra pa Narodno vijeće Slovencev, Hrvatov in Srbov v Zagrebu. 29. oktobra istega leta sta oba narodna sveta pretrgala vse državne zveze s habsburško monarhijo ter razglasila ustanovi-

te do konca bomo poostriili nadzor nad viri pitne vode, bdeli bomo nad uresničevanjem družbenega dogovora o varstvu Krke in pritokov. Vse večje stanovanjske soseske bodo morale preiti na plinsko ogrevanje. Zahtevali bomo najostrejšo kaznovalno politiko za zločine nad naravo, sprožili gibanje za zaustavitev delovanja JE Krško. Z vseh strani bomo zaščitili kmeta in njegov trud. Podprli bomo graditev dolenjske mlekarne. Zgodovi naj zagospodarijo njihovi lastniki, krivično odvzeto zemljo je treba vrniti lastnikom. Občina mora glede obrtnišтва voditi spodbudno politiko tako glede davkov kot lokacij za obrt. Trgovina mora biti za ljudi. Tu naj dobe prostor vsi, ki prodajajo, kar ljudje žele in iščejo. Investitor poslovnega centra na Novem trgu bo prejel zahtevo, naj čimprej zgradi blagovnico in tudi vse tisto, kar je še obljubil. V novomeški občini se ne bo nič gradilo brez javnega natečaja, javne razprave in mnenja resnične stroke. Pre-nova starega dela Novega mesta je prioritetan program. Če so ljudje sami zgradili vodovod, kanalizacijo ali napeljali telefone, se jim mora to upoštevati pri plačilu teh storitev.

Zahtevali bomo javni nadzor cen komunalnih storitev. Vsak objekt v občini mora imeti gospodarja, zanikarnosti in nemarnosti mora odklenkati. Vsak, kdor je za to sposoben (tudi Romi), si mora socialno varnost ustvariti z delom. Za nezaposlene bo treba oblikovati sklad za pomoč. Prizadevali si bomo, da bi dobrodelno dejavnost verskih skupnosti vključili v enoten program socialne dejavnosti. Naš cilj so tudi posebne delavnice za invalide, mesto bo moralo postati prijazno tudi zanje. Bolnišnico, za katero plačujemo samoprispevek, je potrebno zgraditi za vsako ceno, zdravstvo pa bo bliže ljudem, če bomo uvedli tudi zasebno zdravniško prakso. Vsi otroci morajo v šolah imeti enak standard, za nadarjene bomo terjali posebno skrb. Bolj po-

gumno bo treba stopiti v slovensko kulturo, dolenjsko naravno in kulturno izročilo pa je treba v izvirni obliki ohraniti za kasnejše rodove. Ljudje morajo biti obveščeni o vsem. Hitro, strokovno, objektivno, celovito in razumljivo. Jasno je, da bomo spodbujali svobodno združevanje ljudi v društvi in organizacijah ter jim pri tem nudili pomoč. Socialisti bomo še naprej delovali v krajevnih skupnostih. Kdor od krajevne skupnosti kaj zahteva, naj za to zagotovi denar in pogoje. Predlagali bomo ukinitve odloka o plačevanju samoprispevka za zaklonišča. Občinska in državna uprava sta zaradi ljudi.

To je samo nekaj zahtev iz programa Socialistične zveze, programa, ki se zavzema za obstoj, ohranjanje in varovanje vseh demokratičnih pridobitev državljanov, za iniciativno in izražanje pobud in misli občanov. Za svobodno in pluralno uveljavljanje njihovih kulturnih, verskih, socialnih, ekoloških in moralnih vrednot. Za uresničitev vsega naštetega in nenaštetega bomo izbirali ljudi, ki imajo znanje in ugled, voljo in pogum, da se lotijo teh nelahkih nalog.

Zavzemamo se za neposredne in tajne volitve z več kandidati, za neposredne volitve občana izmed več kandidatov ter za občinsko skupščino z manjšim številom delegatov. Socialistična zveza pa bo počistila tudi v lastni hiši, štjevilu svojega osebja bo zmanjšala na racionalen minimum. V mojih besedah ni artizma, gre le za suho naštevavanje postavk iz našega programa, ki lahko ustvari človeka dostojno življenje. V Socialistični zvezi bomo spoštovali voljo volivcev. Povedal pa bi rad tudi, da tam, kjer bodo zmagali naši nasprotniki, ne bodo žuboreli samo potočki najbolj čiste demokracije, kakor tudi ne bo res, da se bodo tam, kjer se bo tehtnica nagnila na našo stran, ljudje davili v mlakuzah real-socialistične diktature. Sicer pa bodo ob svojem času spet volitve. Torej za srečne ljudi in zeleno Dolenjsko.

M. BAUER

tevsamostojne Države Slovencev, Hrvatov in Srbov. Nova država mednarodno ni bila priznana, pa tudi trajala je samo en mesec. K temu je precej pripomogla vlada Kraljevine Srbije, ki je hotela obdržati vlogu odločilnega dejavnika pri ustanavljanju jugoslovanske države.

Srbska vlada je navidezno celotno pristala na pogajanja z delegacijo Narodnega sveta Države SHS v Ženevi. Predsednik vlade Pašič je podpisal sporazum, ki je predvideval ustanovitev skupne države na temelju enakopravnosti. Po ženevski deklaraciji (8. 11. 1918) naj bi pod takimi pogoji nastala skupna država dežel, ki so bile do nedavna pod oblastjo avstroogrsko monarhije (zdaj v okviru Države SHS) in Kraljevine Srbije. Toda Pašičeva vlada je neposredno za tem padla, nova vlada in srbski dvor pa sporazuma nista hotela priznati. Narodni svet Države SHS je nato v strahu pred socialnimi nemiri in pred ožemljenskimi težnjami sosednjih držav poslal v Beograd delegacijo. Ta je dobila nalogo, da poskrbi za državno zedinjenje s Srbijo, a brez posebnih političnih pogojev. Red in mir za vsako ceno sta morda v takratnih razmerah izgledala kot najboljša rešitev, toda pozneje so ju večkrat obžalovali.

1. decembra 1918, torej na datum, ki ga danes nekateri tako poveličujejo (očitno imajo vzroke za to), je regent Aleksander Karadjordjević sprejel omenjeno delegacijo v Beogradu in vzel na znanje njeno izjavo o zedinjenju. Ugotovil je, da je Država SHS prenehala obstajati in razglasil njeno zedinjenje s Srbijo v enotno Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Črna gora se je že nekaj dni predtem priključila Srbiji. Nazadnjaško srbsko meščanstvo je nato pohitelo z razglasitvijo, da je Srbija nosilka boja za osvoboditev jugoslovanskih narodov izpod Avstro-Ogrske in da je tudi ustvarila njihovo prvo državo. Zaradi takega stališča si je vzela pravico sama določiti pogoje zedinjenja, za povsem svojo zadevo pa je razglasila tudi vprašanje Črne gore in Makedonije. (Vir: Dr. Janko Pleterski, Branko Božič — Politčna in socialna zgodovina Jugoslavije, »Obzorja 1975«.)

Osnova prve države južnih Slovanov je bil panslavizem na eni in velikosrbsvo na drugi strani. Nobena izmed teh dveh združevalnih sil pa ni bila tako močna, da bi državo držala skupaj dalj časa. Ko je prišla pred prvo večjo skušnjavo, je v nekaj dneh razpadla. Druga jugoslovanska država je bila zasnovana na socializmu.

Danes je ideja socializma razvednotena, saj ni prinesla ne take ne drugačne rešitve za ljudi, zunanji sovražnik pa tudi ni več otipljiv, saj se Evropa in svet dogovarjata ter združujeta. Katere sile torej danes še večjeje jugoslovanske narode v eno državo? O potrebnosti jih bo najti, se jih oprijeti in jih spodbujati, če pa takih sil več ni, bo država razpadla v dva ali več delov. Zaprave o separatizmu so danes povsem legitimne in realne, a čeprav čas terjaja, da Slovenija oblikuje tudi svojo vizijo izven Jugoslavije, uradna slovenska politika vendarle išče prihodnost znotraj te države. Tri vzroke za tako odločitev je navedel Viktor Žakelj, podpredsednik RK SZDL Slovenije:

1. V skupno državo nas silijo zunanje razmere, kajti Evropa, ki se združuje, noče novega Libanona, in to tik pred nosom. Še posebno se nemirov bojita sosednji Italija in Avstrija.
2. Naše narode morda najbolj veže sedemdesetletna skupnena življenja. V tem času so se med narodi oblikovali številni medčloveški odnosi (mešani zakoni so le del njih), ki jih ni mogoče kar na lepem prekiniti.
3. Tretja sila, ki nas tudi v tem trenutku še drži skupaj, je ekonomske narave. V Jugoslaviji se je vendarle oblikovalo skupno tržišče. Njegova velikost je taka, da omogoča učinkovito organizacijo proizvodnje, prodaje in nabave v večjih, ekonomsko upravičenih količinah. (Vir: Viktor Žakelj 19. 12. 1989 v Brežicah)

To so torej vezi, zaradi katerih je Slovenija kljub slabim izkušnjam iz preteklosti ponovno pripravljena vlagati v tržno zvezo, ki se ji pravi Jugoslavija. Slovenci smo se kar lepo sprizajzili z ukrepi vlade. Pripravljeni smo dati še več, potrpeti je marsikaj, delati bolj in celo namjati zaslužiti — vse za ljubi mir, red in kruhek. Se zgodovina morda ponavlja?

B. DUŠIČ

DOLNENJSKI LIST

25.1.'90

2 PRILOGA

Ubogi denar davkoplačevalcev

Davnega leta 1986 je prejel novomeško Temeljno sodišče zahtevo, naj krajevna skupnost Mestne njive iz Novega mesta uredi zasebno dovozno pot do hiše Rudolfa in Ane Kranjc s Koštialove 23 v Novem mestu. Krajevna skupnost je ulico prenavljala, pri tem pa onemogočila normalen dostop do hiše Kranjčevih. Sodba je postala pravnomočna v marcu 1988. Krajevna skupnost je pravdo seveda izgubila, glede pristopa k hiši pa je storila manj kot nič. Odvetnik se je v imenu Kranjčevih obrnil na javnega pravobranilca, ta je odgovoril res hitro, narkar je krajevna skupnost plačala le pravne stroške, ni pa izpolnila glavne obveznosti, ni uredila poti.

Krajčeva sta naredila korak naprej, njun pravni zastopnik je junija 1988 pri novomeškem sodišču vložil tako imenovani izvršilni predlog, v katerem je zahteval, naj se krajevni skupnosti Mestne njive izreče denarna kazen, pri SDK pa naj blokirajo toliko denarja krajevne skupnosti, da ga bo dovolj za ureditev dostojne poti do hiše Kranjčevih.

Pravica je šla na delo in decembra 1988 sklenila, da mora nemarna krajevna skupnost plačati kazen tedanjih 450.000 din in, kar je seveda najvažnejše, urediti nesrečno pot. Hkrati je bilo rečeno, da bo dolžniku, to je krajevni skupnosti, izrečena nova kazen 1.000.000 din, če se v roku 15 dni ne bo lotila dovoza.

Ker se spet ni nič zgodilo, je odvetnik predlagal izterjavo zagrožene kazni in izrek nove, tretje kazni v višini 1.500.000 din. Že čez mesec dni je sodišče krajevni skupnosti Mestne njive poslalo sklep, da mora plačati tisti milijon kazni, v dveh tednih urediti pot, če pa to ne bo opravljeno, potem ji grozi nova kazen.

Krajevna skupnost je še naprej ostala slepa in gluha, Krajčeva sta se spet obrnila na odvetnika, ki je novembra

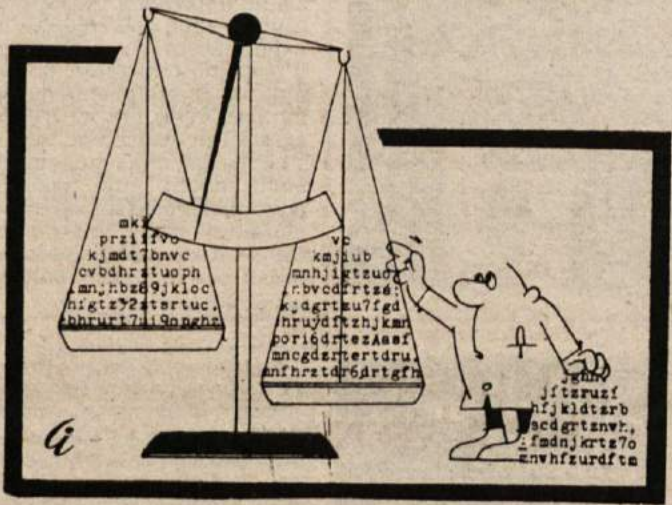
lani sodišču predlagal, naj izreče gospodom iz KS Mestne njive novo kazen v vrednosti že kar 15.000.000 din. Sodišče se je v osebi sodnice Cvete Matjašič ponovno trudilo in temu predlogu ugodilo že čez mesec dni. Kot vsakokrat v omenjenem sporu pa je KS Mestne njive tudi naložilo, naj za božjo voljo izpolni svojo obveznost iz januarja 1988, torej uredi pot do Kranjčevih.

V zadevi ni trenutno nič novega, zastavlja pa se kar precej vprašanj. Najprej: prvi sklep sodišča je postal pravnomočen v dveh letih. Potem je šlo hitreje, vsaj kar se sodišča tiče. To je krajevni skupnosti odmerjalo nove in nove kazni, skupno skoraj 18.000.000 takratnih dinarjev. Vprašanje pa je, zakaj pravica krajevni skupnosti na SDK ni zadržala denarja, s katerim bi si pri krajsana človeka dala urediti pot. To je namreč odvetnik terjal že na začetku balade.

Bolj kot vse omenjeno pa šokira, da del te silne države, ki je polna prelestnih besed o skrbi za človeka, noče narediti nečesa, kar je dolžan po vseh pravnih, etičnih in civilizacijskih normah. Morda kdo iz KS Mestne njive celo ve, kaj je to.

In še ena stvar je, ta krajevna skupnost veselo in brez zapletov razmetava denar davkoplačevalcev za kazni, ki jih pridno (tako je tudi prav) odmerja sodišče. Nihče ne zanika, da se pri tem ne obnaša kot dober gospodar, kazni so gotovo manjše, kot bi bila ureditev poti. Toda morala je nad denarjem. In še človeška podrobnost, saj je v tej zgodbi tako prekleto malo človečnosti. Ana Kranjc ne bo dočkala svoje poti. Umrla je nekega dne, ko so papirji, ki nam tudi urejajo življenje, počivali na eni od postaj, ki, tako se zdi, nikoli niso končne.

MARJAN BAUER

Ko so bila jajca denar

Sedaj, ko je mraz, se Jože Simonič s Štrekljčevca še stiska ob topleni štedilniku, takoj ko bo topleje, pa bo sedel na svoje kolo z motorjem in se odpeljal v nekaj kilometrov oddaljeni vinograd v Gorenjce pri Semiču. Zgodaj bo moral začetki z delom, če bo hotel pravočasno pripraviti vseh 900 trt za nadaljnjo rast. Sedaj ima vsaj to srečo, da mu vinograd zorijo drugi s traktorjem, včasih pa je bilo drugače. Po vsej vasi je zbiral kopače. Delo mu je obljubilo 10 ali 13 ljudi, ko pa bi morali oditi v vinograd, je ostal sam.

Vinograd daje sedaj, ko je v pokoju, Jožetu največje veselje. Ko se suka med trtami, pa mu nihče ne bi prisodil, da je na letošnji noveletni dan dopolnil že 84 let. »Saj to ni še nobena starost,« se nasmehne in zamahne z roko o Simonič, ki ima očitno v načrtu še marsikatero delo, a je skrivnostno. Delo je pravzaprav njegovo življenjsko vodilo, delavnost pa so mu privzgojili starši že v rosnih letih. 11 otrok — nekaj jih je sicer še majhnih umrlo — si je v revni kmečki družini na Podrebru pri Semiču moralo začeti kmalu samo služiti denar, kakor je vedelo in znalo. Jože je imel kar srečo. Njegova skrb je bila sicer paša, po paši pa ga je čevljar, ki je hodil od hiše do hiše in popravljati čevlje, učil osnov te obrti. Veliko pa se je naučil sam, tako da je kmalu popravljaj obutev vsem vaščanom. Narediti je znal tudi čevlje ali škornje, toda naročnikov je bilo malo, čeprav je delal poceni, vesel, da je padel vsaj kakšen cvenk

Simonič je bil po svoje pogumen, da se je med obema kurjuma jajcema v žepu. Vsak teden se je v trgovini nabralo po 100 do 200 jajc, ki jih je žena nosila prodajat v Semiču,« se danes smeji Simonič. Žena je imela vsaj to srečo, da je dobila za prodano blago jajca, Jože pa je v gostilni dajal le za denar ali pa na »puf«. »Takrat nismo poznali zamudnih obresti kot danes. Srečni bi bili, če nam bi dolžniki plačali vsaj glavnico. A imel sem tri nepoboljšljive dolžnike, ki sem jim dolg zapisoval, in če ga niso v treh mesecih plačali, sem jim ga brisal in začel pisati znova. Tako so nekaj nekateri plačevali svoje dolgove. Danes bi bilo takšnim dolžnikom gotovo težje.« Simoničevi so imeli trgovino in gostilno do konca vojne. Po osvoboditvi so prišli novi zakoni in zasebno prodajalno so morali zapreti, gostilniška vrata pa so bila odprta vse do leta 1971, ko je Jože odšel v pokoj.

Simonič, ki ima rad življenje, pravi, da so današnji časi le zato slabši od nekdanjih, kar je sedaj že star. »Srečo pa imam, da sem se rodil v tem stoletju in da sem ostare v času, ko je družba socialno veliko pravičnejša, kot je bila nekaj. Težko mi je, ko pomislim, kakšni reveži so bili stari ljudje pred vojno pa še leta po njej. V marsikateri družini, zlasti če je bila velika, so bili v napoto, vsi so jih odrivali. Niso imeli denarja, da bi se lahko vsaj na ta način 'odkupili' pri ostalih članih družine. Pa saj ga takrat ni imel nihče. Danes je starejšim veliko lažje kot takrat, ko sem bil jaz še mlad. Priznam, da kdaj tudi potarnamo, ampak tako hudo pa spet ni,« je zadovoljen z življenjem Jože. Optimizem, ki ga je spremljal vse življenje in ki tudi sedaj veje iz vsake njegove besede, je zanj najpomembnejša gonilna sila, ki ga ohranja v srcu mladega, z vsem zadovoljnega.

vo od denarja. Kmetje so hodili na primer po cigarete z dvema kurjuma jajcema v žepu. Vsak teden se je v trgovini nabralo po 100 do 200 jajc, ki jih je žena nosila prodajat v Semiču,« se danes smeji Simonič. Žena je imela vsaj to srečo, da je dobila za prodano blago jajca, Jože pa je v gostilni dajal le za denar ali pa na »puf«. »Takrat nismo poznali zamudnih obresti kot danes. Srečni bi bili, če nam bi dolžniki plačali vsaj glavnico. A imel sem tri nepoboljšljive dolžnike, ki sem jim dolg zapisoval, in če ga niso v treh mesecih plačali, sem jim ga brisal in začel pisati znova. Tako so nekaj nekateri plačevali svoje dolgove. Danes bi bilo takšnim dolžnikom gotovo težje.« Simoničevi so imeli trgovino in gostilno do konca vojne. Po osvoboditvi so prišli novi zakoni in zasebno prodajalno so morali zapreti, gostilniška vrata pa so bila odprta vse do leta 1971, ko je Jože odšel v pokoj.

Simonič, ki ima rad življenje, pravi, da so današnji časi le zato slabši od nekdanjih, kar je sedaj že star. »Srečo pa imam, da sem se rodil v tem stoletju in da sem ostare v času, ko je družba socialno veliko pravičnejša, kot je bila nekaj. Težko mi je, ko pomislim, kakšni reveži so bili stari ljudje pred vojno pa še leta po njej. V marsikateri družini, zlasti če je bila velika, so bili v napoto, vsi so jih odrivali. Niso imeli denarja, da bi se lahko vsaj na ta način 'odkupili' pri ostalih članih družine. Pa saj ga takrat ni imel nihče. Danes je starejšim veliko lažje kot takrat, ko sem bil jaz še mlad. Priznam, da kdaj tudi potarnamo, ampak tako hudo pa spet ni,« je zadovoljen z življenjem Jože. Optimizem, ki ga je spremljal vse življenje in ki tudi sedaj veje iz vsake njegove besede, je zanj najpomembnejša gonilna sila, ki ga ohranja v srcu mladega, z vsem zadovoljnega.

M. BEZEK-JAKŠE

Vodja farme Ivan Trdan ob laguni, kjer je zaradi poglobitve prišlo do udara in izteka gnojevke v podzemlje. Zamašeni udor je na posnetku še dobro viden desno od Trdana.

Po čem smrdi Klinjevaška gnojevka?

Navajeni smo, da na kavljih mesnic visijo lepi kosi mesa, da je na mizi vsak dan zrezek ali kakšna druga mesna jed, da si odrežemo košček suhe klobase, kadar si jo poželimo, ali da si katerikoli dan privoščimo šunko. Ob tem se sicer jezimo nad visokimi cenami mesa, odreči pa se ga ne moremo. Pa tudi, zakaj bi se odrekli boljši prehrani, saj ni po tako daleč tisti časi, ko je po praznih želodcih Slovencev krulilo in je bilo meso na mizi le ob redkih praznikih!

Toda poln želodec ima svojo ceno. Jezimo se nad cenami mesa v mesnicah, ne vemo pa, da je ta cena v resnici mnogo višja, da je ne plačujemo zgolj z dinarji, marveč s tistim »denarjem«, katerega vrednost smo začeli ceniti šele v zadnjem času in ki ga ne jemljemo samo iz banke sedanosti, marveč brezobzirno krademo iz banke prihodnosti, iz banke naših otrok. Ta »denar« je okolje.

Da smo oskrbljeni z zadostnimi količinami mesa, skrbijo sodobne »tovarne« mesa, farme za vzrejo prašičev, tellet, bikcev, kuncev, perutnine. Ena od njih je v zadnjem času zbudila precejšnjo pozornost javnosti, in to prav v zvezi z okoljem. Gre za prašičjo farmo v Klinji vasi, ki deluje kot poslovna enota v Mercatorjevi verigi. Javnost se je začela zanimati zanj šele tisti hip, ko je prišlo na dan, da ima probleme z gnojevko, in ko so se v njeno delo vtaknili inšpektorji. Gnojevka s farme je namreč ne dovolj prečiščena odtekala v podzemlje, ki je na Kočevskem najbolj podobno švicarskemu siru, zato nihče ne more z gotovostjo povedati, kam je odtekla in kje bo prišla na dan. Možna je celo, da bo po prvem večjem nalivu bruhnila iz podzemlja v zajetjnih pitne vode daleč od tam, kjer je poniknila. Govori se celo o vodnih zajetjih v novomeški in črnomaljski občini.

ČISTILNA NAPRAVA LE ZA OKRAS?

Farmo v Klinji vasi so postavili 1976. leta, obratovati pa je začela leto dni kasneje. To je

bil zlasti čas velikih farm za prirejo mesa in gradili so jih povsod, na ekološko plat teh gradenj pa se ni kaj dosti mislilo. Klinjevaško farmo so zgradili po najodobnejši tehnologiji za rejo velikega števila prašičev, ki predvideva tudi čiščenje odplak. Za čistilno napravo je bil zadolžen ljubljanski Hidroinženiring, ki je na osnovi svojih izkušenj (kasneje se je pokazalo, da niso bile ustrezne) pripravil načrte. V pogodbi piše, da Hidroinženiring »jamči« efekt čiščenja 99,7 odstotka pod pogojem, da naročnik pristane na eventualno čiščenje ali razredčevanje odtoka.

France Trdan, tehnolog in vodja farme, je pojasnil, kako deluje oziroma naj bi deloval celotni sistem čiščenja odplak. »Naša farma ima ob polni obremenitvi dnevno okoli 113 kubičnih metrov gnojevke. Običajno je ta količina na farmah še večja, okoli 200 m³, mi pa smo jo zmanjšali. Sistem čiščenja odplak je bil zamišljen tako, da se kompletna gnojevka iz farme čisti preko vsedalnika, kjer se gosti del izloča v dve laguni. Tu naj bi se sušil in bi ga potem odvažali, tekoči del pa naj bi odtekal na trostopenjsko biološko čistilno napravo, prečiščene odpadne vode pa bi se stekale v kraško Vodno jamo. Vendar v praksi to ni nikoli delovalo.«

Božidar Popović, vodja poslovnice Prašičjereja, pravi: »Ko je farma začela delati, je bila letna proizvodnja 15.000 bekonov, sistem čiščenja pa je bil zgrajen za 100 odstotkov večjo proizvodnjo. Vendar že takrat in nikoli kasneje ni ustrezno odeloval. Ko se je v Sloveniji postavila zahteva po ekoloških sanacijah prašičjih farm, smo se je tudi mi lotili. Poverili smo jo projektantu Hidroinženiringu, ki je pripravil sanacijski program. Zaradi slabih izkušenj z njim pa smo dali program v recenzijo strokovnjakom Biotehniške fakultete. Ocenili so ga negativno in povedali, da projektant nima ne izkušenj in ne referenc za čistilne naprave velikih pra-

V to kraško jamo, ki ji pravijo Vodna jama, naj bi odtekala prečiščena in okolju nenevarna gnojevka. Vendar čistilna naprava ni nikoli delovala kot bi morala.

šičjih farm. Uporabil je izkušnje iz komunalnih čistilnih naprav, kar pa seveda ni ustrezno.»

Zato so se povezali s strokovnjaki Inženiringa za ekologijo pri reški In. Ta jim je pripravil nekoliko drugačen sanacijski program, po katerem naj bi za dva metra poglobili obstoječi laguni. Ker takšna poglobitev zaradi tal ni bila možna, so laguni poglobili za meter, za meter pa so dvignili nasipe. Prav to je bilo najbrž usodno, da je prišlo do udara, skozi katerega je v podzemlje po ocenah inšpekcije steklo okoli 4.000 m³ gnojevke, ki lahko ogrozi tudi zajetja pitne vode in onesnaži vodotoke.

EKOLOŠKA SANACIJA ALI ZAPRTJE

Seveda se samo po sebi postavlja vprašanje, kaj je naredila inšpekcija. Velikih onesnaževalcev, med katere sodijo tudi prašičje farme, so se inšpektorji ekološko resneje lotili šele leta 1986, ko so delali posnetke stanja. Vodnogospodarski inšpektor v kočevski občini Dare Klun je povedal, da so pri tem ugotovili, da farma v Klinji vasi ni redno preiskovala kakovostnih in količinskih sprememb odpadnih voda, zato so izdali odločbo, s katero so farmo zavezali, da mora to redno početi in da mora izdelati sanacijski program. Po dogovoru na ravni republike je prašičjim farmam naloženo, da morajo izpeljati ekološko sanacijo do leta 1990. Farma v Klinji vasi je pripravila svoj sanacijski program in v okviru tega programa je bila predvidena poglobitev obeh lagun za gnojevko.

»Pri lokacijskem ogledu leta 1988 smo jih opozorili, da morajo za poglobitve dobiti ustrezna dovoljenja in soglasja, med njimi tudi vodnogospodarsveno, laguni in deponije za dnevni pretok pa morata biti zgrajeni neprepustno. Zaradi časovnega roka sanacije so se poglobitve lotili lani, vendar niso imeli vseh ustreznih dovoljenj. 18. novembra so ugotovili, da je na dnu lagune nastal ponor, skozi katerega je gnojevka odtekala v podzemlje, zato so jo preumerili na čistilno napravo. Ker bi bila ta v nekaj dneh polna in bi neprečiščena gnojevka po speljanem odtoku tekla v Vodno jamo in ponovno v podzemlje, smo 25. novembra izdali odločbo o prepovedi spuščanja gnojevke na čistilno napravo, hkrati pa tudi prepoved spuščanja gnojevke v laguno. Na farmi so problem gnojevke reševali tako, da so jo začeli odvažati in razprševati po kmečkih zemljiščih.«

Takšna rešitev je seveda začasna. Kot sta povedala Popović in Trdan, farma nima lastnih zemljišč, na katere bi lahko odvažala gnojevko, zato so v okviru Mercatorja dobili na voljo najprej 400, nato pa skupaj 700 hektarov površin od Željca do Starega Loga. Tako zdaj gnojevko sproti odvažajo in razpršujejo. Pri tem upoštevanje strokovna navodila Biotehniške fakultete o količinah razpršene gnojevke na določene površine. Po teh navodilih je ne smejo spuščati v neposredni bližini kraških jam in vodotokov.

Razprševanje gnojevke je dopustno samo v času mirovanja rasti, to pomeni največ do aprila. V tem času morajo na farmi ugotoviti neprepustno dno lagun, kjer bo sveža gnojevka dognila, da bo primernejša za gnojenje v času, ko je dovoljeno.

Bodočnost farme je odvisna od njene ekološke sanacije. Če do konca septembra letos odplake ne bodo ustrezno urejene, bo treba farmo zapreti. Vodilni možje farme vidijo rešitev v trajno urejenem sistemu akumuliranja in pregnetje gnojevke v lagunah in v razprševanju pregnete gnojevke na kmetijske površine. Ker je gnojevke zelo veliko, gnojenje z njo pa omenjeno, potrebujejo čimveč površin, da bi na njih lahko z gnojenjem kolobarili. Predvidevajo tudi zmanjšanje stalaža. Že doslej so ga zmanjšali za 15 odstotkov.

»Ta rešitev je celo cenejša,« je povedal France Trdan, »saj nas odvažanje na razdaljo do 6 km od farme stane za petino manj, kot bi nas stalo obratovanje čistilne naprave.«

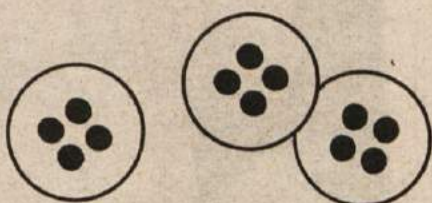
Sicer pa je usoda farme še negotova.

JE OGROŽENO ZAJETJE ZA TOPLIŠKO DOLINO?

Farma v Klinji vasi je v središču pozornosti kot onesnaževalka. Žal pa še daleč ni ed-

MODA 90

35. jubilejni sejem mode / Gospodarsko razstavišče
Ljubljana / 15.-18. 1. 1990

MODA 90: OBILO PAŠE ZA OČI

jon in pol obiskovalcev. Na letošnjem sejmu mode je bilo mogoče videti nekaj več modnih tkanin, trikotaže in spremljajočega programa, nekaj manj pa konfekcije, tako tekstilne kot usnjene. Omenimo še eno novost: vse dni sejma so bile modne revije tudi v hali D Gospodarskega razstavišča pod nazivom Šport 90. Potekale so v obliki plesne koreografije, kar je pri nas še novost. Na njih pa so se predstavili proizvajalci konfekcije za šport in prosti čas.

OB SLABIH PLAČAH JE VSE DRAGO

Podpredsednik zvezne vlade Živko Pregl, ki je odprl sejem Moda 90, je v svojem govoru poudaril, da je tekstilna industrija tisti del jugoslovanskega gospodarstva, ki si je moral svoj prostor nenehno iskati na tujih trgih. Čeprav je bilo to za zaposlene na eni strani breme, jih je hkrati prisililo v kvaliteten razvoj. Izvoz bo še naprej najzanesljivejši kruh za tekstilce, je rekel Pregl, v vse ostrejši konkurenčni tekmi domačega in tujega blaga na jugoslovanskem trgu pa bo uspešnejši tisti, ki bo preje dojel, da domači trg ne prenese več tako visokih cen, kupna moč pa bo tudi v prihodnje skromna. Vse to je tekstilcem gotovo kristalno jasno. Kvalitetnost, modnost, privlačnost, uporabnost so zapovedi, ki jih vodijo v proizvodnji, bi lahko rekli na osnovi splošnega vtisa s sejma mode, čeprav nekateri vendar še dokaj očitno odstopajo navzdol. Tekstilci bi bili radi tudi cenejši, za kar večina že izvaja vrsto ukrepov in dogovorov s trgovci — tudi od njih je precej odvisno, ali bomo na sejmu videne modele in modele, s katerimi bodo vsaj nekateri proizvajalci skozi leto dopolnjevali svoje kolekcije, lahko videli in sem in tja tudi kupili v naših trgovinah — seveda pa poceni tekstila v naših trgovinah ni prav veliko pričakovati. Če delajo povsem zastonj, bodo tekstilci in konfekarji, da smo natančni, težko tako pocenili svoje izdelke, da bodo normalno dosegljivi nič vrednim jugoslovanskim plačam. O kvaliteti, modnosti majčkeno govori tudi podatek, da sicer zelo maloštevilni tuji razstavljalci niso posebej izstopali, enako bi lahko rekli za naše butične kreatorje. Med njimi je največ pozornosti zbudila Tanja Kenda, »kriv« pa je bil izdelek — erotično perilo in živ prikaz le-tega. Gneča je bila tudi pred butikom s krznom. Povejmo še, da sta se na sejmu predstavila tudi dva butik iz Novega mesta, in sicer Modna oblačila Marta Bevc in Matjaž Vodeb ter Cobra Marjana Mirta z izdelki iz usnja. V tem delu sejma tudi obutev

Na 35. jubilejnem sejmu mode v Ljubljani so iz naše regije sodelovali:

BETI Metlika
COBRA Novo mesto
INPLET Sevnica
JUTRANJKA Sevnica
KOMET Metlika
LABOD Novo mesto
NOVOTEKS Novo mesto
TEKSTILANA Kočevje
TRIKON Kočevje
VODEB Novo mesto

Dermastia ni ostala nezapažena, čeprav so obiskovalke trdile, da je prav tako na sejmu prikazana uvožena lepša in boljše. Najbolj očitna pri obeh je eleganca ob srednje visokih petah pa večbarvnost.

MODA JE LEPA

Sicer pa je letošnja moda lepa, elegantna in praktična, športna in udobna, barvno, linijsko in desensko očarljiva. V ženski ni več toliko hlač, še te poudarjajo žensko linijo, saj so ožje preko stegen in krajše, do gležnjev. Veliko je hlačnih krič, ki so široka v pasu, največkrat pa z gubami. Segajo do gležnjev ali sredine meč. Gube, pliseji so letos nasploh modni. Krila so dolga, nagubana ali krojena v krog, veliko je tudi povsem klasičnih okrog kolen, ki imajo vstike ali naborke. Pri krilih in hlačah je poudarjen pas. Tudi mini se še ni povsem poslovil. Blejzerji so različnih dolžin, različni so tudi ovratniki: ali jih sploh ni, so visoko zaprti ali so veliki. Veliko je okrasnih gumbov, po možnosti v zlatem tonu, tudi čipke, transparentne prosojne, niso redkost, predvsem za slovesnejše kombinacije. Plašči, kolikor jih je bilo videti, so bili razmeroma široki, škofjeloški Kroj jih je razstavljal v naravno beli, bordo in modro zeleni barvi, Labod pa na primer v zlato rumeni. Letošnji modni trend so sicer barve in tudi motivi Južne Amerike, predvsem pa mehiške narodne folklore, nekateri pa so že kar predrzno uporabili tudi značilnosti mode Orienta, po katerem bo v barvah in deseni dokaj močno dišala posebno prihodnja jesen in zima. Barve so tople, živahne in drzne: barva starega zlata, ki je tudi podlaga za rumene, zelene, rjave odtenke, barve zemlje, pa

prike (chilli), kaktus zelena, vsi odtenki kakija, bordo, barve začimb, posebno poleti bo tudi veliko pastelnih, rumene, oranžne, bež, nežno rjave in zelene. Materialov je veliko naravnih, ki pa se pogosto mešajo s pollestri, zaradi česar so hvaležnejši za nošenje, obstojnejši pri raznih tako modnih gubah, take tkanine pa v dotiku s kožo vendar ohranjajo mehkost, udobnost. Letošnja moda tudi moškim ponuja eleganco in udobje pa celo na najmlajše še zdaleč ni pozabila. Jeansa na sejmu skoraj ni bilo, razstavljala ga je le Make-donka, in sicer v vseh barvah, ter delno Elkroj in Novoteks na modni reviji v modelih za mlade. Jeansa bo namreč še vedno precej na ulicah, le da ne bo klasično moder, ampak v neonskih barvah.

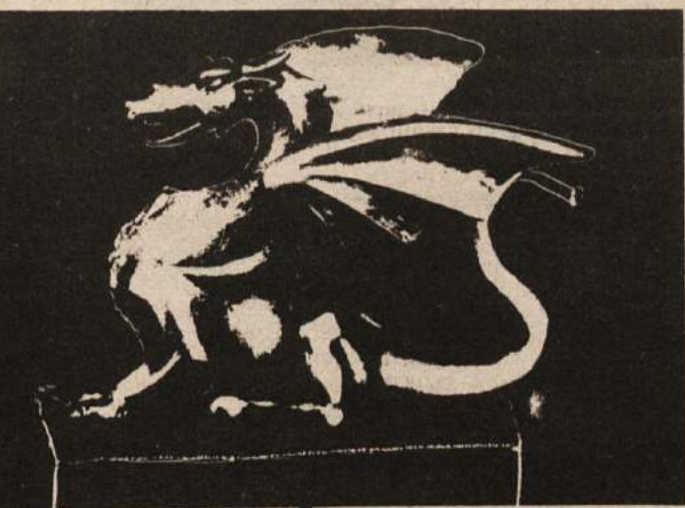
MANU NAGRAD ZA NAŠE

Najopaznejši na sejmu mode so bili seveda nagrajenci. Najvišjo nagrado, kipec ljubljanskega zmaja je za žensko konfekcijo prejel novomeški Labod za zlatorumeno kolekcijo plaščev, blejzerjev in kompletov, diploma za žensko konfekcijo pa je tokrat pripadla Muri, ki seveda standardno sodi v sam jugoslovanski konfekarjski vrh. Mura je dobila kipec zmaja za moško konfekcijo, diplomu zanj pa Modni salon Titovo Velenje. Najvišjo nagrado za tkanine je prejela ajdovska Tekstina za lažji program viskoznih tkanin v bež odtenkih s temnejšimi vzorci, diplomu pa so podelili novomeškemu Novoteksu, ki je zares izstopal s svojim programom težjih tkanin. Po mnenju ocenjevalcev je imela najlepše pleteni-

ne letos radovljiška Almira, modeli iz kolekcije La Paz v rdečkasto-rjavo-oker-zlatorumenih tonih bodo gotovo navdušili ženski svet. Diplomom v tej skupini je dobila ljubljanska Rašica, ki se je predstavila s sivo-drap kolekcijo. Kipec za usnjeno in krznehno konfekcijo, galanetrijo in obutev je letos prislužila Industrija usnja Vrhnika, ki je zares zbudila pozornost in občudovanje s kolekcijo v bordo in zlatozeleni baravi. Diploma v tej skupini je pripadla domažalskemu Toku, ki je blestel s torbicami vseh oblik v črno rjavi kombinaciji in z modeli za poslovne ženske. Kipec zmaja za modne dodatke in perilo je šel v Polzelo, diploma pa v Svilitni Kamnik, ki je sicer dobil kipec za modo za prosti čas. V programu za otroke je kipec pripadel ljubljanski Pletenini za izredno lepe kreacije v sivi barvi, diploma pa metliški Beti. Tekstilije za notranjo opremo je najbolje oblikovala kranjska Industrija bombažnih izdelkov.

Komet, Lisca, Jutranjka, Trikon in Tekstilana letos sicer niso pobirali nagrad, nezapaženi pa njihovi razstavniki paviljoni in modeli niso bili. Posebno je pozornost zbudila Jutranjka z modeli za otroke in malo večje otroke, ki so povsem dišali po Orientu, Lisca z vsemi tremi svojimi programi (kopalke, perilo, bluze), Komet s perilom, Trikon s hlačami in Tekstilana z odejami in novim šalom. Opaznejše štante so imeli še Odeja iz Škofje Loke z živopisano opremo za otroško sobo, Sana s svilenim nočnim perilom, Tekstilindus s kolekcijo tkanin Patina itd. Skratka, če bo vsaj del tega prišlo v trgovine, potem se bodo potrošnikom, ki imajo vse bolj plitve žepke, hudo cedile sline.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Od 15. do 19. januarja je bil v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču jubilejni, 35. sejem mode. Na njem je najnovejše iz svoje proizvodnje na 16 tisoč m² razstavnega prostora prikazalo 220 razstavljalcev iz Jugoslavije, od tega 44 odstotkov iz Slovenije, 27 odst. iz Hrvaške, iz Srbije pa 10 odstotkov ali enkrat manj kot lani. Predstavili so se tudi trije razstavljalci iz Italije in po eden iz Avstrije in ZRN. Prvič so del razstavišnega prostora namenili tudi za predstavitev nekaj naših najboljših butikov, v njih pa je bilo možno izdelke tudi kupovati. Sicer pa je bila Moda 90 s prikazom najbolj svežih modnih trendov, z modnimi revijami in ostalimi prireditvami predvsem paša za oči.

Ljubljanski sejem si je med modnimi sejmi priboril posebno mesto. V 35 letih je na

sejmih sodelovalo 9.000 razstavljalcev iz vse Jugoslavije, ogledalo pa si jih je preko mili-

EN »ZMAJ« IN DVE DIPLOMI

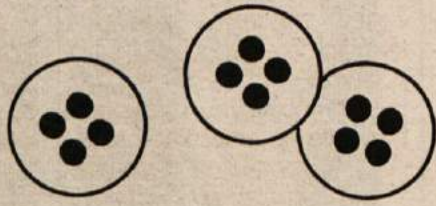
Dolenjski in posavski tekstilci na sejmu Mode 90 niso odnesli toliko priznanj kot prejšnja leta, vendar pa je nekaj vrednih le šlo proizvajalcem v ta konec Slovenije. Najbolj je seveda zabilstel novomeški Labod. Dobil je kipec ljubljanskega zmaja za žensko konfekcijo, njeni kreatorki Jelka Novak in Petra Breclj pa posebno diplomu in tudi priznanje »Zlata Jana«. Diplomom ljubljanski zmaj pa sta prejela Novoteks za tkanine in Beti za program za otroke. Drugi so v hudi konkurenci 220 razstavljalcev iz vse Jugoslavije tokrat bili manj opaženi.

Labodovi kreatorki Jelka Novak in Petra Breclj sta letos prejeli tudi »Zlato Jano« za posebne kreatorke dosežke.

MODA 90

35. jubilejni sejem mode / Gospodarsko razstavišče
Ljubljana / 15.-18. 1. 1990

BETI: ZA DOJENČKE IN ODRASLE

zaključene kolekcije oblačil za šport in prosti čas iz sivo-črno-bele melanzirane tkanine, ki je izdelek Betine metraže in, kot je že običajno za Betine izdelke, je iz stootstotnega bombaža. V kolekciji so oblačila za vse starosti od dojenčka do odraslega, in sicer pajaci, kompleti, dresi, kopalke, vetrovke, krilca itd., posamezne kose te garderobe se da med seboj z lahkoto kombinirati. Kolekcija je v navadni, deloma pa tudi v termo izvedbi. Termo program bodo pripravili za prihodnjo jesen in zimo, če bo le kaj bolj mrzlo kot zadnjih nekaj let, da se bo prodajal. Večina kolekcije je v lepi sivo-belo-črni barvni kombinaciji z rdečimi dodatki, ki jo zelo domiselno poživijo, na primer v obliki elastike na kopalnih ali pa vsaj v obliki napisov o aktivnem športnem

duhu. Kolekcijo je Beti predstavila tudi na modni reviji in zanjo požela topel aplavz.

V svoji proizvodnji pa ima Beti poleg jogging programa, preje in volne seveda tudi perilo, vključujoč otroški program. Poznavalci in ljubitelji kakovostnega spodnjega perila iz bombaža poznajo perilo Adamo in Adama, nič manj poznane in cenjene pa so tudi kopalke iz metliške Beti.

Metliška Beti, ki je za svoje kolekcije dobila že vrsto najodličnejših priznanj od Ljubljane do Beograda, je na le-

tošnjem sejmu mode v Ljubljani dobila »le« diplomu ljubljanskega zmaja za program za otroke. Ta je sestavni del

beti belokranjska trikotažna industrija metlika

LISCA: MODNA FUNKCIONALNOST

Letošnja kolekcija Liscinih bluz Foxy je zelo simpatična, pestra, predvsem iz poliestrov in viskoze. Osnova je zelenorumenkasti ton, vendar so barve in vzorci zelo različni, saj skuša Lisca zadovoljiti čim širši krog potrošnic. Nekaj je standardnega belega, enobarvnega programa, ki zmeraj gre, nekaj je tiskanih modelov, popestrenih z dodatki, precej širokih in mehko padajočih v temnejših tonih.

Glavnino proizvodnje v Lisci seveda predstavlja kvalitetno spodnje perilo, ki ga tudi veliko izvažajo. Zaradi tega kolekcija šteje nekaj sto modelov, letno pa pripravijo okrog

700 novih vzorčnih modelov. Pri oblikovanju perila v Lisci sledijo motu modne funkcionalnosti. Poleg klasične kolekcije so na sejmu uspešno predstavili novost: zelo lepo perilo pod blagovno znamko BRAVO, ki ima dve seriji. Prva je Atena iz elastičnega pliša in elastične čipke, Afrodita pa je iz modne elastične čipke, lepe, tanke, ki se lepo prileže in omogoča polno funkcionalnost. Ta je glavna tudi pri oblikovanju nedrčkov. »Bravo« bo že v kratkem na trgu v črni in beli barvi. Načrtujejo tudi pastelno kolekcijo in svilen serijo, če bo zanimanje zanjo.

LAŽJA ODEJA IN NOV ŠAL

Kočevska Tekstilana se je na letošnjem sejmu mode predstavila z novimi akrilnimi odejami, ki so sicer že dolgo v programu, z vlaknom iz uvoza pa so po novi tehnologiji dosegli, da je odeja lažja, mehka, topla in udobna in te lastnosti tudi ohranja. Prav tako so novost odeje iz bombaža ter iz kombinacije akrila

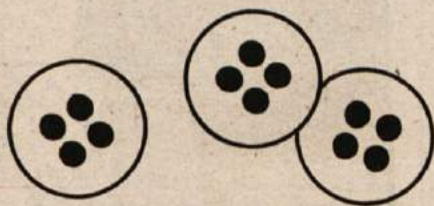
in bombaža, katerih kvaliteta je neprimerljiva z akrilnimi. S temi odejami je Tekstilana, ki ima sicer precejšnje težave v poslovanju, dosegla raven evropskega dizajna. Za prihodnjo jesen in zimo pripravljajo tudi nov, mehkejši šal, ki so ga na sejmu Moda 90 že prikazali.

Za sejmu Moda 90 je sevniška Lisca oblekla lutke v svojem paviljonu v kopalke. Te so letos treh izrazitejših linij: poudarjeno ženske s poudarjenimi prsmi in rožastim dezenom, kratke, široke in mehko padajoče hlače v lambada stilu in gol trebuh ter poudarjeno športne, biciklistične linije s podaljšanimi tesno prilegajočimi se hlačkami. Izrezi na boku so se znižali. Po modnih zapovedih je letos precej tigrove kože, velikih cvetnih in geometrijskih vzorcev, kopalke pa so v močnih, gostih, a manj v fluorescenčnih barvah. Vsekakor bo poletje letos zelo barvito. Lisca je naredila zraven tudi lepa oblačilca za prosti čas, posebej uporabna za tiste, ki se sončijo zgoraj brez.

MODA 90

35. jubilejni sejem mode / Gospodarsko razstavišče Ljubljana / 15.-18. 1. 1990

LABOD SPET V VRHU

Novomeški Labod je s svojo »modo za čas, ki prihaja« že dolga leta v samem vrhu slovenske in jugoslovanske konfekcijske industrije, kar potrjujejo tudi sejemske nagrade in dobra prodaja kljub razmeroma visokim cenam. Na ljub-

ljanskem sejmu mode Labod že dolgo ni ostal praznih rok, letos pa je sploh pobral najvrednejše. Z razstavljenimi žensko konfekcijo si je prislužil najvišjo nagrado, kipec ljubljanskega zmaja, kreatorki Jelka Novak in Petra Breclj pa

posebno diplomu in tudi »Zlato Jano«, priznanje revije Jana za najuspešnejše kreatorke dosežke. Toliko nagrad na kupu ni majhna stvar, konkurenca je v borbi tekstilcev in konfekcionarjev za preživetje namreč vse hujša.

Labod je letos dobil nagrade za plašče, komplete in blejzerje v zlato rumenih in zlato zelenih tonih, v teh super modnih barvah pa je sicer narejena celo Labodova kolekcija, ki je zelo lepa, elegantna in hkrati praktična. Z njo se bodo ženske lahko oblekle od jutra do večera. Kolekcija vsebuje veliko blejzerjev, modernih plaščev, kompletov — enobarvnih ali pisanih — kril, bluz, tako da je ogromno možnosti za kombiniranje posameznih kosov. Tudi vsi uporabljeni materiali so taki, da se dajo odlično kombinirati, to so velurji, svile, žakardi itd. Krila so nagubana, gube so položene ali zalikane, dolžine pa so tako različne — od mini do skoraj maxi — da bo vsaka ženska lahko našla sebi, postavi in priložnosti primerno. Pri blejzerjih, plaščih, kompletih, bluzah je velikoovratnikov visoko zaprtih, veliko je zlatih gumbkov. Veliko je tudi hlač, in sicer prihajajo v modo spet bolj ozke in krajše, da bodo ženske pokazale v njih svojo linijo.

Seveda ne gre, da ne bi omenili Labodovih moških srajc, ki so jih tudi predstavili na veliki modni reviji v Festivalni dvorani. Kot običajno so izredno lepe, moški bodo v njih lepi, elegantni in tudi dobro se bodo počutili, za kar bodo imeli posebne zasluge tudi mehki materiali. Posebej so bile predstavljene srajce, ki jih Labod uspešno dela in prodaja pod blagovno znamko Walter Wolf. Ta kanadski poslovnež napol slovenskega

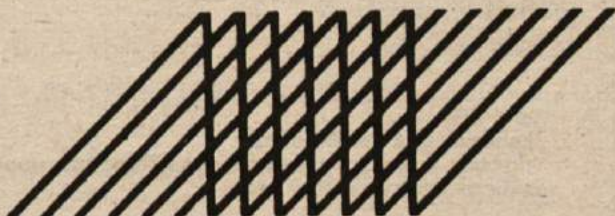
rodu je bil v času sejma v Ljubljani, Labod in Krka, ki pod to blagovno znamko izdeluje moško kolekcijo, pa Toko in Tvornica duhana Rovinj so ga celo predstavili na posebni tiskovni konferenci. Na razstavišču je vsaj posredno poskrbel za gnečo ob Labodovem paviljonu — Labod in Krka sta namreč nagrajevala izžrebane reševalce anketnih lističev s srajcami in kozmetiko Walter Wolf.

MODA ZA MLADE OD 0 DO 100 LET

Novoteks je letos dobil diplomu ljubljanskega zmaja za tkanine, nagrada govori o navdse pomembni stabilnosti v kvaliteti. Predstavniki je težje tkanine za jesen-zimo 1990/91 za vrhinja ženska in moška oblačila, v glavnem gre za volnene in za mešanice s poliestrom. Barvne kompozicije so v svetovnih modnih trendih: rumene v barvi zlata z odtenki olivno zelene, vrača se tudi smrekovo zelena. Vzorci so majhne pepite, karo, večbarvne melanz tkanine, mulineji. V Novoteksu so posvetili posebno pozornost možnosti kombiniranja, v barvah in deseni. Zavedajo se, da bodo le kvaliteta, desen in modnost omogočili prodajo doma in na tujem trgu.

modni reviji se je Novoteks predstavil s kolekcijo teens. To sicer deluje po sloganu »moda za mlade od 0 do 100 let«, tokrat pa je bil predstavljen del kolekcije za dekleta, ki postajajo ženske. Del kolekcije je v modnem južno-ameriškem stilu, v toplih, živahnih in drznih barvah, v barvah zemlje, starega zlata, paprike, kivija, cimeta, kaktus zelene in bordo, v temnejših odtenkih z zelo modnimi zlatimi dodatki. Materiali so pred-

NOVOTEKS

vsem naravnimi, laneni v mešanici s svilo in poliestrom, ki jim dajejo veliko potovalnost, trpežnost. In linije? Jakne so v safari stilu, lahko so tudi kratke, do gležnjev ali sredine meč segajoča hlačna krila,

bermude, dolga nagubana ali v krog krojena krila, gauch hlače. Del kolekcije je v romantičnem, rahlo po podežljju dišečem stilu v sončno zamagljenih barvah (rumena, oranžna, bež, nežno rjava,

zeleno) in s poudarjenimi linijami pasu, velikimi ovratniki, reverji, veliko okrasnimi gumbi, s hlačnimi krili v liniji okrog meč, s klasičnimi krili do kolen, ki imajo vsitke ali naborke. Novoteksova ženska kolekcija poudarja ženskost, v modelih za službo in prosti čas.

Novoteks še naprej slovi tudi po otroškem programu, ki je letos v živih neonskih barvah, v vzorčkih Južne Amerike, precej aktualen je tudi mornarski stil, za deklice pa drobni vzorčki, pastelne barve, lambada krilca. Oblačilca so iz bombaža in jeansa v raznih variantah, za zimo bo rdeč in orientalsko zlat. Prvič letos so v Novoteksu posebej kreirali in se tudi predstavili na veliki modni reviji sejma z najstniško kolekcijo od 12 do 15, 16 let. To so modni modeli, jakne, brezrokavniki, krilca (ozka ali široka v več plasteh), bermude iz barvnega neon jeansa.

Seveda je Novoteks še vedno močen v moški konfekciji.

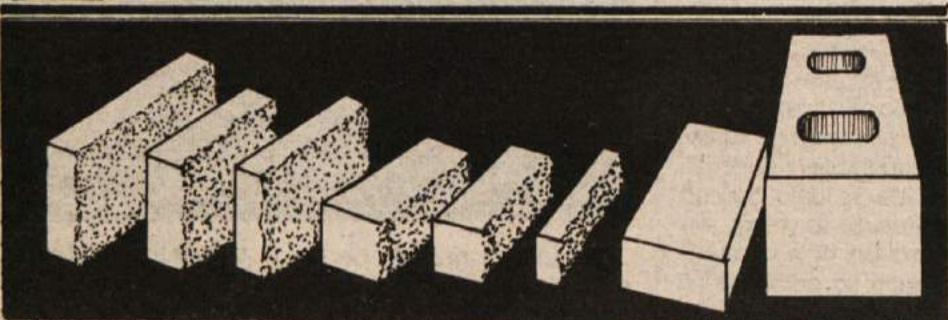
Letos so hlače še udobne, z gubicami in zavihki, športne. Temu se prilagajajo materiali: lan, bombaž. Telovniki in sukrijič sta prav tako športna. Modeli so v rdečkastih tonih — šali za zraven pa v modnih barvah in motivih mehiške narodne folklorne — pa v peščenih in zelenkastih ter v barvah zemlje. Novoteksov moški je enostaven, športen, vendar lep, lepo »izdelan«.

OPEKARNA - RUDNIK BREŽICE

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

CEPLJENA SILIKATNA OPEKA NF 1/1 BLOK 4/1

CENE BREZ PROMETNEGA DAVKA

NAZIV: CENA/KOM.

SILIKATNI MODULARNI BLOK4/1 12,99

SILIKATNI FASADNI ZIDAK 1/1 3,52

BARVNI FASADNI ZIDAK 1/1 4,16

NAZIV: DIMENZIJA: CENA/M²

COS 20 250 x 65 x 20 mm 70,20

COS 30 250 x 65 x 30 mm 71,76

COS 40 250 x 65 x 40 mm 93,60

COS 60 250 x 65 x 60 mm 138,32

COS 80 250 x 65 x 80 mm 187,20

COV 33 250 x 120 x 33 mm 115,80

CBS 40 290 x 140 x 40 mm 139,84

CBD 40 190 x 140 x 40 mm 146,54

25% POPUST OB GOTOVINSKEM PLAČILU!

INFORMACIJE: (0608) 61-798. 61-222

ZA NAŠ RAZVOJ POTREBUJEMO VEDNO VEČ ZNANJA.
SE NAM BOSTE S SVOJO MLADOSTNO ZAGNANOSTJO
PRIDRUŽILI TUDI VI?

RAZPIS JUBILEJNIH XX. KRKINIH NAGRAD ZA LETO 1990

Učence srednjih šol Dolenjske vabimo, da se prijavijo z raziskovalnimi nalogami s področja farmacije, kemije, biotehnologije, varstva okolja, zgodovine in informatike. Prijavo s podatki (osebni podatki, naslov, šola, usmeritev, razred) nam pošljite do 20. februarja 1990.

Sporočili vam bomo podrobno opredelitev tem in druge potrebne podatke. Slovesna podelitev bo v oktobru 1990.

KRKA, tovarna zdravil, p.o.
Novo mesto
Cesta herojev 45
68000 Novo mesto
Sklad Krkinih nagrad

novoles

tozđ strojna proizvodnja in oprema

SIGMAT

DELAVSKI SVET TOZD SIGMAT
BRESTANICA

razpisuje

javno licitacijo

za prodajo osnovnega sredstva:

osebni avto LADA karavan, letnik 1988. Izklicna cena: 31.000,00

Ogled licitiranega vozila bo možen eno uro pred pričetkom licitacije. Licitacija bo 31. 1. 1990 ob 11. uri. Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Licitacija bo v prostorih NOVOLESA-TOZD SIGMAT Brestanica. Informacije lahko dobite na telefon 0608-79-120, 79-126, 79-206.

Interesenti morajo pred licitacijo vplačati varščino v višini 10% od izklicne cene na blagajni TOZD SIGMAT Brestanica. Prometni davek ni zajet v ceni. Licitacija bo ustna.

M Mercator - Kmetijska zadruga Črnomelj

objavlja

javno licitacijo

za odprodajo:

- osebne avtomobila R-4 GLLJ, letnik 1986, v nevoznom stanju. Izklicna cena 15.000,00 din
- frigovak, aparat za polnjenje plina v hladilnih napravah. Izklicna cena 21.400,00 din.

Javna licitacija bo v soboto, dne 3. 2. 1990, ob 8. uri, na sedežu Mehanične delavnice Mercator — KZ Črnomelj, Belokranjska c. št. 18.

Ogled je možen 1 uro pred pričetkom licitacije. Interesenti morajo pred licitacijo položiti kavcijo pri blagajni KZ v Črnomlju, Kolodvorska 39, v vrednosti 10 odst. od izklicne cene.

Dodatne informacije lahko dobite po tel. 51-020 ali 51-586.

Vse stroške v zvezi s kupoprodajo plača kupec.

35/4

INLES Ribnica —
TOZD TSP Loški Potok
Komisija za delovna razmerja

razpisuje
prosta dela in naloge:

1. RAČUNOVODJA TOZD

Za računovodja TOZD je lahko izbran kandidat, ki poleg splošnih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri,
- 3 do 5 let delovnih izkušenj pri istih ali sorodnih delih in nalogah,
- samostojnost in uspešnost pri opravljanju del in nalog ter smisel za delo z ljudmi.

2. OBRATOVODJA OKNARNE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- višja ali srednja izobrazba lesne smeri,
- 3 do 5 let delovnih izkušenj pri istih ali sorodnih delih in nalogah,
- organizacijske sposobnosti ter smisel za delo z ljudmi.

Izbrana kandidata bosta imenovana za 4 leta.

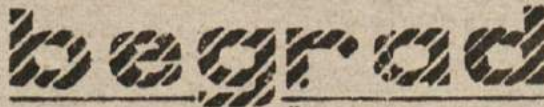
Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 30 dneh po objavi razpisa v zaprti kuverti z oznako »Za komisijo« na naslov: INLES Ribnica, TOZD TSP Loški Potok, Travnik, 61318 LOŠKI POTOK.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepu komisije za delovna razmerja.

42/4

UGODEN NAKUP KVALITETNIH STANOVANJ TUDI V BELI KRAJINI

vam nudi

Črnomelj

Obveščamo cenjene kupce, da prodajamo stanovanja v novozgrajenih stanovanjskih blokih na lokacijah:

1. v stanovanjskem naselju Čardak v Črnomlju dvosobna, enoinpolsobna stanovanja in garsonjero, ki so vseljiva takoj;
2. v **Starem trgu ob Kolpi** dvosobna stanovanja, ki bodo vseljiva 1. 5. 1990 in nudijo možnost tudi za letovanje, tako v zimskem kot letnem času, saj vas zelena dolina pričakuje.

Se priporočamo!

Podrobne informacije dobite na naslovu:

**Belokranjsko gradbeno podjetje, p. o.
BEGRAD Črnomelj, Zadružna 14, 68340 Črnomelj
telefon (068) 52-255, 52-217, 52-218**

DO KOP

Komunalno in obrtno podjetje Brežice

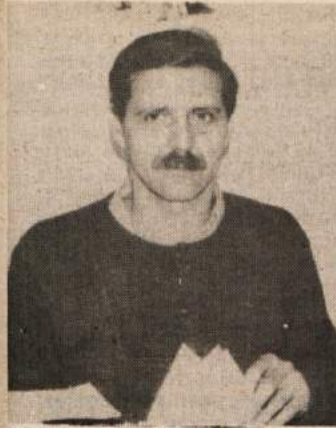
Brežice, C. p. b. 9

PRODAJA

lokal na tržnici v Brežicah

v izmeri 27,50 m², v »Robau« izvedbi (brez notranje obdelave).

Cena objekta znaša dinarsko protivrednost 40.700 DEM. Prednost imajo interesenti, ki bi prodajali sveže morske ribe. Vsa pojasnila dobite po telefonu 0608/61-119.

Vodnogospodarski inšpektor Daraj Klun iz Kočevja: »Interna čistilna naprava ne deluje, zato je gnojevka več ali manj neprečiščena odtokala v kraško jamo.«

na, ki zastuplja kraški svet zahodne Dolenjske. Kaj vse je romalo v kraške jame na Kočevskem, ne bomo pravzaprav nikoli zvedeli, kot tudi ne vemo, kaj se ta hip še vedno steka vanje tam, kjer javnost in inšpekcije nimajo dostopa. Na zaprtih območjih Kočevskega po domnevah nekaterih obratujejo tudi vojaške prašičje farme. Kaj delajo tam z gnojevko, si lahko mislimo. Jame sicer požrejo vse, veliko ostane v njih skritega za dolgo, za vedno pa tudi kraške jame ne molčijo. Ali bodo spregovorile že to pomlad?

Iz raziskav kočevskega kraškega sveta je razvidno, da se vode tega podzemlja stekajo v porečja Krke in Kolpe. Za ponor Vodno jamo, kamor je v sistemu čiščenja gnojevke s farme v Klinji vasi speljan odtok s čistilne naprave in kamor se je gnojevka tudi stekala, ni dokazanih podzemnih vodnih povezav. Dokazana pa je povezava bližnjih Željnskih jam s porečjem Krke. Povezava je bila očitna pred več leti, ko je po velikih deževjih Krka porjavela od premočnega prahu, ki so ga iz kočevskega premočnika odlagali v Željnske jame. Ali je torej nevarno, da bo ob večjih padavinah prišlo do preliva onesnaženih podzemnih voda v porečje Krke in s tem do onesnaženja pitne vode?

»Preuranjena je trditev, da bo gnojevka s farme v Klinji vasi ogrozila zajetja pitne vode v Podturnu,« je povedal Miloš Matko, strokovni sodelavec novomeške Komunale. »Javnost je seveda vznemirjena. Tudi mi smo iz sredstev javnega obveščanja zvedeli za dogodke v Klinji vasi. Kot upravljavci tega vodnega vira

smo takoj poostriili dnevni nadzor nad vodo. Štirikrat na dan smo jemali vzorce za analizo, vendar pri tem nizkem vodostaju do danes nismo mogli ugotoviti nikakršnih sledov onesnaženja. Vprašanje pa je, kaj bo jutri. Na osnovi izkušenj se bojimo, da se bo gnojevka morda pokazala ob spomladanskem deževju, ko se bo vodostaj dvignil.«

Bo zajetje Radešca, ki oskrbuje s pitno vodo turistično močan predel Dolenjskih Toplic, spomladi neuporabno? Bo onesnaževanje podzemlja na Kočevskem prejel ali slej onesnažilo to zajetje? To bi bil udarec za turizem v Topliški dolini in povsod za vzemirjenje javnosti. Zato je razumljivo, da so Novomeščani na dogajanje v Klinji vasi ostro reagirali. Izvršni svet novomeške občine je poslal kočevskemu pismo, v katerem opozarja, da bo v primeru onesnaženja vodnega zajetja v Podturnu zahteval odškodnino.

V ozadiju strahu, da bi onesnažene podzemne vode s Kočevskega prišle v vodna zajetja na tej strani hribovja, so posebnosti dolenjskega kraškega sveta. Domneva se, da se vode s Kočevskega zbirajo v večjem podzemnem jezeru, katerega gladina se ob obilnejših padavinah dvigne toliko, da se voda začne prelivati preko zapore, ki predstavlja podzemno ločnico med porečjem Krke in Kolpe, v dolenjsko smer. Teoretično bi spom-

V procesu čiščenja odplak odvajajo trdne odpadke posebej, glavni problem pa je tekoča gnojevka. Na dan je farma »pridelala« povprečno 113 kubičnih merov.

Miloš Matko, strokovni sodelavec novomeške Komunale za področje vodooskrbe, je zaskrbljen.

ladansko deževje lahko pripomoglo, da bi se pojavila gnojevka v vodovodnih zajetjih v Podturnu.

Na novomeški Komunali so pripravili za primer, da bo treba odpreti novo zajetje. Že pred tremi leti so začeli iskati nadomestni vodni vir za vodno oskrbo Topliške doline. Našli so ga v bližini Starih Žag. Poskusne vrtnice in analize vzorcev vode so dali dobre rezultate: voda je neoporečna. Vprašanje pa je, od kod priteka in ali je tudi ta vir povezan s kočevskim vodnopribevnim območjem.

Matko pravi: »Raziskave niso tako daleč, da bi lahko zanesljivo povedali, od kod je voda, domnevamo pa, da prihaja od Mirne gore in dela Kočevskega Roga. Raziskave so ugotovile, da je med Kočevjem in Črmošnjško dolino neprepustna zapora, vodni vir leži višje od podturnskega in je tako možnost onesnaženja z vodami iz kočevskega podzemlja bistveno manjša.«

Klinja vas torej zaenkrat ni zelo kritičen primer, vsaj za zdaj še ne. Gotovo je tudi res, da ga ni mogoče gledati izolirano. Farma v Klinji vasi je le ena od mnogih, ki onesnažujejo okolje. Pa ne samo prašičje farme, tudi drugih onesnaževalcev je še veliko. Preveč in še hušji!

Je pa Klinja vas v nečem le poseben primer. Predvsem je zelo poučen. Z njim se dokazuje resnica, da onesnaževanje ne pozna meja. Ni ga mogoče zapreti v občinske ali zemljepisne meje. Onesnaženje potuje brez dovoljenja po zraku, po vodi, na površju in pod njim. Danes je tam, jutri bo tukaj.

TONJE JAKŠE MILAN MARKELJ

Obzornja

ZBORNİK PISATELJSKEGA UPORA

Med dogodki novejšega časa, ki se zapisujejo v zgodovinski spomin, je nedvomno tudi presenetljivo enodušen upor slovenske demokratične javnosti proti poskusom zatreti prebujenje slovenske politične pomladi leta 1988. Na eni strani sojenje četverici in na drugi najrazličnejše oblike protesta. Svojevrvsten in v javnosti zelo odmeven protest je bila nepretrgana vrsta literarnih večerov, ki so od 7. junija do 27. julija potekali v prostori-

rednico v nekajurnem literarnem večeru »državljanske ne-pokorščine« na prostem pri Križatiji v Novem mestu. Na njem so nastopili številni pesniki od Pavčka in Zajca do Zagoričnika in dolenjskih ustvarjalcev.

Kljub pomanjkljivosti je zbornik zanimiva in pozorno-sti vredna publikacija.

M. MARKELJ

TRIJE VELIKI

Slovensko prevodno pesništvo je bogatejše za izbere iz dela Wлта Whitmana (1819 — 1982) je opravil Uroš Mozetič, tudi prevajalec in pisec spremne besede. To je druga celovitejša predstavitev ustvarjalnosti tega nadvse svojkega ameriškega pesnika slovenskim bralcem. Mozetičev izbor se precej razlikuje od tistega, ki ga je opravil Peter Levec in je leta 1962 izšel pri Kondorju pod naslovom Travnice bilke. To pa je tudi naslov najpomembnejše Whitmanove pesniške zbirke, ki je prvič izšla leta 1855. Slovenci smo Whitmana »odkrili« po prvi svetovni vojni in ga vse do danes nismo nehalno prevajati. Resnično je to eden najvznemirljivejših poetov.

Drugi pesnik v tem paketu, Francoz Stéphane Mallarmé (1842 — 1898), šteje ob Baudelaireu in Rimbaudu za pionirja moderne poezije. Uvrščajo ga med simboliste, ni pa ta oznaka najbolj točna. Nedvomno pa drži, da je to pesnik destruktivni, niča in lepote (besede). Kot takega ga spoznamo tudi iz pričujočega izbora in v novem prevodu Borisa A. Novaka. Ta je v eseju med drugim zapisal, da srečujemo pri Mallarméju implozijo jezika, zbrano prisluškovanje najtanjšim pomenskim in zvočnim vzgibom besede.

Tretja knjiga v paketu prinaša izbor iz poezije Anne Ahmatove (Gorenko, 1889 — 1966), ruske pesnice tega stoletja, pesnice »poezije naših dni«, kot je v spremni besedi zapisal Tone Pavček, ki je izbral in tudi prevedel pesmi za to prvo večjo, knjižno pred-

rih Društva Slovenski pisateljev. Bilo jih je 36, na njih pa so na poziv upravnega odbora DSP k upornemu odgovoru na pritiske in grožnje slovenski demokratični javnosti nastopili slovenski pisatelji in drugi ustvarjalci, ki so predstavili svoja in dela drugih, govorili in razmišljali o aktualnih problemih, poročali o dogajanju in vsakokrat tudi poslali pozdrave zaprtim »vohunom.«

Pa pisateljski upor in boj za usodo povsem konkretnih ljudi, preko nje pa za temeljne človekove in državljanske pravice, za demokracijo, pluralno družbo in pravno državo, je zdaj delno dokumentiran v zborniku Pisatelji za demokracijo, ki ga je pred kratkim izdala Mladinska knjiga. Zbornik sta kot samozaložniški projekt pripravljala David Tasič in Jaša Zlobec, kasneje pa je izdajo velikodušno prevzel Mladinska knjiga. Kot je povedal urednik zbornika Zlobec, se je hitro pokazalo, da ga ne bo mogoče urediti povsem dokumentarno, saj je veliko nastopajočih govorilo sproti in iz glave, ni bilo zapiskov in ne sprotnih snemanj, zato tudi ni bilo mogoče v celoti rekonstruirati potek večerov. Kljub temu ima v zborniku vsak literarni večer svoje poglavje z zapisom sodelujočih, nato pa sledi natis nekaterih izbranih besedil.

Zbornik ima nekaj netočnosti in pomanjkljivosti. Med pomanjkljivostmi lahko omenimo tudi to, da ni nikjer omenjeno, da je imel 18. literarni večer 24. junija vzpo-

Zabeleženo

TO ZMOREM TUDI JAZ

Najširšemu krogu otrok in odraslih je namenjena knjiga Genije Lipar — Kadunc To zmorem tudi jaz, ki je lani izšla pri Državni založbi Slovenije. Gre za priročnik, ki naj bi pomagal popestriti pouk v šoli, delo v interesnih dejavnostih in pri urah likovne ter tehnične vzgoje, uspešno pa naj bi dopolnil tudi delo terapevtov z učenci, ki imajo težave s fino motoriko. Nenačrtano je pa knjiga take narave, da jo je mogoče ponuditi vsakemu otroku, saj prinaša celo vrsto izvornih idej in napotkov, kako narediti najrazličnejše izdelke iz papirja, usnja, tekstila, volne in iz drugih odpadnih in naravnih snovi.

Priročnik je zastavljen tako, da se izdelkov, ki jih v besedi in sliki opisuje ter zanje podaja navodila za izdelavo, lahko loti vsak, tudi sicer nenadaren otrok, ob samem delu pa bo razvil svojo ustvarjalnost in delovne navade.

T. JAKŠE

Pri bogu je milost, pri kuharju pa župa

Rek v naslovu je zapisal Janez Trdina, slišal pa ga je pri ljudeh na enem izmed svojih številnih potovanj po okolici Novega mesta. Na svoj način pove, da so ljudje že takrat, čeprav živeli v sorazmerno veliki revščini, vendarle znali ceniti dobrote kuharske umetnosti, in so te celo primerjali kar z učinki božje milosti. V današnjih časih, ko se na božjo milost ne zanašamo kaj dosti, bi morala biti kuharjeva župa toliko bolj spoštovana, seveda v prenesenem pomenu, se pravi kot bogata in kvalitetna ponudba in dobra postrežba. Pa temu ni čisto tako, ne pri tistih, ki naj bi bili tega deležni, niti ne pri tistih, ki naj bi to ponudili. Pa če smo Dolenjci že tako zaostali kot gostje, kot uporabniki gostinskih storitev, da se nektrično sprijaznimo z vsako godljo, kislico in kislim obrazom, kar še najlažje najdemo v naših restavracijah, pa bi morali tisti, ki se poklicno ukvarjajo z gostinstvom, biti le nekoliko bolj svetovljanski. Saj končno ne gre samo za domače goste, naša ambicija je, da bi postali turistična dežela, konec koncev se tudi naša podjetja vse bolj povezujejo z inozemskimi partnerji in le-ti ob obiskih radi zaidejo v gostinske lokale. Njihov vtis o naši kvaliteti, solidnosti in zanesljivosti se nemalokrat dograjajo prav tam.

Vitez v belem, s kuharsko kapo na glavi in kahalnico v roki, ki naj bi pregledal zaostale duhove iz naših javnih gostinskih lokalov, je Tone Strajnar, podgorec iz Dolnje Težke vode, sicer pa ekonomist hotelirstva, visoko kvalificiran ku-

har in svetovalec za gastronomijo pri Gospodarski zbornici Slovenije. S sodelavci je pripravil ciklus predavanj po Sloveniji o spoznavanju novosti v živilski industriji in o pomenu tako imenovane kulture mize. Prvi od tečajev je bil na Dolenjskem, na Otočcu, in Tone pravi, da zaradi lokalpatriotizma. Udeležilo se ga je več kot petdeset družbenih in zasebnih gostincev. Tone, ki kljub temu, da je že dole zdoma, dobro pozna naše razmere, pa seveda ni zadovoljen: »Prišli so tisti, ki se zavedajo, da jim nekaj manjka, da hočejo zvedeti kaj novega. To so pa seveda tudi tisti, ki že nekaj znajo. Tisti, ki znajo najmanj, se niti ne zavedajo, kako daleč zadaj so. Na seminarju sicer nismo pričakovali več udeležencev, kot jih je prišlo, čeprav je kotizacija zelo nizka — večino stroškov krije gospodarska zbornica —, bi bilo pa lepo vedeti, če bi se odzvali tudi iz Bele krajine in Posavja, od koder smo jih posebej vabili. Le pokarajte jih. Če kdo, potem so novega vetra potrebni belokranjski gostinci, pa se skrivajo v svojih luknjah in mislijo, da bodo turizem razvijali s suhim hruškami, jabolki in orehi. Na seminar ni bilo nobenega, pa tudi sicer se podobnih stvari poredko udeležujejo. Je pa le treba malo pogledati v sosedov lonec in narediti več, kot se naredi.«

Tone si je v svoji kuharski karieri ogledal dosti tujih loncev. Da je dobro ocenil vonjave, ki so prihajale iz njih, pričajo številne zlate kolajne. In kakšen naj bi bil slovenski lo-

stavitev poezije Ahmatove v slovensčini. Ahmatovo štejejo za enega od utemeljiteljev akmeizma, struje, ki se je uprta simbolizmu. Znaná pa je tudi kot upornica proti režimom in ideologijam, zato je bila njena poezija za dolga desetletja obsojena na molk, sama pesnica pa na notranje emigrantstvo. Uspelo ji je preživeti vsa boljševiška pogromaštva in je še za življenja dočkala vstajo svoje poezije. Poezija pa nadživí vse.

I. ZORAN

ZAPISKI VOJAKA

Decembrska številka revije Borec je nekaj posebnega, saj prihaja k bralcem in kupcem kot samostojna knjiga, ki pod naslovom Zapiski vojaka prinaša zanimive spominske zapise doslej nepoznanega Leopolda Vadjnala.

Vadnal je vse do upokojitve delal kot delavec na železnici, kot pisatelj pa vse do danes ni bil znan. Tudi ni mogel biti, saj so njegovi zdaj natisnjeni spomini na doživljanje v prvi svetovni vojni in na ujetništvo v Sibiriji edino, kar je ta samouk napisal. Po vrnitvi iz ruskega ujetništva je v letih 1922 do 1925 v prostem času zapisoval, kaj vse je preživel od dne, ko se je kot 19-leten prostovoljec prijavil v vojsko, do dne,

ko se je po sedemletnem trpljenju na fronti in v ruskem vojnem ujetništvu vrnil domov. Z odkritosrčnostjo in v kleni ljudski govoricí ni le beležil doživljanje in dogajanje, marveč je v pisanje vnašal tudi svoja razmišljanja in občutja. Tako je nastalo obsežnejše besedilo Mesec nad tajgo, ki ga mirne vesti lahko uvrstimo med najzanimivejša slovenska pričevanja iz prve vojne in ruskega ujetništva.

Za spomine je že pred 50 leti zvedel Stanko Janež, vendar jih je šele 20 let po avtorjevi smrti ponovno dobil v roke in jih pripravil za knjižno izdajo. Besedilo je pustil nespremenjeno, vanj je posegel le toliko, da je sicer v izvorniku nerazdeljeni tekst kronološko razdelil na poglavja po letih ter dodal vmesne naslove. Vadjnalovemu Mesecu nad tajgo je pripisal spremno besedo ter zapis o motivih prve svetovne vojne in njenih odmevih v slovenski književnosti, vse skupaj pa nasovíl kot Zapiski vojaka.

M. MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

- Slovensko orientalistično društvo je izdalo delo **Umetnost in narod**, ki ga je napisal indijski mislec Sri Aurobindo.
- Jean Piaget spada med velike psihologe in znanstvenike tega stoletja, zato je vreden pozornosti izid prevoda knjige Eda Labinowitza **Izvirni Piaget**. Avtor je v knjigi predstavil Piagetove teorije učenja in prikaz njihove aplikacije.
- V založbi Marksističnega centra CK ZKS so v zbirki METI izšli Marxovi **Spisi o antični filozofiji**. Gre za dvojico zgodnjih Marxovih del: za disertacijo o Epikurjevi filozofiji ter za sedem Zvezkov k epikurejski filozofiji.
- Glasilo Freudovskega polja Razpol je s 5. številka začelo izhajati kot del zbirke Analec. **Razpol 5** prinaša prispevke tujih in domačih strokovnjakov teoretske psihoanalize.
- Zavod SRS za varstvo naravne in kulturne dediščine je izdal knjižico dr. Ive Curk in Matjaža Puca **Varstvo naše dediščine**.

OBRASI

ske kolone od domače vasi naprej skozi Padež ali na Mraševo in Podluben. Nesreča se je zgodila šele dober mesec po osvoboditvi, ko je bil Janez pri novi oblasti kurir in kot tak seveda oborožen, saj so bili časi še vedno negotovi. Puška ni bila kaj dosti prida, razneslo ji je cev in Janez je bil ves razmesarjen po desnem licu in seveda ob oko.

domnevnega sovražnika. Tega seveda ni bilo, saj je bil šofer nespreten. Naložili so se na kamion in se vrnili v Novo mesto. S sabo so peljali tudi dve ženski, ki sta izdihnila pod tovorom, ter dve težko ranjeni, ki sta umrli med potjo. Več jih je bilo lažje ranjenih. Tudi Janezu je zlomljena ključnica štrlela iz rane.

Janez ne pleteniči, on plete

»V Novem mestu takrat ni bilo okulista, zato sem moral takšen, kakršen sem bil, za silo povezan, vendar ves krvav, naprej v Ljubljano. Brez spremstva in kakor sem vedel in znal, saj si s takimi malenkostmi takrat niso belili glave. Devet ur je trajalo, da sem preko Sevnice z vlakom prišel v ljubljansko bolnišnico, kjer so me končno operirali,« se spominja tistih časov tik po vojni Janez Irt.

Ni manj napeto ni bilo, ko se je nekaj mesecev kasneje odpravil v Ljubljano, da bi mu vstavili umetno oko. Ker ni bilo drugih prevoznih sredstev, so se ljudje nagneli kar na prvi tovarnjak, ki je peljal v Ljubljano. Tako je bilo tudi tokrat. Kakih štirideset žensk, moških in otrok je bilo na tovarnjaku, ki ga je po makadamski cesti proti Ljubljani vozil nemški ujetnik. Pri Višnji Gori pa se je dvakrat preuknuil in se pod mejo zopet postavil na kolesa. Nastala je splošna zmeda, tovor in ljudje, vse je ležalo naokoli, nekaj partizanskih oficirjev, ki so tudi bili med potniki, pa je v prvem trenutku potegnile pištole in nagonsko jurišalo na

»Tega sem se naučil že zelo zgodaj,« pripoveduje Janez. »Na šoli v Birčni vasi, kamor sem iz rodnih Lakovnic hodil vse dotlej, dokler ni bila med vojno požgana, smo imeli ravnatelja Ivana Jurčeca, ki je bil sicer zelo strog, je pa dobro vedel, kaj kmečka mladina potrebuje. Naučil nas je sadjarstva, vrtnarstva in ročnih obrti, tako da se je tisti, ki je imel kolikor toliko talenta, lahko že kar dobro znašel.«

Za Janezovo generacijo je bilo zaradi vojne šolanja prehitro konec. Sam se je pridružil očetu, ki je bil tesar. Podirala sta drevje in tesale hode po širnih gozdovih od Padeža pa tja čez Gorjance in Belo krajino. Naporen posel za mladega fanta, ki pa je na svežem zraku in ob trdem delu postal kmalu krepak kot oče. Nevarnost pa je prežala tiste čase izkaže vsakega drevesa. Tri vojke so česale gozdove in strel je bil časih hitrejši kot beseda. Vendar je šlo vse po sreči, tudi tiste noči, ko je vodil partizan-

Tone Jakše je pred leti nekaj mesecev kasneje odpravil v Ljubljano, da bi mu vstavili umetno oko. Ker ni bilo drugih prevoznih sredstev, so se ljudje nagneli kar na prvi tovarnjak, ki je peljal v Ljubljano. Tako je bilo tudi tokrat. Kakih štirideset žensk, moških in otrok je bilo na tovarnjaku, ki ga je po makadamski cesti proti Ljubljani vozil nemški ujetnik. Pri Višnji Gori pa se je dvakrat preuknuil in se pod mejo zopet postavil na kolesa. Nastala je splošna zmeda, tovor in ljudje, vse je ležalo naokoli, nekaj partizanskih oficirjev, ki so tudi bili med potniki, pa je v prvem trenutku potegnile pištole in nagonsko jurišalo na

TONE JAKŠE

Star medved, ki ga vzamejo v družbo

Najprej smo spili kozarček porta. Jože Kolšek pravi, da je to vino balzam za stare kosti. Da je neke vrste začimba, zato ga postreže samo izbranim gostom in ob izjemnih priložnostih. To pot je pripovedoval zgodbo svojega življenja. Februarja prihodnje leto bo star 84 let. Toda Jože Kolšek jih ne kaže toliko. Z zavihanimi rokavi, v sami srjaci pred koncem sicer sončnega decembra leta 1989 sredi svojega salona, spalnice, knjižnice itd. Ko s spominom sega v preteklost, se mu oko niti enkrat ne orosi. Tu in tam mu na čelu izstopi žila, kadar hoče kaj posebej poudariti.

»Pred koncem pogovora sem ga vprašal, kako je lahko tako čil in svež dočkal tako visoko starost. «Nikoli nisem gledal in brskal po preteklosti. Kar je bilo, je bilo,« odreže s tako samoumevnostjo, da mu moraš verjeti. In ko smo se poslavljali, smo vsi skupaj na mah ugledali velikega lesenega Kristusa. «Ta je pa s Sremiča. Tam gori je prišel pod zobe rineža in obležal na zemlji. Povedali so mi zanj, pa sem ga šel iskat. Nisem veren v običajnem smislu te besede, ampak spoštujem vrednote.»

V čisto pravi penziji je šele kakšnih deset let. Pred tem je še deloval kot strokovnjak. »Zdaj sem samo še star medved, ki ga tu in tam vzamejo v družbo,« pravi hudomušno. Tretje in zadnje delovno mesto je imel v krški tovarni celuloze in papirja. Tja je prišel leta 1938 iz Radeč. Povabil ga je sam nekdanji lastnik tovarne Bonaču. Torej je v krški papirnici delal celih 30 let. Je potem čudno, da ga vsi poznajo in spoštujejo kot mojstra. In bil je mojster starega kova. Bil je gospod in delovni tovariš hkrati. V Celju, kjer se je rodil, je imel oče čevljarsko delavnico. Potem je prišel češki Bata, ki je začel na industrijski način delati poceni čevlje in oče je zato propadel. Sin Jože je tako naredil samo štiri realne gimnazije, ker ga oče ni

mogel več gmotno podpirati. Po štirih razredih pa je šel v službo v celjsko cinkarno. Najprej je bil praktikant, potem je opravil nekaj kovinarskih tečajev, pridobil si je precej prakse, ko je moral leta 1928 v vojsko. Služil jo je v Zagrebu, Novem Sadu. Po vojski pa je dobil ponudbo, da gre za vodjo delavnic v papirnici v Radeče. Leta 1938 je dobil ponudbo za delo pri Bonaču. Ker je bilo tako, ni šel skozi običajno proceduro kot ostali delavci. Tem je poslovodja pregledal roke. Bolj je bila roka žuljava, več možnosti je bilo, da je delavec dobil delo. Sam Kolšek pa je bil gospod. Kot vodja delavnice energetike je imel 4.500 dinarjev plače. Ena krava pa je tedaj veljala 700 dinarjev. Stanovanje je v hiši nad sedanjo gostilno Cetinka. Stanovanje je bilo zastoj.

»Med vojno sem bil malo v partizanih, bil sem v avtokomandi, po vojni pa smo spet začeli delati v tovarni. Jaz sem imel na skrbi prevzgojo nemških ujetnikov v socialističnem duhu. Šolanje starih delavcev seveda ne more biti preveč uspešno. Ampak jaz z njimi nisem imel težav, ker so videli, da jih ne sovražim. Zato so mi kar dobro delali. «Obnova tovarne je potekala v času, ko ni bilo ne lesa ne materiala. Tedaj so tovarniški delavci sami hodili na Petelinjek in sekali les. Prvo leto in še drugo ni bilo tiste povojne obnoviteljske evforije, ki je zajela delo kakšno leto kasneje. Tovarno so seveda kmalu obnovili in iz nje so delavci ter strokovnjaki po nalogu takratne direkcije za papirno industrijo odhajali na pomoč v južnejše republike. «Tam so bile še slabše življenjske in delovne razmere kot pri nas. Pa nobenih delovnih navad niso

»Nekoč prej smo se pogovarjali o starosti. Zanj starost sama po sebi ni nadležna. Kot tehnik je moral priti do tega spoznanja. Nadloga je le samota. Močno pogoša pokojno ženo. Rad bi se bil srečal s kakšno žensko. Tako je nekoč šel v Celje obiskat nekdanjo lepoto. Ves nališpan in urejen, s primernim darilcem v rokah. «Ah, v glavi ostane neka lepa slika, lepa misel, čas pa je šel medtem naprej. «In potem mu rečem, da bi mu malo polaskal, da bi bila zanj primerna ženska tam pri šestdesetih letih. Široko se nasmeje in reče, da bi bila lahko tudi kakšno desetletje mlajša, in takrat se mu zaiskrijo oči. J. SIMČIČ

Med užaljenostjo in trmo

»Največja nesramnost gozdarjev je, in tega jim tudi v imenu kolektiva ne morem oprostiti, da se tudi v delovni organizaciji GG Brežice dobro zavedajo, kako prihaja povsem nov trenutek, to pa je nov zakon o gozdovih, zanimiv za obe strani — za tozdi Žaga in delovno organizacijo, pa so na vrat na nos hoteli gozdarji v reorganizacijo, kljub temu da je slovenska skupščina omogočila, da to reorganizacijo odložimo. Zakaj nas niso pustili to leto na statusu quo, da bi kolektiv Žage videl kako naprej. Oseben menim, da bo ta zakon prinesel veliko argumentov, na osnovi katerih bi tozdi Žaga lahko postala samostojno podjetje. To so moja predvidevanja, mislim pa, da je ravno tako predvidevala tudi druga stran. In prav zato je izvršila pritisk, časovni in takšen, kot pač je, da se je treba z današnjim dnevom reorganizirati, kljub temu da nas zakonodaja ne obvezuje na to,« je povedal direktor sevniške Žage, tozda Gozdnega gospodarstva Brežice, Vukašin Marčetič.

Li zgoraj, nam je v pogovoru le priznal, da gre za izsiljen odstop. Pravi, da ni želel postavljanju na kocko socialne varnosti 65 delavcev Žage, ki so ji gozdarji dobavljali precej manj hlohovine, kot so načrtovali in je potrebovali za količkar normalno proizvodnjo, od 15. decembra 1989 do 4. januarja 1990 pa gozdarji niso pripeljali na Žago niti kubika okroglega lesa več! Jasnó so povedali, da ne bodo dovažali hlohovine, dokler bo Marčetič direktor Žage. In res, po njegovem odstopu so takoj spet začeli dobavljati lesa.

Za boljše razumevanje afere (namerno uporabljamo ta izraz, čeravno nam je Marčetič večkrat zatrdil, da mu sploh ne gre za nikakršno afero, ampak politiko čistih računov) moramo nekoliko poseči v bližnjo preteklost. Ko je Marčetič 12. oktobra 1987 prišel na Žago, je bila ta še kar naprej v sanaciji, saj niti prisilni upravniki niso uspelo pozdraviti bolnika. Novi direktor je kolektiv popeljal v mirnejše vode, brez rdečih števil, polletna bilanca 1988 je bila zelo dobra, celoletno poslovanje tozda Žaga pa je bilo po Marčetičevih besedah že najboljšo od vseh v delovni organizaciji; če je seveda v tedanjih tržnih razmerah sploh mogoče govoriti o dobri bilanci, je bila taka še lanska polletna bilanca poslovanja Žage, devetmesečna bilanca pa je že bila porazna. Marčetič pravi, da ne gre za veliko izgubo, ampak za ceno kapitala, za obresti od najetih posojil za obratna sredstva. Sicer pa pravi Marčetič, da bi bilo bolje, če bi o tej bilanci in

nasploh finančnem poslovanju znotraj GG povedal kaj več kakšen ekspert. »Predlagal sem direktorju, da bi angažirali finančnega izvedenca, da bi ugotovili točno stanje. Takrat bi bilanco in vse, kar je z njo povezano, upošteval ali pa ne, odvisno od rezultata ugotovitve. Toda to bi bilo najboljšo za obe strani, da bi videli čiste račune. To mi je direktor prepovedal. Tega pa nisem želel zaradi kakršnekoli afere, ampak zaradi bodočega dela. Najboljše pa je moč delati tedaj, ko imamo čiste karte v rokah. Lahko bi bil seveda rezultat ekspertize tudi zame oz. Žago bolj neugoden, toda to bi bila priložnost, da se popravim ali pa grem iz firme. Ta zahteva je bila večkrat postavljena že poprej, postavil jo je tudi vodja prisilne uprave Franc Hlantan, toda bil je blokiran. To sem hotel doseči že ob samem prihodu, vendar ne zaradi prepiranja, ampak da bi lažje zastavili zdrave medsebojne poslovne odnose. Po nekaterih izračunih je bila Žaga samo v letu 1987 prikrajšana za okrog 485.000 konvertibilnih dinarjev (če upoštevam revalorizacijo), in če ne bi šlo to v breme Žage, bi se vsi tozdi gozdarstva tedaj znašli v izgubi. Rad bi šel iz firme tako, da bi lahko vsakomur stisnil roko, a moram, žal, reči, da sem razočaran nad civilizacijsko ravnišo

nekaterih ljudi v delovni organizaciji,« razlaga Marčetič. Omenil je še, da so mu gozdarji še zlasti začeli metati polena pod noge, ko se je začel pogovarjati s krškim Vidmom o prihodnjih oblikah sodelovanja in možnostih za združitve oz. pripojitev Celulozi. Papirničarji so se resda pogovarjali že tudi o možnostih združitve s celotnim GG, a pokazali so zanimanje tudi za samo Žago.

Precej drugačna je seveda druga plat medalje. Novi direktor Gozdnega gospodarstva Brežice Vinko Šeško nam je povedal: »V obdobju, ko je bilo stanje žaganega lesa na trgu ugodno, je direktor Marčetič samopravnih sporazumov o skupnem prihodu odpovedal. Tedaj še nisem bil direktor, ampak tehnični vodja in sem Marčetiča skoraj rotli, naj ne stori tega, ker ni pametno. V razgovoru s predsednico sevniškega izvršnega sveta pa sva ocenila, da je to morda celo prav, kajti če vsi govorimo, da je trg tisto ta pravo, potem je to v redu, ne more biti nič slabega. In tako smo potem to izjavili. Žagi je gozdarstvo prodajalo les po tržnih cenah. Ob nastopu krize na področju primarne predelave se je pojavil problem denarja za plačilo lesa. Gozdarji — tozdi in tok — sta les na Žago dajala. Les se je

knjigovodsko, po teh tržnih odnosih, vrednotil; Žaga od lanskega devetmesečnega obratuna ni več dobivala kreditov zunaj zato, ker je bila v izgubi, in tako se je vse breme kreditov preneslo na gozdarje.«

Kot nam je v nadaljevanju pogovora povedal Šeško, gozdarji, tako tozdi kakor temeljna organizacija kooperantov, niso bili več pripravljani trpeti hudih finančnih težav, v katerih so zabredli zaradi Žage. V GG imajo namreč tudi sporazum o solidarni likvidnosti, ki ureja najemanje posojil za izgubanje. Dodatno olje na žerjavico je prillil direktor Žage, ker ni podprl (vsaj dolgoročnega dela ne) sanacijskega programa. In gozdarji so sklenili, da bodo pač prodajali les kupcem, ki so sposobni plačevati v 15 dneh. Zato gozdarji nočejo slišati ničesar o kakšni blokadi, še zlasti pa ne sprejemajo kakršnekoli primerjave s srbsko blokado.

A glej ga, zlobca, tudi sevniški občinski sindikalni svet je 20. decembra lani poslal sevniški vladni pet zahtev (v vrednost pa še brežiškemu izvršnemu setu, sindikatu na Žagi in v GG Brežice), »naj IS SO nemudoma pokrene potrebne postopke za preprečitev bojkota tozdvov GG Brežice, ki so prekinili poslovno sodelo-

vanje s tozdom Žaga — dobavo okroglega lesa. Sindikat je opozoril, da so delavci v tozdu Žaga ostali brez dela zaradi razprtij vodilnih delavcev v GG Brežice, zahteval poenotenje stališč ter odgovornost povzročiteljev sporov in za nastale posledice, ki bi delavce spravili v negotov položaj. Lahko bi še omenili, da je sindikat zahteval, naj delavce objektivno seznanijo z nastalimi razmerami da se bodo lahko odločili za predloge rešitve iz krize.

Kot smo že poročali, so delavci Žage videli ta izhod iz krize v tesnejši povezanosti z gozdarji, zato so na referendumu z veliko večino glasovali za združitve s tozdom Gozdarstvom. Po uspehem referendumu nam je povedal predsednik delavskega sveta tozda Žaga Tone Vrtačnik, kjer dela kot komercialist, da so se odnosi z gozdarji začeli krhati, potem ko je direktor Marčetič predlagal prekinitve sporazuma o skupnem prihodu. Čeprav je bil glasno proti taki prekinitvi sporazuma, so delavci sprejeli direktorjev predlog. Po Vrtačnikovih besedah pa sporazum sploh ni bil tako slab, le oboji (zlasti pa gozdarji) bi ga morali bolj spoštovati. Meni pa, da blokada dobav hlohovine ni bila poštena, čeprav je razumljiva skrb GG za to, da hoče tisto, kar je vložilo v Žago, tudi nazaj. Glede na to, da imajo veliko neplačane realizacije doma in na tujem, upa, da bo zaključni račun 1989 gotovo manj porazen kot prejšnji.

Jože Lisec, vodja vzdrževanja na Žagi in hkrati sindikalni funkcionar, pravi, da delavci kar precej moti, češ da se gozdarji obnašajo, kot da so nekaj več kot delavci Žage, in se bojijo, da jih bodo slej ko prej pustili na cedilu, da bodo pristali na cesti. Če sporazum o skupnem prihodu ni bil sprejemljiv za obe strani, bi morale skupne službe ponuditi pač boljše. Sicer pa Lisec in Vrtačnik odnose ocenjujeta takole: na eni strani užaljenost in na drugi — trma. P. PERC

Jože Lisec

Vinko Šeško

Vukašin Marčetič

DOKUMENTI 1991

OB RADIOKASETOFON — 27-letni Slavko Štublar s Puleda pri Črnomlju se je 20. januarja ob 13.30 z osebnim avtom pripeljal v Gradac do gostinskega lokala. Tam je vozilo pustil in stopil na okrepčilo. Ko se je vrnil, je ugotovil, da mu je nekdo med časom iz vozila maknil radiokasetofon, vreden vsaj 500 din. Predzreza še iščejo.

KDO JE ODNESEL BRUSILKO? — Delavci novomeške Kovinarja so 17. januarja ob 14. ure v proizvodnem obratu pustili na delovnem putu kotno brusilko, vredno vsaj 1000 din. Toda ko so naslednjega jutra znova prišli na delo, brusilke na putu ni bilo več. Kdo jo je odnesel, ni znano.

BELTOCVI OB MANOMETER — Črnomaljski Belt je 19. januarja tamkajšnjim miličnikom prijavil tatvino druge vrste. Neznani storilec je namreč v času med 22. uro 13. januarja in 6. uro 15. januarja iz prostorov delovne organizacije odnesel manometer. Slednjega je preprosto odrezal z gumijaste cevi, montirane na jeklenki za acetilen. Belokranjski železarji so s tatvino oškodovani za okoli 1000 din.

IZGINILI ŠILINGI IN ZLATNINA

OBČICE — Šele pred dnevi je prišel na dan dogodek, ki se je sicer pripetil že lanskega 31. decembra. Zadnjega dne starega leta je 34-letni Beno Kop iz Občice okoli 16. ure z družino odšel od doma. Vrnil se je šele naslednjega popoldneva in ugotovil, da mu je v tem času nekdo odnesel 1.400 avstrijskih šilingov, spravljnih pod televizorjem, po nekaj dneh pa je ugotovil, da mu manjka tudi zlata zapetnica, ki je bila spravljena v predalu omare v dnevi sobi. Kako je storilec prišel v zaklenjeno hišo, ni znano, znana je le škoda; ocenjujejo jo na 2.000 din.

SKRUNITEV GROBOV

STARA CERKEV PRI KOČEJVU — 12. januarja zvečer je bilo na pokopališču v Stari Cerkvi prevrnjenih več svetilk in vaz na grobovih, pokradenih pa je bilo tudi nekaj sveč. Miličniki so kmalu ugotovili, da sta bila storilca dva mladoletnika iz Gorenja in Kočevske Reke. Pokradene sveče so nato uporabili za razsvetljavo v zasilnih baraki v bližini Gorenja, v kateri se zbirajo otroci in mladinci iz okolice.

HVALA ZA TAKŠNO MORALO!

NOVO MESTO — Javna skrivnost je, da se je po Dolenjskem razpasla moda ustanovitve zasebnih podjetij; to priljubljenost so z obema rokama zagrabili predvsem vodilni močje dolenjskega gospodarstva. Največje magnet je bil seveda znesek vsega 2 tisoč dinarjev, kolikor je bilo potrebno položiti za registracijo. In tako si je kar lepo število direktorjev ob redni zaposlitvi priskrbelo še donosnega konjička. Samo v Novem mestu njihovo število sega v nekaj deset. Vse lepo in prav, navsezadnje je tudi zakon na njihovi strani. Kaj pa moral? Je moralno denimo to, da si vodilna oseba SDK registrira dejavnost, samostalno ali nemara isotvetno delu, ki ga opravlja dopolnje, da vodilni človek Novelesa ustanovi zasebno podjetje z dejavnostjo zelo blizu njegovim vsakdanjim opravilom v službi? Hvala lepa za tak zakon, poštenost in moral!

KRONIKA NESREČ

PET POŠKODOVANIH — 18. januarja ob 7.35 je prišlo na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom do hude prometne nesreče, v kateri se je poškodovalo kar pet oseb. 31-letni Husein Brakić iz Ljubljane se je tisto jutro peljal z osebnim avtomobilom po karteljevskem klancu navzdol in dohitel tovorni avto Dobošana Sadmerja Bešiča. Prišel ga je prehitel, takrat pa je nasproti s tovornjaku pripeljal turški državljana Mehmet Taylan. Brakić je sicer pričel zavirati, vendar ga je pri tem najprej zaneslo v Bešičev tovornjak, nato pa je trčil v nasproti vozečče Taylanovo vozilo. V nezgodi so se huje ranili voznik Brakić in njegovi sopotniki, 26-letni Mehmed, čnoletni Amir, šestletni Armin in 25-letna Nasila Brakić. Vse so prepeljali na zdravljenje v novo-

Dolenjski vlom leta dokončno pojasnjen

Rekorden plen ob vlomu v duty free trgovino v Šmarjeških Toplicah — Vlomilca Peter Kus in Metka Jesenek — Prvemu 4 leta zapora — Krivdo vseskozi zanikala

ŠMARJEŠKE TOPLICE — Kar vlom leta na Dolenjskem, nemara pa celo v Sloveniji, bi lahko rekli dogodku, ki se je v noči na lansk 13. julij pripetil v Šmarjeških Toplicah. Nekdo je tisto noč prevrtl cilindrično ključavnico na vratih skladišča prostocarinške prodajalne zgradbe — trgovina je last reškega Brodokomerca — in odnesel rekordno število vrednih predmetov. Naj jih naštejemo: tri radiokasetofone, dva fotoaparata, devet moskih ročnih ur in osem ženskih, štiri ročne ure s številčnicami iz rjavega in sivga grafitu, ročno uro z leseno številčnico, barvni televizor Orion, tri videoplayerje enake znamke, dva videorekorderja Orion, regenerator za kožo, štiri pločevinke piva, dva zabojna po deset škatel cigaret Lord extra, dve električni budilki, kar osemnajst paketov lego kocak, lak, krema, mila, deset zavitkov marlboroja, 30 zavitkov cigaret Pall mal, 10 zavitkov rothmansa, prav toliko zavitkov cigaret International, šest viskijev, osem vžigalnikov, šest deodorantov, steklenico likerja, igračo barbie, tri škatle cigaret Wintermans, pet zlatih verižic, pet prstanov, štiri zlate obeske, sedem parov zlatih uhanov in tri zlate zapetnice. O vrednosti je danes težko govoriti, lanskega julija je bilo to 133.546.187 din. In storilci?

Delavci novomeške UNZ niso dolgo tavalj v temi. Njihovi mariborski kolegi so že dan kasneje prijeli 22-letno Metko Jesenek iz Maribora, mater triletnega otroka, 16. julija pa je bil v njegovih rokah tudi 44-letni Peter Kus, prav tako iz Maribora, po poklicu trgovec, stari znanec miličnikom in sodnikom. Možje postavte so imeli v rokah dovolj trdne dokaze, da sta bila vlomilca prav onadva, čeprav domnevna storilca tega nista hotela priznati. Tudi na nedavnem sojenju ne.

Tako je Metka Jesenek že na prvem zaslišanju lanskega 17. julija trdila, da je za vlom izvedela šele, ko so k njej prišli kriminalisti UNZ Maribor z nalogo, da opravijo hišno preiskavo. Povedala je, da Kusa pozna od lanskega marca, od takrat naprej sta živela v izvenzakonski skupnosti. Dosti sta potovala po Sloveniji, tako tudi tiste julijske dni. Noč na 12. julij sta prespala na Trojanah, nakar sta se odpravila v Ljubljano, okoli 17. ure pa preko Dolenjske proti Mariboru. Jesenkova je na tem prvem zaslišanju povedala, da sta se s spačkom res pripeljala do Šmarjeških Toplic, vozilo tam parkirala, nato pa se odpravila v hotel. Tam sta hotela nekaj popiti, ker pa da natakrajja ni ni bilo, sta se odpravila na sprehod. Pot naj bi ju zanesla

tudi do duty free shopa, kjer naj bi si želela čokolado, ki jo je tudi kupila. Oba sta se zato odpravila nazaj do hotela in okoli 20.30 ure zapustila Šmarješke Toplice. V Mariboru sta bila pred polnočjo, odpravila sta se spat, naslednjega dne pa naj bi Metka vstala okoli 10.30. Kus naj bi takrat nekam odšel in se čez dve uri vrnil z radiokasetofonom, cigaretami in lego kocakmi, povedal, da gre za prethotapljeno robo, in ji vse to ponudil za 200 nemških mark. Jesenkova naj bi stvari vzela in jih skrla, naslednjega dne pa naj bi nekaj teh stvari med hišno preiskavo našli mariborski kriminalisti.

Koliko lukjenj ima njena zgodba, bo jasno kasneje. Dodajmo le še, da je svoj zagovor že na naslednjem zaslišanju spremenila, na prvi sodni obravnavi, ki je bila lanskega 24. novembra, pa pri njem vztrajala. Takrat je med drugim povedala, da je bil zaseženi fotoaparati pri njej že 14 dni, prav tako je trdila, da ni nikomur prodala video playera, itd. Podobno se je zgovarjal tudi Kus. V nadaljevanju pa povedal, da je videl, kako so Metko iz njenega stanovanja v Mariboru odpeljali delavci UNZ, vendar je mislil, da zaradi nekaj neplačanih položnic. Kmalu potem naj bi jo začeli iskati, in ko je izvedel, da je v novomeških zaporih, se je odpravil na Dolenjsko. Poiskal naj bi Metkino prijateljico Lejlo in po njej Meki v zapor poslal nekaj stvari. Zatem naj bi se z avtobusom vrnil v Maribor, kjer so ga pri Metkini hiši 16. julija tudi prijeli. Tako sta se zagovarjala obtožena, toda kakšna je resnica?

Peter Kus je lanskega 29. februarja prišel iz zapora, kjer je prestajal kazen dveh let in 10 mesecev bivanja za rešetkami. Nekaj kasneje se je spoznal z Metko, s katero sta kmalu postala še kaj več kot dobra prijatelja. Preiskovalcem nista mogla prikriti, da sta v Šmarjeških Toplicah prespala noč že na lansk 8. ju-

ZADUŠIL SE JE Z MESOM

ČRNOMELJ — V soboto, 20. januarja, so bili črnomaljski miličniki obveščeni o tragičnem dogodku v tamkajšnjem Domu starejših občanov. Okoli 13. ure so imeli varovanci doma kosilo, med uživanjem obroka — na jedilniku je bila tudi govedina — je 74-letnemu Janezu Klepcu iz Rožnega kos mesa običal v grlu in ušel v sapnik. Prišel se je dušiti, zato so takoj poklicali na pomoč strožno osebo in zdravnika, vendar jim koččka mesa ni uspelo izvleči. Klepec se je tako zadušil.

DVAKRAT OSTALO PRI POSKUSU

TREBNJE, NOVO MESTO — 21. januarja je Franc Hribnik iz Novega mesta obvestil miličnike, da sta mu v večernih urah dva neznanca vlamljala v osebni avtomobil, ki je stal pred domačo hišo. Storitca je na srečo prepoznal. Tri dni poprej pa je Bojan Gorenc s Homa pri Trebnjem miličnikom prijavil podobno predrznost. Njegova žena se je 18. januarja okoli polnočja pripeljala po nakupih v Trebnje in parkirala golfa pred trgovino KZ. Ko se je vrnila k vozilu, je presenečena opazila v njem neznanega moškega. Ta je, videč lastnico, mirno stopil iz vozila, sedel v zraven parkirano osemnajstico in se odpeljal. Ko si je voznica opomogla od presenečenja, je ugotovila, da je bil avto zaklenjen, ključke je imela s seboj, videla pa tudi, da je bilo ohišje pod volanom odvitno; očito je nekdo hotel na vlomilcem znani način motor vžgati in se odpeljati.

in o katerih stvarih naj molči. No, tisto pismo so pazniki našli in kmalu je bilo v rokah preiskovalnega sodnika kot nov, dragocen dokaz. Povejmo kot zanimivost še, da sta Kus in Jesenkova skušala dokazati tudi, da sta informatorja mariborske UNZ, vendar se jima tudi ta račun ni izšel.

Senat novomeškega temeljnega sodišča, kateremu je predsedovala Milojka Gutman, je Petra Kusa obsodil na 4 leta zapora, Metko Jesenek pa na 2 leti. Metki so v olajševalno okoliščino šteli skrb za otroka, enako tudi Petru, pri slednjem pa seveda niso mogli mimo tega, da gre za specialnega povratnika.

• Kot zanimivost povejmo, da še do danes niso bili najdeni in zaseženi nekateri predmeti, ki so tisto noč izginili iz šmarješkega duty free shopa, kar pa ob taki množici ukradenih stvari niti ni čudno. Storitca sta očitno delala izredno hitro.

lj, in to v bungalovu, ki je vsega sto metrov oddaljen od prostocarinške prodajalne. Na njuno smolo je imel dober spomin tudi varnostnik, ki je med svojim nočnim obhodom iz bungalova slišal tele besede: »Glej ga, zdaj pa gre.« Očitno sta že tisto noč pripravljala načrt za vlom. Res sta bila nato v prodajalni že 12. julija proti večeru, toda zgolj zato, da si notranjost podrobneje ogledata, nakup čokolade je bil izgovor za obisk. Proti njima je govorilo tudi potrdilo o plačani cestnini na avtocesti Celje-Hoče, ki je kazalo, da sta v Maribor prispela precej kasneje, kot sta trdila, v Hočah sta bila nekje med 5. in 5.30 uro. In ne nazadnje: velik del ukradenih predmetov iz šmarješke prodajalne je bil najden pri njima. Pri Metki kasetofon, budilnik, cigareti in lego kocke, v spačku še fotoaparati, viski, cigarete, v zgornjem nadstropju hiše zlat obesek. Veliko tega je Kus spravljal tudi v stanovanje svoje bivše žene, kjer so možje postavte zasegli nakit, ročne ure, radioka-

setofon, videorekorder, lego kocke in še kaj. Dva videoplayerja sta bila zasežena tudi Francu Finku, ki je Kusa peljal z obiska v Novem mestu nazaj v Maribor in za katerega je Kus sodnikom trdil, da je pravi storilec. Toda dokazov je bilo, kot že rečeno, dovolj. Kus ni pomagal niti izgovor na dva moška (eden naj bi bil Frank), od katerih naj bi odkupil kasneje najdeno blago. Kar preveč bi bilo namreč takšnih naključij, da bi jim sodišče lahko verjelo. Navsezadnje pa so imeli sodniki črno na belem tudi dokaze, kako je Kus skušal iz zapora prethotapiti pismo z natančnimi navodili, kako naj Leonida Antič, tista, ki je ob Kusovem prihodu na Dolenjsko obiskala Jesenkovo in novomeških zaporih, priča na glavni obravnavi; preko taiste Leonide pa je ob njenem že omenjenem obisku Metki sporočil, kako naj govori

• Taisti Peter Kus je bil svojčas prava medijska zvezda. Mariborski tednik 7D je njemu in njegovi zgodbi, kako je svojčas po krivem prebil nekaj mesecev v zaporih, na koncu pa bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen, posvetil kar dve strani.

in o katerih stvarih naj molči. No, tisto pismo so pazniki našli in kmalu je bilo v rokah preiskovalnega sodnika kot nov, dragocen dokaz. Povejmo kot zanimivost še, da sta Kus in Jesenkova skušala dokazati tudi, da sta informatorja mariborske UNZ, vendar se jima tudi ta račun ni izšel.

Senat novomeškega temeljnega sodišča, kateremu je predsedovala Milojka Gutman, je Petra Kusa obsodil na 4 leta zapora, Metko Jesenek pa na 2 leti. Metki so v olajševalno okoliščino šteli skrb za otroka, enako tudi Petru, pri slednjem pa seveda niso mogli mimo tega, da gre za specialnega povratnika.

B. BUDJA

PO DOLENJSKI DEZELI

• Kdove kakšne vrste spori in sovraštva so bili vzrok dogodku, do katerega je pred dnevi prišlo v ulici K Roku v Novem mestu. 27-letna Novomeščanka Marjana B. je nekega popoldneva pustila svojo stoenko pred stanovniško hišo svoje znanke, ki kateri je šla na obisk. Med prijetnim kleptom pa so se unaj dogajale čudne reči. 64-letna Ana M. naj bi tisti čas z neznanim trdim predmetom poškovala celo levo stran vozila. Škode je za 1.278 din. Ne ve se le, ali je maščevanje veljalo gostji ali gostitelji.

• Nekdo je minule dni nepovabljen prišel do manjše brunarice Novomeščanke Marije P., ki stoji ob cesti proti Šentjerneju blizu Malega Slatnika. Neznaneec je odnesel starejši premež in 6 krat 2 metra veliko pleteno mrežo. Kdo se bo v njej zibal, ni znano niti približno.

• Delovne navade ima tisti, ki je 16. januarja med 11. in 11.30 uro stopil v stanovniško hišo na Prevolah, last Jožeta P. Vrata so bila odklenjena, kuhinja pa prazna. Nekdo, ki je imel za domačo nalogo doma zlikati perilo, si je v kuhinji sposodil likalniki, odmeril pa je tudi plačilno: s seboj je namreč vzel še denarnico z okoli 1.500 din. Prišel in odšel je neopažen, zato čaka možne postavte trdo delo.

VELIKA ŠKODA

SLAVSKI LAZ — 17. januarja popoldne so na travniku pri Slavskem Lazu nekateri požigali sluhu travo. Ogenj je nato povzročil veliko škodo, saj je okoli 80 m od vasi zgorelo 30 kubikov rezanega lesa za ostriže, last Antona Jurkoviča; 13 kubikov smrekovih desk, last Matije Jakšiča; razen tega se je zaradi ognja zviljo 7 betonskih mrež, last Ivana Papeža. Za nameček je ogenj stopil še telefonski kabel, ki pelje tam mimo, da je bila vas brez telefonske zveze.

VSAK SE ZNAJDE PO SVOJE — Parkiranje je že dolgotrajna in, kot kaže, nezdravljiva bolezen novomeškega prometa. V tej zmešci se vsakdo pač znajde po svoje, za parkirišče pride prav tudi prehod za pešce.

Naj bi s kaznimi reševali grehe od včeraj in danes? Pozivu novomeških delegatov in izvršnega sveta po večjem kaznovanju voznikov na rob

NOVO MESTO — Najprej nekaj vrstic za osveteletv spomina. Delegati novomeške občinske skupščine so v zadnjem času postavili več vprašanj na račun prometa v mestu, predvsem je bil govor o parkiranjih po pločnikih in voziščih v mestu, česar da pristojni ne vidijo in ne ukrepajo. Omenjenih je bilo več črtnih točk, na kritike pa je novomeški izvršni svet že odgovoril. Kako? Delegatov so pojasnili, da so od postavljene milice v UNZ Novo mesto vnovič zahtevali, naj zagotovita prometno varnost vozil in pešcev s tem, da naj bo na treh mestih stalno prisoten miličnik, ki bo torej ukrepal. Tudi to so povedali, da mora postaviti milice občinski vladni dostavljati plan ukrepov, s katerimi bo dosegla svoj cilj, bolje rečeno cilj vlade, mora pa tudi mesečno poročati o izvajanju naloga.

Vsa stvar pa le ni tako enostavna. Tudi če spregledamo neukost tistih, ki so tak odgovor sestavljali — sleherni občinska UNZ je za svoje delo in ravnanje odgovorna republikanski sekretariatu za notranje zadeve in ji občinski izvršni svet ne more postavljati zahtev ali ultimato — ostane še veliko tega nedorečenega. V rokah imamo namreč nekaj lankoletnih podatkov. Zgoly na območju Novega mesta se je lani prometna varnost krepko izboljšala, število prometnih nezgod se je od predlanskih 98 zmanjšalo na 54, več kot za polovico se je zmanjšalo število huje in laže ranjenih, le število mrtvih (6) je nespremenjeno. Mirno lahko zapišemo, da predvsem na račun večjega obsega dela miličnikov. A da ne zaidem, najbolj sporno je parkiranje, ki da mu možje postavte niso kos. Lanski podatki kažejo drugače.

Medtem ko je bilo predlani zaradi nepravilnega parkiranja sodniku za prekrške podanih vsega nekaj predgovor, jih je bilo lani samo za tovrstne prekrške v mestu kar 304. Takšno je bilo tudi stališče občinskega izvršnega sveta. A to še zdaleč ni vse. Na kraju samem je bilo lani kaznovanih kar 2.240 voznikov — vseskozi je govor le o nepravilnem parkiranju — poleg tega napisanih 1.393 obvestil o prekršku. Za tiste, ki radi računajo, podatek, da je bilo

lani v Novem mestu zaradi nepravilnega parkiranja izrečenih dnevnih 10,8 ukrep. V račun so všete tudi nedelje in prazniki, ko je mesto domala prazno. Naj ne bo odveč še nekaj podatkov: zgoly zaradi prometa so bili miličniki lani v dopoldanskih urah v mestu kar 302-krat ali skupaj 2.114 ur, popoldne 199-krat ali 1.393 ur, da miličnikov v rednih patroljah in pri opravljanju drugega rednega dela ne štejemo. Samo v letošnjem januarju je bilo do konca prejšnjega tedna podanih 199 predgovorov sodniku za prekrške, kar 144 jih je bilo od tega zaradi kršenja občinskega odloka o parkiranju.

Da se razumemo: nihče seveda nima nič proti zahtevam in pobudam, naj miličniki strožje in dosledneje opravljajo svoje delo, navsezadnje tudi oni niso nedotakljivi, toda v Novem mestu ostaja občutek, da se za uvodoma zapisanimi stališči in zahtevami novomeškega izvršnega sveta in tudi delegatov skrivajo grehi in napake drugih. Če je cilj vseh zgoly kaznovanje, ne pa odpravljanje vzrokov kršitev, si to povejmo v obraz. Toda tudi če bomo zaradi nepravilnega parkiranja kaznovali 5 tisoč voznikov na leto, se stanje ne bo spremenilo. Dejstvo je, da je novomeški promet postal žrtev napak in čudnih odločitev, ki smo jim bili priča včeraj in smo jim še danes. Vozniki se v tej zmešnici ob takšni kadrovski zasedbi več kot delati in kaznovati ne morejo, navsezadnje ni to njihovo edino opravilo. In dobro bi bilo, ko bi v izvršnem svetu kakšno besedo posvetili tudi svojim mišlim in sedanjim odločitvam. Verjetno bi imeli o čem govoriti, pa naj gre za avtoobstoje, most, Partizansko cesto, tisto, kar so danes naredili iz Ceste herojev, ob kateri je vsakodnevno na tisoče solarjev, za odločitev, po kateri naj bi obvozniki ob zaporu prometa čez Prešernov trg speljali po ozkih uličicah okrog Kaptolja, namesto da bi za več tisoč vozil, kolikor jih vsakodnevno gre po tej poti, znova za dvosmeren promet odprli Glavni trg, in še bi lahko naštevali. Če bi hoteli nadaljevati, bi bilo dovolj že, da se le ozremo okrog sebe.

B. BUDJA

Tragična igra na ledu

Zdravniki se še bore za življenje 10-letnega Marja — Tri centimetre debela skorja je počila

NOVO MESTO — Upanje je, da se otroška igra, kakršna sta si minuli četrtek med 13. in 14. uro privoščila devetletna učenca tretjega razreda osnovne šole Mario Špoljar in Mladen Dakić, ne bo končala najhujše. Upajmo, da bo za mladino in njihove starše nesreča iz prejšnjega tedna dovolj resno opozorilo.

Ura je bila okoli 13.40, ko sta se Mario in Mladen drsala po zaledeneli gladini Težke vode blizu izvira v reko Krko. Nenaodoma je ledena skorja pričela pokati, tri centimetre debeli led, je pod težo fantov počil. Mladen si je v ledeno mržlji vodi zmočil le spodnji del telesa, Mario pa je izgubil pod vodno gladino. Če bo ostal živ, ga bo rešil čudež. Pod vodo je preživel več minut, nekateri govorijo o petnajstih, dvajsetih in celo o več minutah. Dejstvo je le, da so ga tako rekoč klinično mrtvega izpod ledu potegnili šele novomeški poklicni gasilci. Fanta so takoj prepeljali na interni oddelek novomeške bolnišnice, kjer jim je uspel čudež. Maria so oživel; ko je pričel dihati, so ga nemudoma prepeljali na intenzivni oddelek ljubljanskega Kliničnega centra. Dr. Rafko Kapš, ki je fanta sprejel v novomeški bolnišnici, nam je v ponedeljek povedal, da je dan poprej govoril s kolegi v Kliničnem centru; vesti so spodbudne, zdravstveno stanje fanta se je obračalo na boljše.

Z računalnikom do izpita

Roman Kapš in Aleš Golob prva izdelala računalniški program za učenje prometnih predpisov

NOVO MESTO — V Sloveniji vsako leto v prometnih nesrečah umre na desetine osnovnošolcev. Slovenski strokovnjaki za varstvo v prometu so v zadnjih letih naredili več domiselnih akcij, s katerimi naj bi zmanjšali število nesreč, v pomoč so jim priskočili tudi v Novem mestu. Roman Kapš, vodja informativnega inženiringa Opekarnice Zalog, ki ima svoj sedež v prostorih Službe družbenega knjigovodstva, se je skupaj z Alešem Golobom lotil navedbe zanimive prometne teme. Ko jima je prišla v roke knjižica »S kolesom v promet«, ki jo je v lanskem letu izdala Zavarovalna skupnost Triglav, jima je šinila v glavo ideja, da bi statične slike prometnih situacij prenesla na računalnik in jih spravila v gibanje. V dveh mesecih je nastal računalniški program, ki je v tem času že dobil »zeleno luč« na Zavodu za šolstvo SR Slovenije; navdušeni so bili tudi člani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Slovenije. »Mislim, da so računalniki tisti, ki bodo imeli tudi pri prometni vzgoji najmlajših odločilno besedo. Naš program smo napisali na kožo tretješolcev, ki so ravno prav razposajeni, na pločnikih, prehodih in cestnišču pa nepredvidni. Tudi na kolesih jim manjka prometnega znanja. Prav zato smo za njihov kolesarski izpit namenili našo neskončno računalniško igrico,« je povedal Roman in pokazal, kako je vse skupaj enostavno in zanimivo. Tretješolček sede za ekran in se najprej v obliki kviza seznanji s prometnimi znaki in pravili vožnje, opremljenostjo kolesa, križišči in drugim. Najbolj zanimivo postane takrat, ko avto »oživi«, kolesar pelje po cesti, skratka, otrok s pomočjo računalnika doživi prave prometne razmere. Na koncu bo v igri zmagal, če je njegovo znanje do-

RAČUNALNICARJA ROMAN IN ALEŠ — Roman Kapš (stoji) in Aleš Golob sta kar dva meseca pripravljala novo računalniško igrico. (Foto: J. P.)

Po seriji porazov serija zmag?

12. kolo v A 2 odbojgarski ligi: Pionir—Strumica 3:0 — V sobotnem predzadnjem kolu znova doma — Četrto mesto zagotovljeno, nemara pa še kaj več

Bojazen je bila na srečo odveč. Odbojkarji novomeškega Pionirja so v 12. kolu prvenstva A 2 prve zvezne lige zmogli sedmič in si tako dve koli pred koncem zagotovili vsaj četrto mesto na lestvici, ki jih bo popeljalo v zaključni play off štirih najbolje uvrščenih ekip. Te se bodo tako še dvakrat pomerile med seboj v borbi za prvi dve mesti, ki vodita v A 1 ligo in že letos tudi v boj za naslov državnega prvaka.

Strumičani so bili velik dolžnik odbojkarjev Pionirja, zato strah ni bil odveč. Spomnimo se le lanskega pokalnega polfinalnega turnirja v novomeški športni dvorani, ko je Strumica ugnala Pionirja s 3:1, grenko presenečenje pa so Novomeščani doživeli tudi v prvem delu prvenstva, ko so v Strumici po ogorčenem boju izgubili načrtovan par točk. S slednjim in vsega eno zmago več na domačem parketu — priložnosti zanjo pa je bilo kar nekaj — bi bili pionirjevci danes tik pod vrhom lestvice v igri za vsaj drugo mesto. Tako pa ostaja le upanje v čudež.

Novomeščani sicer so sobotno tekmo gladko dobili s 3:0, vendar so se morali za zmago veliko bolj potruditi, kot kaže rezultat. Njihova igra že zmeraj ni taka, kot smo je bili vajeni ob začetku prvenstva, je pa precej boljše kot v minulih letih. Predvsem po Povšičevih zaslugi so Novomeščani po daljšem času razveselili svoje zveste privrženke — v soboto se jih je na

tribunah zbralo kakih 700 — med boljšimi je bil tokrat tudi Martić. Upajmo, da se bodo sčasoma razirali tudi ostali, predvsem Jović, ki je bil v prvem delu prvenstva steber ekipe. Tako pa so se Novomeščani v soboto kar precej časa mučili z borbenimi gosti, ki so za nameček igrali

STO MLADIH ŠAHISTOV ZA OBČINSKE NASLOVE

NOVO MESTO — Letošnjega občinskega šahovskega prvenstva se je v štirih kategorijah udeležilo preko sto tekmovalcev kar iz enajstih osnovnih šol novomeške občine. Prikazane igre so bile kvalitetne, zmagovalci pa znani šele po zadnjem kolu. K uspehu prvenstva so svoje z odlično organizacijo pridali tudi člani novomeškega šahovskega kluba GIP Pionir z Jožetom Pučjem na čelu. Med mlajšimi mladinkami je zmagala OŠ Mirna Peč, 2. je bila Šmarjeta, med mlajšimi pionirji OŠ Grm (pred Šmarjeto, Sentjernejem, Smihelom, Mirno Pečjo, Otočcem in Bršljinom), med starejšimi pionirkami Mirna Peč (pred Katjo Rupeno in Šmarjeto) ter pri starejših pionirjih Smihel I, sledijo pa: Mirna Peč, Vavta vas I, Smihel II, Katja Rupena, Šmarjeta, Otočec, Grm, Sentjerne, Dolenske Toplice, Bršljin in Vavta vas II.

BOŠTANJSKI STRELCI V VRHU

BOŠTANJ — V predzadnjem, osmem kolu druge slovenske strelske lige — vzohod je strelska družina Boštanj doma premagala Elektro Maribor s 1462 proti 1432 krogi. Najboljši rezultat je dosegel Boštančan Kovačič s 370 krogi. Tako so Boštančani skupaj z Impolom na 3. mestu razpredelnice, v zadnjem kolu, ki bo 4. februarja, pa se bodo pomerili v vodilnim moštvom Franca Lesnika-Vuka.

KDO BO NAJBOLJŠI NOGOMETAŠ?

ČRNOBELJ — 3. februarja bo v črnomalski športni dvorani navdne zanimiv turnir v malem nogometu, ki ga organizira novomeški Metroturist. Na njem bodo namreč izbirali najboljšega nogometša dolenjsko-karlovške regije, kateremu bo pripadla mamljiva nagrada — organizator je zanj pripravil enotedensko brezplačno bivanje v Biogradu na morju. Prijavnina za turnir znaša 150 din, zbiranje pa bo 1. februarja v hotelu Lahinja, takrat pa bo moč poravnati tudi prijavnino. Vse ostale informacije je moč dobiti na telefonskih številkah 22-226 in 22-242, prav tako bodo na teh telefonskih sprejemali prijave.

TOKRAT BREZ TEŽAV DO ZMAGE — Košarkarji novomeškega Novolesa so v sobotnem 14. kolu SKL brez večjih težav opravili z ekipo Mavrica Ilirija in pokazali maloštevilnim gledalcem, da njihovo mesto na lestvici ni pravi odsev kakovosti moštva. Na posnetku je v belem dresu (št. 11) v akciji pod nasprotnikovim košem Novina, ki je bil ob Brodniku najboljši igralec sobotnega srečanja. (Foto: B. B.)

Prava podoba novelesovcev

14. kolo v SKL: Novoles — Mavrica Ilirija 98:85

Novomeški košarkarji so tudi v soboto dokazali, da si zaslužijo precej višje mesto na lestvici od tistega, ki ga zasedajo po štirinajstih odigranih kolih prvenstva v prvi republiški ligi. Ekipo, katero sedaj vodi Slavko Kovačević, so nekateri pritevali celo med kandidate za izpad — vsaj rezultati so kazali tako — toda prav nič ne bi čudilo, če bi se taista vrsta borila vsaj za četrto mesto na lestvici.

Novomeščani so v soboto imeli v gosteh košarkarje Mavrice Ilirije, očitno so se dobro zavedali, da bi jih utegnili nov poraz resnično pripeljati v nevarne vode.

ZA ZLATO PUŠČICO

NOVO MESTO — Občinska strelska zveza je pred dnevi pripravila občinsko tekmovanje za zlato puščico, katerega se je udeležilo devet strelcev. Z zračno puško je po pričakovanju najbolje zadevala Smiljana Kos, ki je nastreljala 539 krogov, sledijo pa: Bele 519, Kužnik 513, Berlan 511, Zupancić 508 itd.

Bajc, Brodnik, Lučev, Novina in Gavranovič so zato od vsega začetka zaigrali resno in zbrano, rezultat tega seveda ni izostal. Novolesovci so povedli s 6:0, 8:2 in 12:4, to prednost pa zlagoma povečevali skozi ves prvi polčas. Tega so odločili štirinajstimi koši prednosti, zato so v nadaljevanju zaigrali sproščeno, še posebej razpoložena sta tokrat bila Brodnik in Novina. Šele ko je trener Kovačević dal priložnost tudi ostalim mlajšim igralcem, so gostje razliko nekoliko omilili. Maloštevilni gledalci v športni dvorani pod Marofom — zbralo se jih je vsega kakih sto — so tako po daljšem času videli pravo lice novomeških košarkarjev, ki jih do konca prvenstva čaka še osem kol in torej dovolj možnosti za potrditev njihove prave vrednosti. Prva bo že v soboto, ko potujejo Novomeščani v Ljubljano k predzadnje uvrščeni ekipi Iskre Delte Ježice.

USPEL PLESNI TURNIR

LESKOVEC — V športni dvorani v Leskovcu je bila pred dnevi v organizaciji plesnega kluba Super Li uspešna prireditve, ki je bila hkrati kvalifikacijski turnir parov za prestop v višje tekmovalne razrede. V vrsti standardnih plesov je nastopilo 38 plesnih parov, v latinskoameriških pa 41 iz enajstih plesnih klubov. Dodajmo, da so se v dopoldanskem programu v družabnih plesih pomerili še učenci krških in brežinskih osnovnih šol. In rezultati? V standardnih plesih sta med pionirji zmagala Segeđin in Rotova (PK Urška Ljubljana), pri mladincih v razredu MC Cvijetičanin in Žagarjva (ŠPK Kazina), v razredu MB pa Rehar in Gestrinova (PK Urška). V članski konkurenci sta v razredu C slavila Grandošek in Potrčeva (MKUD Ivan Cankar Maribor), v kombiniranem razredu pa Turpej in Višnjevčeva (Super Li). V latinskoameriških plesih je bil pri pionirjih in mladincih, razred MC, enak vrstni red, v razredu MB sta zmagala Rabič in Stojiljkovičeva (Urška), med člani v razredu C Barac in Ivanovičeva (Urška), v kombiniranem razredu pa Florjančič in Venturinijeva (Kazina). Povejmo še, da sta v tekmovanju učencev posvabkih osnovnih šol slavila Peter Dirnček in Maja Vimpolšek iz OŠ Bratov Ribarjev Brežice.

NA OTOČCU SE NE DOLGOČASIMO

OTOČEC — Snega se zmeraj ni niti za kepanje, počitnice pa se bližajo polovici. Da otroci ne bi bili prepuščeni le lastni iznajdljivosti, kako kratkočasno prebiti počitniške dni, so jim otoški turistični in gostinski delavci pripravili vrsto možnosti za druženje prijatelja s koristnim. Četudi je odziv velik, se otoški delavci ne branijo novih počitnikarjev, ki se v Garni hotelu in drugih prostorih lahko učijo plesati in oblikovati, na voljo sta jim tečajja angleščine in borilnih veščin, rekreirajo in zabavajo se lahko v bazenu, disku ali ob video programu, na ogled je razstava del M. Mančiča, ob raznih turnirjih pa bo posebej zanimivi nedeljski živzav. S kuharskim tečajem in aerobiko je poskrbljeno tudi za starše.

S KEGLJAŠKIH STEZ

• S finalnim turnirjem se je pred dnevi končalo letošnje 13. odprto prvenstvo Trebnjane. V sklopu tega je nastopilo dvanajst najboljših tako v moški kot v ženski konkurenci, skupaj pa je sodelovalo 62 kegljačev in kegljavk iz Dolenjske in Posavja. Naslova najboljših sta pripadla Dušanki Škedelj in Franciju Marazu. Še posebej ogorčen boj je bil v ženski konkurenci, kjer je zmagovalko odločil vsega en podrti kegelj več. REZULTATI — ženske: 1. Škedelj 801, 2. Veber 800, 3. Flišer 744, 4. Okoren (vse Novo mesto) 727, 5. Rus (Ivančna Gorica) 715 itd.; moški: 1. Maraž 1712, 2. N. Golše (oba Trebnje) 1703, 3. Lapuh (Brežice) 1676, 4. J. Popović (Metlika) 1634, 5. Pešec (Sevnica) 1732 itd. Dodajmo za konec, da so praktične nagrade za najboljšie prispelale: IMV-Adria Mirna, Tesnila Trebnje, Novolet-TAP, obrat Dvor, BLP Radatovič, TPE, Tovarna zdravil Krka, Emama, Kemijimpex, Jože Okoren, Darko Bartoli, KZ Trebnje, Dana Mirna in Mercator.

• Franc Tkavc je postal zmagovalec prvega odprtega prvenstva Črnomlja, ki se je končalo te dni. Tkavc je najboljši izid dosegel tudi v finalu in tako zaslužen zmagal. Rezultati: 1. Tkavc (Trebnje) 1719, 2. Z. Goleš (Metlika) 1708, 3. N. Goleš (Trebnje) 1687, 4. Štupar 1686, Simec (oba Metlika) 1679 itd.

RIBNIŠKA ŠPORTNA RAZGLEDNICA

• V ribniškem športnem centru je bilo pred dnevi odigrano prvo pionirsko prvenstvo šolskih športnih društev v tenisu. Nastopilo je preko 30 učencev, zmagal pa je Natan Hojč, ki je v odličnem srečanju s 5:1 ugnal Mitjo Abrahamsberga. Rezultata polfinala: Hojč—Bojc 5:1 in Abrahamšberg—Starc 5:1.

• Ekipo »Osvežili zraka« iz Ljubljane je zmagovalka tradicionalnega, že devetga malonogometnega turnirja, ki je bil pred dnevi odigran v Ivančni Gorici. Ljubljanci so v finalu ugnali ekipo Videocentra Ribna iz Ribnice s 6:3. Po turnirju v Ribnici je to za igralce Videoteke že drugo drugo mesto, uspeh v Ivančni Gorici pa je tolikanj večji, če vemo, da je na turnirju nastopilo kar okoli 70 ekip.

• V minulem letu so bile v Ribnici ustanovljene kar tri nove športne sekcije. Prva je teniška, ki dela resno in zavzeto, pripravili so že nekoliko tečajev, s pionirji pa vadi teniški učitelj Dubravko Safaric iz Varazdina, ki v Ribnici služi vojaški rok. V Sodrachi je bil nadalje ustanovljen balinarski klub (njegov člani ta čas urejajo in pokrivajo bališče), kot tretji pa je bil član ustanovljen košarkarski klub. Več o njem v eni prihodnjih števil.

• Po prenehanju samoupravnih interesnih skupnosti, torej tudi telesnokulturne, skrbi za ribniški šport namesto skupščine TKS odbor iz ožji sestavi. V njem so predsednik Dušan Erčulj, podpredsednik Marjan Hojč in člani Brane Ambrožič, Danilo Hočevar, Tone Matelič, Slavko Gregorič in Tomaž Lovšin.

M. GLAVONJIČ

»KOLPA« DOBILA TURNIR

METLIKA — Športno društvo Kolpa iz Podzemlja je zmagovalec četrtega tradicionalnega turnirja v malem nogometu, ki je bil 13. januarja v metliški športni dvorani. Nastopilo je 16 ekip, Kolpa pa je v finalu ugnala Tapetnišvo Zalec iz Črnomlja z 1:0. V boju za tretje mesto je ekipa mladincev Croatia iz Brihevega premagala Doris iz Jurovskega Broda z 2:1.

J. FABINA

ZMAGA NOVOMEŠKIH PIONIRJEV

NOVO MESTO — Letošnjega območnega prvenstva starejših pionirjev v košarki sta se udeležili le vrsti Trebnjane in Novega mesta, v njunem medsebojnem obračunu so zmagali slednji s 73:52. Trebnjanci pa se zdaleč niso igrali tako podrejene vloge, kot kaže rezultat, in očitno je, da v Trebnjem raste obetaven rod mladih košarkarjev. Najboljši igralec tekme je bil Lubej, strellec pa Hudoklin z 22 koši. Dodajmo še, da tekmovalnja v konkurenci starejših pionirj ni bilo, saj so se prijavile le igralke Novega mesta.

Vsak v nogah po osem tisoč kilometrov

En dan na pripravi z novomeškimi kolesarji — Za vrhunsko formo potrebno prekolesariti med pripravami 8 tisoč kilometrov — Prvi večji cilj je dirka Alpe-Adria — Vsi nared

NOVO MESTO, VRSAR — Po cestah med Vrsarjem, Porečem, Novigradom, Groznanom, Bujami, Umagom, Portorožem, Izolo in Koprom sicer ta čas resda ni običajne poletne turistične gneče, še zdaleč pa je od tega, da bi ceste samevale. Toplejše kraje so za svoje priprave izkoristili najboljši jugoslovanski kolesarji, na cestah si nabirajo kilometre in moči za bližnjo sezono. Nadj se sliči še tako čudno, čeprav smo srejni zime, je pričetek prvih dirk tako rekoč pred vrati, uradni začetek letošnje kolesarske sezone bo že v začetku februarja z državnim prvenstvom v ciklokrosu.

Rogovci trenirajo v Poreču, krkaši nekaj kilometrov dalje v Vrsarju. Fantje se le tu in tam srečujejo med treningi na cestah. Novomeščani so bili ob morju prejšnji teden, en dan njihovih priprav sta bila z njimi tudi novinarsko pero in kamera. Imela sta kaj zabeležiti. Fantje in dekleta garajo, očitno je, da so si za leto zastavili visoke cilje: ne le obdržati mesto najboljšega kluba v državi, pač pa se z rezultati prebiti med klube, ki v kolesarskem svetu nekaj veljajo.

V hotelu Pineta v Vrsarju so pod budnim in strokovnim očesom češkoslovaškega trenerja Pavla Jelena, ki bo tudi letos vodil najboljšie novomeške kolesarje, trenirali člani Sandi Papež, Srečko Glivar, Bogdan Ravbar, Jure Robič, Janez Božič, Igor Turk, Marko Kruljčec, Robi Šebenik in Milan Eržen, z njimi je bil še — tako kot med vsemi pripravami, ki trajajo že tam od novembra lani — starejši mladinec Igor Kranjec, ta čas zagotovo najboljše jugoslovanski kolesar, in kot zanimivost Marjeta Sajevec, ki je v družbi fantov nabirala dragocene izkušnje. V Vrsarju bi moral biti tudi drugi starejši mladinec Bogdan Fink, doma najprej je vendarle šola, pravijo doma in v klubu.

Tako pisano ekipo smo zalotili malo po 7. uri zjutraj, ko so si fantje in dekleta že menali oči in se pripravljali na jutranjo telovadbo. Urnik je vsakomur znan, od 7.15 naprej je razgibanje, ob 8. uri zajtrk in nato ob devetih zbor za trening.

KOSTI OSTALE CELE — Že po nekaj kilometrih treninga je spolzka in mastna cesta naredila svoje. Glivar je povzročil na videz hud padec, ki pa se je končal le z nekaj zvinitimi kolesi. Trener Pavel Jelen jih je urno zamenjal in vadba se je nadaljevala.

»Vsi so zdravi in pripravljeni za napore vadbe,« pravi trener Pavel Jelen. »Manjše probleme z zdravjem je imel le Božič, medtem ko Robiča še dajejo bolečine v kolenu. Če ne bo šlo drugače, bo potrebna operacija. Tu v Vrsarju vsakodnevno prevozimo po 150 kilometrov, en dan skupaj, drugič spet v dveh fazah. Danes je predviden trening v enem »kосу«, poudarek bo na vožnji navkreber.«

In res, še devet ni ura, ko se prvi že zbirajo pred hotelom. Tu je Robič, za njim Božič, tudi Sajevecja je med prvimi, nato še Eržen, Turk, Šebenik, Glivar in ostali. Ura je devet, manjka le še Papež. Čakanje ni nikomur po volji, to dastta še posebej vedeti trener Jelen in tehnični vodja novomeških kolesarjev Jože Majes, Sandi se na vratih pojavi šele po desetih minutah. Če drugega ne, ga je po treningu čakalo nekaj ostrih besed. Deset kolesarjev in eno dekle se je nato podalo na pot od Vrsarja proti Poreču in Bujam vse do Koprja, za njimi v avtomobilu ostala posadka. Prvi kilometri minejo brez posebnosti, potem pa že po

• In kakšen je praviloma urnik novomeških kolesarjev na pripravah? V Vrsarju so vstajali ob 7., ob 7.15 je bila jutranja telovadba, ob 8. uri zajtrk in ob 9. zbor za trening. Ta je trajal 5 do 6 ur, nato je sledilo kosilo, med 17. in 19. uro sta bila fantom na voljo savna in bazen, zatem večerja in — čeprav je zadnja ura za spanje 22. — so fantje že ob 21. utonili v zaslužen sen.

• Do konca meseca bodo najboljši novomeški kolesarji doma, nato pa jih pred pričetkom državnega prvenstva v ciklokrosu čaka še nekaj dni vadbe v Vrsarju.

desetih minutah nesreča. Mastna in spolzka cesta je naredila svoje. Glivarja je zaneslo, v padec so se poleg njega zapletli še Kruljčec, Turk in Sajevecja. Kostu so cele, le kolesa so zvitava. Pavel jih hitro zamenja z rezervnimi, časa za stokanje ni, trening mora teči naprej, tudi glavina je že kar precej ušla. Ujeli so se šele po desetih kilometrih. Da zna tudi na videz vselej mirni trener zavpiti, se je kmalu pokazalo. Skoraj pol ure je Papež vlekel skupino na čelu, takrat je Jelenu prekipevalo. Fantje so se po nekaj ostrih besedah poslej redno menjavali na čelu, vožnja je potekala brez težav, časa je bilo tudi za pomenek.

»Sodim, da so letošnje priprave odlično uspele,« je ocenil dosedanje delo Pavel Jelen. »Vsi so ta čas bolj pripravljene kot v enakem lanskem obdobju. Nič čudnega, treningi so od lanskega pričetka priprav vsak dan, izjema so le nedelje. Takrat so na sporedu razvedrilne aktivnosti, fantje največkrat igrajo nogomet. Doselej smo ob sobotah imeli razne pohode, sedaj jih bomo zamenjali s pravimi treningi. Sicer pa bo do 1. maja, ko naj bi bila ekipa v top formi, imel

sproščeno, obstanek v ligo so si brzkone zagotovili že prej. Prvi set so dobili šele na razliko, precej negotovosti pa je bilo tudi v drugem in tretjem nizu.

Kot že rečeno, sta do konca še vsega dve koli. Pionirjevci igrajo v soboto znova doma; v goste jim prihaja ekipa Kolubara, s katero ne bi smeli imeti večjih problemov. Vendar pa le ne gre pozabiti, da se igralci iz Lazarevca borijo za obstanek in zagotovo bodo rešilno bilko lovili tudi v Novem mestu. Za Novomeščane pa bosta pomembni tudi srečanja med Strumico in Spartakom ter Stavbarjem MTT in Željznicarjem. Če Strumičanom uspe, se lahko Novomeščani po točkah izenačijo s Subotičani in ob uspehu Željznicarja v Mariboru na vsega dve točki približajo tudi Stavbarju.

B. B.

Četrto srečanje dobili Šentjernejski

Tradicionalni dvoboj KS Šentjernej — Orehovic

ŠENTJERNEJ — V dvorani šentjernejske osnovne šole je bilo minulo soboto že četrto tradicionalno športnorekreativno srečanje krajevnih skupnosti Šentjerneja in Orehovice. Udeležilo se ga je blizu 80 krajanov in krajanek, v skupnem seštevku pa je zmagal s 7,5:3,5 pripadla gostiteljem. Slednji so tako rezultat štirih srečanj izenačili na 2,2, naslednje, peto srečanje, pa bo poleti v Orehovici in na Gorjančih.

Sicer pa pogledimo rezultate. V malem nogometu igralcev do 30 let se zmogali Šentjernejski s 4:1, nad 30 let pa gostje s 3:0. Sicer pa so gostitelji slavili še v namiznem tenisu s 3:0, v moškem in ženskem streljanju s po 1:0, moški in ženski odbojki s po 2:0, boljši so bili tudi v vlečenju vrvi z 2:1, rezultat v šahu je bil 2:2, Orehovčani pa so zmogli v igri med dvema ognjema in v tenisu s 3:1.

vsakdo v nogah že 8 tisoč kilometrov. In naši prvi večji cilj je popoln uspeh na dirki Alpe-Adria. Doselej smo imeli na njej že kar preveč smole, letos ne smemo prav nič prepuščati naključju.»

Po kakih 35 kilometrih vožnje je pričela vidno zaostajati Marjeta Sajevec, ki je doslej pogumno vrtela pedale enako hitro kot fantje. Obrnila se je in se vrnila v hotel; navezadnje je bila prejšnji teden letos prvič na kolesu. Vsi ostali še naprej složno vrtiljo pedale, poseben užitek je gledati mladince Igorja Kranjca, kako prav nič ne zaostaja za najboljšimi. Očitno je, da dobiva jugoslovansko kolesarstvo novo ime.

»Največja letošnja pridobitev so pulsometri, s katerimi natančno doziramo treninge slehernega člana. Rezultati se že poznajo. Kar znatno nam je uspelo

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. ZVEZNA A 2 LIGA, moški, 12. KOLO: PIONIR—STRUMICA 3:0 (16, 12, 11)

Pionir: Jović, Kosmina, Brulec, Povšić, Petković, Martić, Prah, Golšč, Smrke, Mestnik.

OSTALI REZULTATI: Kolubara—Stavbar MTT 0:3, Jedinstvo Interplet—Željznicar 2:3, Spartak—Modriča Optima 3:0.

LESTVICA: 1. Željznicar 22, 2. Stavbar MTT 18, 3. Spartak 16, 4. Pionir 14, 5. Strumica 8, 6. Jedinstvo Interplet 6, 7. Kolubara 6 in 8. Modriča Optima 6.

Pari prihodnjega kola: Pionir—Kolubara, Modriča Optima—Jedinstvo Interplet, Stavbar MTT—Željznicar, Strumica—Spartak.

košarka

SKL, moški, 14. KOLO: NOVOLES—MAVRICA ILIRIJA 98:85 (51:37)

Novoles: Brodnik 35, Bajc 19, Radulović 2, Novina 28, Lučev 11, Gavranovič 3.

LESTVICA: 1. Celje 28 točk., ... 8. Comet 20, 9. Novoles 19, 10. Rogaska 19, 11. ID Ježica 18, 12. Rudar 17.

Pari prihodnjega kola: ID Ježica Novoles, Color Medvođe—Rogaška, Mineral Slovan—Rudar itd.

JUTRANJI ZBOR ZA TRENING — Takole so se novomeški kolesarji vsako jutro natanko ob devetih zbrali pred hotelom Pineta v Vrsarju za odhod na trening. Na posnetku od leve: Eržen, tehnični vodja Majes, trener Jelen, Ravbar, Šebenik, Sajevecja, Robič, Glivar in Turk. Vsak dan so s kolesi prevozili po 150 kilometrov.

OSAMLJENI NA CESTAH — Tudi megleno jutro in spolzka cesta nista ovirala krkašev med vadbo po primorskih cestah. Kamera jih je ujela med vožnjo iz Buj proti Koprju, le tu in tam jih je zmotil kak avtomobil. Na čelu kolone sta Božič (levo) in Kruljčec, za njima Ravbar in ostali. Sajevecja je med tem že odpadla.

TELEVIZIJSKI SPORED

O pomoči pri odkrivanju resnice

Ugovor Franciju Šaliju in dodatno pojasnilo (DL 21. XII. 89 in 11. I. 90)

PETEK, 26. I.

8.35 — 14.10 in 14.30 — 1.40
 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
 12.00 MOZAIK, ponovitev
 V HRIBIH SE DELA DAN: GORSKI VRTOVI
 DOMOVINA, nemška nadaljevanje, 10/11
 14.55 TELESKI 90, ponovitev 11. oddaje
 15.25 SVET NA ZASLONU, ponovitev
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.45 MOZAIK
 TEDNIK, ponovitev
 18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.00 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2
 19.59 ZRCALO TEDNA
 20.20 NAFTA, angl. dok. serija, 4/8
 21.15 ULICE SAN FRANCISCA, zadnji del nanizanke
 22.10 DNEVNIK 3
 22.30 EX LIBRIS: JAZZ PLES
 23.25 CIKLUS FILMOV F. FELLINIA
 SATIRICON, italijanski film
 1.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.55 Studio Maribor - 19.20 20 let Ptujskega festivala (ponovitev) - 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Človek in glasba (ponovitev 1. oddaje) — 21.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Šaram, baram — 9.00 Zimski šolski program — 10.35 Zimski izobraževalni program — 12.40 Prezrti ste, poglejte — 13.15 Kvizkoteka (ponovitev) — 14.35 Poročila — 14.45 Noč in dan (ponovitev) — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Šaram, baram — 18.20 Številke in črke — 18.45 Muppet show — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Zakon v Los Angelesu (nanizanka) — 21.00 Zabavnoglasbeno oddaja — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Kulturni magazin — 23.05 Noč in dan — 1.20 Poročila

SOBOTA, 27. I.

8.35 — 1.00 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 IZBOR TEDENSKE PROGRAMSKE TVORNOSTI
 12.15 WENGEN: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU — SMUK (M), prenos
 13.35 VIDEO GODBA, ponovitev
 14.20 LASSIEJEV SIN, ameriški film
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.55 DP V KOŠARKI — CZ-CIBONA
 18.30 IZ TROPSKEGA DEŽEVNEGA GOZDA, dok. serija, 3/6
 19.30 DNEVNIK 2
 19.59 UTRIP
 20.20 ŽREBANJE 3X3
 20.30 KRIŽKRAŽ
 22.05 DNEVNIK 3
 22.25 LEPI UPI, 2. del francoske nadaljevanke
 23.15 NEDOLŽNA ŽENSKA, francoski film
 0.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.30 Danes skupaj — 19.00 Skupščinska kronika — 19.30 Dnevnik — 20.15 Nekoč je bil divji Zahod (ameriški film) — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz šolskega programa — 11.00 Informativno-revijalna oddaja — 13.00 Televizijski družinski magazin — 14.30 Ciklus filmov W. Disneya: Opice se vračajo domov (ameriški film) — 16.00 Križična točka — 16.30 Dnevnik 1 — 16.45 Narodna glasba — 17.30 Boljše življenje — 18.25 Teleobjektiv — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Nedolžnost (italijansko-ameriški film) — 21.45 Dnevnik 3 — 22.00 Šmehtarstvo (humor. serija) — 22.50 Športna sobota — 23.10 Poročila v angleščini — 23.15 Noč in dan — 1.30 Poročila

NEDELJA, 28. I.

8.20 — 13.55 in 14.00 — 22.50
 TELETEKST
 OPOMBA WENGEN: SV. POKAL V ALP. SMUČANJU: SVSL (M), 12.20
 8.35 VIDEO STRANI
 8.45 OTROŠKA MATINEJA
 10.10 LEPI UPI, franc. nadaljevanje, 1/13
 11.00 ALO, ALO, humor, oddaja, ponovitev
 11.30 VIDEO MEH
 12.00 KMETIJSKA ODDAJA
 13.00 DEDIŠČINA GULDENBURGO-VIIH, nemška nadaljevanje, 4/14
 14.15 PRISLUHNI MO TISINI
 14.55 KOLO SREČE
 16.30 DNEVNIK 1
 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.45 GLASBENA ODDAJA
 17.05 TELEVIZIJA TUKAJ IN ZDAJ
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 DOM ZA OBEŠANJE, nadaljevanje TV Sarajevo, 1/5

Po TV dramah Neveste prihajajo in Bife Titanik ter Oče na službenem potovanju je režiser Emir Kusturica posnel še film Dom za obešanje. Po Očetu na službenem potovanju, ki smo ga videli kot nadaljevanje v treh delih, prihaja na male zaslonе še film Dom za obešanje, in to v petih delih. Gre za široko epopejo o Romih, ob tem pa ne more mimo prodajanja romskih otrok »kupcem«, ki so tako »delovno silo« uporabljali pri svojih nepoštenih poslih. To sago o romskem narodu je Kusturica gradil od poetičnosti in nežnosti do naturalistične drame, polne krvi in smrti. Za nadaljevanje je uporabljen material za film ter dodatno gradivo, kajti TV Sarajevo je že od vsega začetka načrtovala nadaljevanje in je zato tudi sodelovala pri financiranju filma.
 21.00 ZDRAVO
 22.20 DNEVNIK 3
 22.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 17.30 košarka Smelt Olimpija: Jugoplastika
 10.00 Oddaja za JLA in igrači film — 13.00 Satelitski programi — 15.30 Pink panter (ameriški film) — 17.25 Nedeljsko športno popoldne — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Kartoteka Zemlje (amer. dok. serija, 7/13) — 20.30 Idrja (dok. oddaja) — 21.10 Satelitski programi — 22.50 Športni pregled

TV ZAGREB

8.55 Poročila — 9.00 Ponovitev igrane serije — 10.00 Nedeljsko dopolnje za otroke — 11.10 Kmetijska oddaja - 12.10 Koncert komornega orkestra Slovenicum — 13.10 Hiša strahov (serijski film za otroke) — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko popoldne - 16.25 Odiseja 2001 — 17.10 Igrani film — 18.45 Rakuni (risana serija) - 19.10 TV sreča - 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Dom za obešanje (1. del nadaljevanke) — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik 3 — 22.50 Športni pregled — 23.25 Nočni program — 1.40 Poročila

PONEDELJEK, 29. I.

8.35 — 14.15 in 16.05 — 23.45
 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
 9.35 ŽIV ŽAV
 10.35 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
 16.30 DNEVNIK 1
 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.45 MOZAIK, ponovitev
 EMZDRAVO
 18.10 SPORED ZA OTORKE IN MLADE
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 B. Brecht: MALOMESČANSKA SVATBA
 21.40 OSMI DAN
 22.25 DNEVNIK 3
 22.45 ČLOVEK IN GLASBA, 8. oddaja
 23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Pustolovščina slikarstvo (švicarska izobr. serija, 1/13) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Znanost (kanadska znanstvena serija, 1/37) — 21.00 Sedma steza — 21.15 Koncert Unesca — 22.45 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Gozдне zabave — 8.45 Radovedni, zdravo! — 9.00 Zimski šolski program — 15.40 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Panonski vrh (drama) — 21.00 Zunanja politika — 21.30 Dnevnik 3 — 22.00 Noč in dan — 0.00 Poročila

TOREK, 30. I.

8.35 — 13.55 in 15.30 — 22.10
 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
 13.10 MOZAIK, ponovitev
 SEDMA STEZA
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.45 HALPERJEVA IZ ORAŠCA, dok. oddaja
 17.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 VEDNO POPOLDNE, zadnji del avstralske nadaljevanke
 21.05 MESAM 89
 21.40 DNEVNIK 3
 22.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.30 Teleski 90 — 19.00 Folklorni ansambel Mne Marie Skłodowska — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Žrebanje lota — 20.35 Umetniški večer — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 10.30 Poročila — 10.35 Izobraževalni program — 15.40 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.30 Izobraževalni program — 17.50 Dnevnik 2 — 20.00 Loto — 20.05 Čakaj me na nebu — 21.35 Kontaktni magazin — 22.35 Dnevnik 3 — 23.00 Poročila v angleščini — 23.05 Nočni program — 0.15 Poročila

nega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.30 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Znanost — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Loto — 20.05 Čakaj me na nebu — 21.35 Kontaktni magazin — 22.35 Dnevnik 3 — 23.00 Poročila v angleščini — 23.05 Nočni program — 0.15 Poročila

SREDA, 31. I.

8.35 — 13.15 in 15.00 — 23.05
 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
 11.15 MOZAIK, ponovitev
 TV DRAMA
 VEDNO POPOLDNE, zadnji del nadalj.
 15.25 TELESKI 90
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.45 MOZAIK, ponovitev
 IDRJA, dok. oddaja
 ZNANOST, 1. del kanadske znanst. serije
 18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.20 DOBRO JE VEDETI
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 FILM TEDNA
 HLADNO LETO 53, sovjetski film
 21.45 DNEVNIK 3
 22.05 ZVEZDNI PRAH, 6. oddaja
 22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.10 Svet športa — 19.00 Divji svet živali: Ptice otoka Bornea — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žarišče — 20.30 Tolminski puntarji (opera) — 22.50 Svet poroča

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski izobraževalni program — 12.35 Lokalni program — 15.40 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Potopis — 19.15 Lokalni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer — 22.35 Dnevnik 3 — 23.00 Nočni program — 1.00 Poročila

ČETRTEK, 1. II.

8.35 — 13.55 in 15.30 — 0.45
 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.45 EP V UMETNOSTNEM DRAVNJU, posnetek
 18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 PARACELUS, 3. del angl. nadalj.
 21.05 TEDNIK
 22.10 DNEVNIK 3
 22.30 RETROSPEKTIVA
 KOMEDIJA NA SLOVENSKEM
 ODRU
 I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR
 0.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.30 Teleski 90 — 18.00 Studio Ljubljana — 19.00 Alo, alo (humor. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 V hribih se dela dan: Skozi zgodovino na Triglav — 21.05 Mali koncert — 21.20 Ta svet je pesmi vreden (dok. oddaja) — 22.05 Večerni gost — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 12.40 Igrani film — 14.45 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Otroški program — 18.20 Številke in črke — 18.45 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Politični magazin — 20.50 Kvizkoteka — 21.55 Dnevnik 3 — 22.20 Nočni program — 0.20 Poročila

V KOČEVJU RADIJSKA POSTAJA?

KOČEVJE — V Kočevju je bilo v preteklosti vrsto pobud za ustanovitev lokalne radijske postaje. Za uresničitev te zamisli so bile težave zaradi prostora in denarja. Pri delavski godbi so se v minulnem letu odločili, da bodo to naloge uresničili. Ustanovili so iniciativni odbor, ki je v decembru poslal vloge pristojnim organom s svojim predlogom. Upajo, da bodo od njih v kratkem času prejeli odgovore in da bodo pričeli zadevo uresničevati. Zatrjujejo, da prostori niso problem, ker so ti na voljo v gimnazijski zgradbi. Glede denarja pa upajo, da ga bodo zbrali. Njihova trdna želja je, da bi pričela lokalna radijska postaja čimprej delati.

V. D.

Pametnejši popusti! Kakšna žalostna resnica, ki utemeljuje vlado neumnosti, pravi Eschenbach.
 Če si je že moj župan Franci Šali vzela čas in mi v javnem obilu odgovoril, kar si štejem kot kompliment, je moral biti do sleden in se posvetiti v odgovor samo mojemu članku. Odgovoril mi je samo na eno od zastavljenih vprašanj, za kar sem mu iskreno hvaležen. Seveda mu verjamem brez preverjanja na izvršnem svetu. Vedel sem, da je tako, toda »sladko« je to slišati od Šalija. Tega odgovora je najbrž zelo vesel njegov predhodnik, ex župan Kovačič.

Bog mi je priča, da nikoli nisem ne v napisanem članku ne v pritožbi niti pogovoru omenjal Dularja in Florjančiča ali njuni funkciji v zvezi z gradbeno afero. Čemu potem v odgovoru, namenjenem meni, omenja njuju? Očitno je, da želi polemizirati v širšem kontekstu in odgovor meni mu služi kot metafora.

Šaliju postavljam naslednja direktna vprašanja:

a) Ali mu je znano, da osumljenci v preiskovalnem postopku smejo (po zakonu) lagati?

b) Ali mu je znano, da medsebojne oboževske osumljenec ob pomankanju drugih dokazov in priznanj nimajo relevantnega pravnega učinka?

c) Ali je mogoče jemati izjave obdolžencev v preiskovalnem postopku, ki so v takšni duševni stiski, da se ne morejo spomniti priimka svoje tajnice, za verodostojne?

Se bi lahko našteval. Pričakujem odgovor ne od župana, marveč od sociologa Francija Šalija.

Zastavil sem mu jasno vprašanje o časovni regresiji, a sploh ni odgovoril. Namesto da je o celotni zadevi dobro razmisli, se je ponovno nekritično oprjel nesmiselne Jalovčeve izjave, ko pravi: »... o penahli, nekaj tudi o investicijah na Cikavi v zvezi s preselitvijo obrata iz Bršljina.« Prav zaradi tega nerazumnega Salijevega vztrajanja, »naj pojasnila ostanajo, kakor so bila proklamirana,« sem bralcem dolžan naslednje pojasnilo:

1) Pionir je v letu 1986 v Iskrri Tenel krepko zamužjal z gradbenimi deli in so mu po poteku pogodbenega roka bili zaračunani maksimalni možni penali, in to 6 mesecev pred pričetkom gradbene afe. Izvedel je kompenzacijska dela, ki so presegla maksimalni možni znesek. Preiskava je to nedvoumno ugotovila. Iz Salijevega pomankljivega citata bi bralci lahko sklepali, da je šlo za nekakšno barantanje za penale v prid ugodnejše ce-

Kdo naj plačuje odvoz smeti?

Odmev na zapis, objavljen v Dolenjskem listu

V zadnji številki Dolenjskega lista novinarica M. Bezek-Jakše opisuje probleme črnomaljske Komunale z odvozom smeti in plačevanjem storitve. Uvidel sem, da novinarica ni dobro, dovolj ali pravilno seznanjena s tem problemom. V zvezi s tem problemom kmetov bi ji svetoval, da bi se šla pogovoriti z ljudmi po prizadetih vaseh, kjer so kmetje (upravičeno) proti vpeljanemu načinu reševanja problema in delu raznih delegatov, da ti s svojimi super pametnimi predlogi spravljajo ljudi v slabo voljo, pred volitvami. Omenil bi samo primer KS Vinica. V eni vasi sploh ne dobivajo računov, pa je vas na seznamu plačevanja, v Drenovcu so izbrali samo nekatero kmeto ali hišne številke itd. Bolj upravičeno je, da so v to zajeti obrtniki in podobne ustanove. Za kmete bi svetoval — vsi ali nobeden, pa bi bilo med njimi manj slabe volje. Če imajo kmetje npr. v Drenovcu smeti za odvoz, potem, mislim, jih imajo tudi na Sinjem Vrhju. Plačevali naj bi pa samo eni? To ni pravilno. Delegat, ki je tako predlagal, ni prav razsodil. Dobro bi bilo, če bi prišel novinar malo okrog kmetov, da bi zvedel resnico o smetarji in tako tudi objavil. Kmetje sami vedo, kam dati odpadke, pa bi to povedali.

ne za Kovačiča in Zajca. Če penali ne bi bili pravočasno zaračunani v maksimalno možnem znesku in 6 mesecev pred pričetkom afe, bi takšno natolčevanje imelo neko osnovo.

2) Šaliju bom pripeljal tri piče iz Krke, ki so prvič prišle na obisk v Iskrin obrat v Bršljinu dne 22. 10. 1986. To je bila prva informacija za nas o njihovem interesu za ta obrat. In kako je mogla ta informacija vplivati na pogovor dne 31. 7. 1986 — torej časovna regresija 83 dni?

Odgovori na Salijeva vprašanja
 Vprašanje: Mi, recimo, lahko poveš, ali ste govorili resnico, ko ste v preiskavi izjavili, da se Pionir odreka kritju dela režije in dobička, in to očitno pri gradnji obeh hiš, ali pa so to le neresnične besede?

Odgovor: Natanko tako sem rekel, in to po resnici Nič ne mislim spreminjati ne pri tej in pri ostalih izjavah, ki sem jih dal! V 51. št. Dolenjskega lista sem navedel poenostavljeni obrazec za kalkulacijo po sistemu »polne prodajne« cene:

$$PC = M + (KOD \times X \times Y)$$

Takrat so bili podani zneski za material, zaradi pomanjkanja prostora pa nisem razčlenil fk — pogodbeni kalkulativni faktor.

Ta kalkulativni faktor se giblje od nekega minimalnega do planskega in je stvar poslovne politike podjetja. Naj bom konkreten: Pionirjev minimalni faktor je znašal takrat 1,817, planski pa 3,28.

Pogodba je bila v prvi zasnovi koncipirana z minimalnim faktorjem. Kdo je deležen in pri kakšnih pogojih minimalnega faktorja bo Saliju povedal nekdo od Pionirja, meni to ni znano. Sam naj dodam, da je bilo gradbišče za organizirano. Torej so bili stroški priprave in vzdrževanja gradbišča minimalni, kar je izvedeno, postavljen od sodišča, tudi navedel v poročilu. Nedvomno je šlo za ugodno ceno, ne pa za grabež. K tej ugodni ceni pa je nekoliko prispeval sam »imidž« investitorjev.

Takratni minimalni faktor pokrivlja je zajemal: kalkulativni izdelavni OD, priložna dela na samem gradbišču, režijski gradbišča (obrab orodja, zavarovalne premije, prispevek za izobraževanje, obisk družine, regres za prehrano delavcev, boleznine, nadomestila in doplačila, dodatke za stalnost, terenski dodatke, materialne stroške tozda, stroške tozda iz naslova OD in prispevke iz dohodka.

Niso pa kriti stroški tozda v celoti in stroški uprave. Tudi dobiček ni kalkuliran pri minimalnem faktorju.

Upam, da ta podrobna analiza pojasnuje moj odgovor. Vse to je Šali najbrž že prebral v 14-kilogramskem paketu.

Naj tov. Salija še malo »podučim«. Po ekonomski teoriji v nekaterih primerih je še dopustna tista minimalna prodajna cena, ki pokriva variabilne stroške. Večina jugoslovanskih izvoznikov tudi pri teh pogojih izvaža. Pri minimalnem faktorju pa so pokrili vsi variabilni stroški in pretežni del fiksnih.

Vprašanje: Ali ste, recimo, na pogajanjih na kandjskem vrtu izrekli misel, da je 5.000.000 din praznoprav velik denar in češ, kaj je to za Pionirja, da za tak denar vse to napravi!

Odgovor: Vprašanje ni preveč logično, izjava se mi pripisuje, kljub temu bom zadevo pojasnil. Šali je imel pri listanju sodnih spisov večkrat možnost prebrati moji izjavo, »da je ponujen znesek 5.050.000 din bil pri pogovoru znihan oz. zaokrožen na 5.000.000 din, kar je znašalo 1% popusta«. V tem kontekstu je možno, da sem rekel »da je 5.000.000 din v primerjavi z

5.050.000 din dovolj velik znesek«. Pri teh relacijah (1% razlike) bi to tudi denar ponovili! Š tem pa bralci še nimajo pravega odgovora, ki se mora nahajati pri naslednjih dveh vprašanjih:

1. Kolika je bila realna vrednost 5.000.000 din na dan 31. 7. 1986? Pri srednjem tečaju 1 DEM □ 189,0559 din zneset to 26.447 DEM. To pa je bil in je tudi danes velik denar.

2. Kakšna je bila realna vrednost pogodbenih del v primerjavi v stanovanjski gradnji?

Prvi izračun je naredil znani strokovnjak za kalkulacije Milan Knez iz Ljubljane, ki je računal po metodologiji IGM in upošteval povprečne cene materialov po uradnih virih. Ta izračun je navrgel 5.041.000 din. Drugi izračun je prav tako naredil Milan Knez, vendar narejen po metodologiji DD o oblikovanju cen stanovanj. Ta izračun je navrgel 5.371.182 din.

Šaliju sem ponudil pomoč in zaveznitvo pri odkrivanju materialne resnice, toda on v odgovoru govori o moralni resnici. Priznam, da mi pojem »moralna resnica« ni jasen. Resnica je samo resnica, v nasprotnem primeru je neresnica. Početa pa so moralna ali nemoralna. Prvo bo mo šlo do konca materialni resnici, potem pa lahko govorimo o morali. Bojim se za svojega župana, da mu navkljub visoki pismenosti, kulturi in izobrazbi takšna polemika ne bo lahka. Na kaj pri tem mislim?

1. Ameriški filozof Charles Peirce je trdil, da sta razum in moralna stvar sanse. Po domače bi temu rekli dar božji, kakor napr. talent, ki ni enak pri vseh ljudeh. Seveda je moralna tudi stvar vzgoje, za katero Salijev newyorskli poklicnik kolega in neokonzervativni ekonomist Irving Kristol pravi: »Življenje je nepošteno in je samo globoko vsajena moralna v transcendentni religiji v stanju soočitja s tem dejstvom.«

2. Po mojem globokem prepričanju je edina pravilna in poštna moralna paradigma naslednja:

a) Ali so vsi funkcionarji, ki so gradili hiše v zadnjih 20 letih, to počeli pri istih pogojih kakor navadni občani?

b) Ali so vsi direktorji, ki so gradili hiše v zadnjih 20 letih, to počeli pri istih pogojih kakor njihovi delavci?

Najbolj mi je všeč Salijev stavek: »Čeprav mi je srce čisto, ne vem, ali bom dosegel končni cilj...«. Takšen lep stavek bi prej pričakoval od gorečega in ponižnega vernika kakor od ateista Salija. Niti približno tako lepo ne bom odgovoril, ker ne znam, toda poskusil bom.

Novomeška gradbena afera ni bila kriminalna zgodba, kakor je bila prikazana v rumenem tisku! Je žalostna zgodba o človeški zmoti in zablodi, ki je po nepotrebnem povročila mnogo gorja in škode ne samo udeležencem, ampak celi skupnosti, ki ji na čelu stoji Šali. Tisti, ki hoče nemorenjemen priti do končnega cilja, mora imeti sposobnost razločevanja, umirjen um in čisto srce. K tem krepostim pa naj doda še znamenito trojico: vero, upanje in ljubezen, ki je po oceni Sv. Pavla najlepše in največje duhovno blago.

STEFAN ŠČAP
 Novo mesto

PRIPIS UREDNIŠTVA — S tem odgovorom zaključujemo polemiko o »gradbeni aferi«, ki je dobila po mnenju mnogih bralcev pretiran in nezadosten obseg. Izjemno smo pripravljeno narediti le v primeru, če bi kdo širši javnosti želel v zvezi z njo sporočiti res še kaj bistveno novega.

Potrebujemo vse kaj drugega kot ultimate in zapore cest

Avtoceste gradimo mnogo prepočasi — Nesporno mora imeti prednost trasa Ljubljana — Zagreb

V razvojnem načrtu Slovenije je predvideno, da se bo slovenska avtocestna mreža povežala na evropsko in jugoslovansko cestno mrežo. Slovenija bo morala zgraditi proti Italiji tri,

IMV NOVO MESTO TOZD ADRIA Kadrovsko splošno področje

objavlja dela in naloge za OBRAT ŠENTJERNEJ:

1. IZMENOVODJA V PROIZVODNJI

POGOJI:

- diplomirani inž. lesarstva ali inž. lesarstva
- dve leti delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah
- sposobnost vodenja in koordiniranja

2. ODDELKOVODJA V PROIZVODNJI

POGOJI:

- lesni tehnik
- 3 leta delovnih izkušenj
- sposobnost vodenja in koordiniranja

3. SKLADIŠČNIK GOTOVIH IZDELKOV

POGOJI:

- lesar širokega profila
- prijavi se lahko kandidati brez delovnih izkušenj-pripravnik

4. OBDELOVALEC LESA — STROJNI 5. OBDELOVALEC LESA — ROČNI

POGOJI pod 4. in 5.: končana osnovna šola

Kandidate za dela in naloge izmenovodja, oddelkovodja in skladiščnika GI bomo zaposlili za nedoločen čas, za dela obdelovalec lesa — strojni in ročni — pa za določen čas treh mesecev.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh od dneva objave na naslov: IMV NOVO MESTO, TOZD ADRIA, KADROVSKO SPLOŠNO PODROČJE, ZAGREBSKA 20 NOVO MESTO.

OBVESTILO

Podjetja in druge organizacije, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da so po sklepu skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji vseh zborov dne 5. 12. 1989 (sklep objavljen v Skupščinskem Dolenjskem listu, št. 21/89 z dne 29. 12. 1989), v

JAVNI RAZGRNITVI

GRAFIČNI PRIKAZI PROSTORSKIH SESTAVIN OSNUTKA SPREMENB IN DOPOLNITEV DRUŽBENEGA PLAN OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 — 1990

- v času od 8. januarja 1990 do 16. februarja 1990,
- v prostorih skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska 2 (I. nadstropje).

JAVNE OBRAVNAVE

osnutka sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1989—1990 z grafičnimi prikazi prostorskih sestavin tega osnutka

bodo potekale v krajevnih skupnostih po naslednjem razporedu:

- ponedeljek, 29. 1. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Center, v prostorih skupnosti krajevne skupnosti Novo mesto, Glavni trg 7
 - v KS Hinje, v osnovni šoli na Prevolah
- sredo, 31. 1. 1990, ob 18. uri:
 - v KS Bircna vas, v prostorih osnovne šole v Bircni vasi,
 - v KS Uršna sela, v prostorih KS Uršna sela
- četrtek, 1. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Podgrad, v osnovni šoli v Podgradu
 - v KS Dolž, v osnovni šoli v Dolžu;
- petek 2. 2. 1990, ob 17.30 uri:
 - v KS Stopiče, v prostorih KS Stopiče
 - v KS Gabrje, v kulturnem domu v Gabrju;
- ponedeljek, 5. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Orehovica, v osnovni šoli v Orehovici
 - v KS Žabja vas, v prostorih KS Žabja vas
- torek, 6. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Mali Slatnik, v osnovni šoli na Mal. Slatniku
 - v KS Brusnice, v osnovni šoli v Brusnicah;
- sredo, 7. 2. 1990 ob 18.00 uri:
 - v KS Drska, v prostorih KS Drska, Drska 9
 - v KS Gotna vas, v prostorih Novolesa — TPP v Gotni vasi;
- četrtek, 8. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Mestne njive, v prostorih Zavarovalne skupnosti Triglav
 - v KS Majde Šilc, v prostorih KS Majde Šilc;
- petek, 9. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Rerča vas, v prostorih KS Regrča vas
 - v KS Šmihel, v gasilskem domu v Šmihelu;
- ponedeljek, 12. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Šentjernej, v prostorih SK Šentjernej
 - v KS Straža, v prostorih KS Straža;
- torek, 13. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Žužemberk, v prostorih KS Žužemberk
 - v KS Bršljin, v prostorih KS Bršljin;
- sredo, 14. 2. 1990 ob 18.00 uri:
 - v KS Bela Cerkev, v prostorih KS Bela Cerkev
 - v KS Bučna vas, v gasilskem domu v Dol. Kamencah;
- četrtek, 15. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Dol. Toplice, v gasilskem domu v Dol. Toplicah
 - v KS Mirna Peč, v osnovni šoli v Mirni Peči;
- petek, 16. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Ločna-Mačkovec, v gasilskem domu v Ločni
 - v KS Šmarjeta, v prostorih KS Šmarjeta;
- ponedeljek, 19. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Škocjan, v prostorih KS Škocjan
 - v KS Otočec, v kulturnem domu na Otočcu;
- torek, 20. 2. 1990 ob 17.30 uri:
 - v KS Prečna, v kulturnem prosvetnem domu v Prečni
 - v KS Kandija, v prostorih KS Kandija, Kristanova 16.

Do poteka javne razgrnitve osnutka lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve, na samih javnih obravnavah ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska cesta št. 2.

Udeležite se tudi javnih obravnav, kjer vam bomo podali podrobnejše obrazložitve in pojasnila.

Vljudno vabljeni!

**IZVRŠNI SVET
SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO**

kmetijska zadruga krka

TOZD BRAZDA DE AGROSERVIS NOVO MESTO

Komisijka trgovina AGROSERVIS v Žabji vasi v NOVO MESTU pripravlja za NEDELJO, 28. januarja, od 7. do 13. ure

tradicionalni sejem kmetijske mehanizacije pred trgovino AGROSERVISA V ŽABJI VASI, nasproti IMV, za vse tiste, ki želijo prodati ali kupiti kmetijske stroje.

Pri prodaji ali nakupu vam bodo na voljo strokovnjaki delavnice Agroservis. V času sejma bo odprta tudi trgovina z rezervnimi deli in kmetijsko mehanizacijo.

Vse stranke pa obveščamo, da odpiramo tudi nov oddelk trgovine, kjer bo na razpolago razširjena ponudba jermenov, tesnil, ležajev, rezervnih delov BCS in rezervnih delov kmetijskih priključnih orodij. Za hrano in pijačo poskrbljeno!

Se priporočamo!

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SRS Uprava za notranje zadeve NOVO MESTO

vabi k sodelovanju:

DIPLOMANTE VISOKIH IN VIŠJIH ŠOL DRUŽBOSLOVNE SMERI

za delo kriminalista v oddelku za zatiranje kriminalitete

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba družboslovne smeri

Poleg splošnih pogojev po zakonu o delovnih razmerjih morajo kandidati izpolnjevati še pogoje 84. člena zakona o notranjih zadevah.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi Upravi za notranje zadeve Novo mesto, Jerebova 1, Novo mesto.

O izidu objave bodo kandidati pisno obveščeni v 15 dneh po izboru kandidata.

IMV NOVO MESTO

ADRIA

ADRIA CARAVAN Tovarna opreme MIRNA

objavlja prosta dela in naloge

prevajalca za francoski jezik

POGOJI:

- visoka ali višješolska izobrazba oz. najmanj srednja izobrazba
- aktivno znanje francoskega jezika
- delovne izkušnje na tem področju.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom. Nastop dela takoj oz. po dogovoru.

Hkrati vabimo k sodelovanju:

— **dipl. inž. in inž. strojništva in kemijske tehnologije**
za delo na področju programa brizgane plastike

— **dipl. inž. in inž. tekstilno konfekcijske tehnologije**
za delo na področju avtokonfekcije

— **dipl. ekonomiste in ekonomiste**
za področje plana — analiz.

Smo podjetje z zastavljenim proizvodnim programom in načrtujemo sodelovanje s tujimi partnerji. Pričakujemo prijave mladih, sposobnih in kreativnih strokovnih ljudi, ki so se pripravljene vključiti v naš kolektiv.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 15 dneh na naslov: IMV-ADRIA CARAVAN-Tovarna opreme Mirna, 68233 Mirna. O izidu izbire bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

OSMRNICA

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da nas je v 51. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama, hčerka, sestra, teta in tašča

AMALIJA KLEPEC-PEZDIRČ

dipl. farmacevt v pokoju iz Vandotove 9

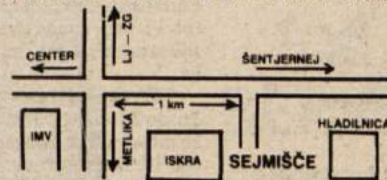
Žara pokojnice bo v mrliški vežici na dan pogreba. Pogreb pokojnice bo v četrtek, dne 25. 1. 1990, ob 15. uri na pokopališču v Ločni v ožjem družinskem krogu. Vsem, ki ste namesto cvetja darovali denar za drage medicinske instrumente, se najlepše zahvalujemo.

Žalujoči: vsi njeni

NOVO! NOVO! NOVO!

Obveščamo vas, da bo od 28. 1. 1990 dalje vsako nedeljo od 7. do 13. ure.

AVTOSEJEM
na parkirnem prostoru ISKRE TENEL na Cikavi v Novem mestu

Avtoprodejca M. Škufca
☎ 27-522 (od 17. do 20. ure)

206 KRVODAJALCEV — Prejšnjo sredo je bila v metliškem zdravstvenem domu redna republiška krvodajalska akcija. Na odvzem krvi je prišlo kar 206 krvodajalcev, od tega so jih samo deset odklonili. Da število krvodajalcev v metliški občini raste, pove tudi podatek, da se je take akcije lani udeležilo okoli 180 krvodajalcev. (Foto: A. B.)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

MARTINE PETRIČ

iz Novega mesta, Breg 11

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Najtopleje se zahvaljujemo za iskrene besede slovesa obema govornikoma, Bogdanu Osolniku in Zvonetu Šuštaršiču. Najlepše se zahvaljujemo družbenopolitičnim organizacijam za izkazano poslednjo čast in organizacijo pogrebnih svečanosti. Iskrena hvala vsem zdravnikom in drugemu zdravstvenemu osebju, ki ste ji z veliko pozornosti in naklonjenosti pomagali v njeni težki bolezni.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubelega moža, očeta, brata, dedka, strica in svaka

FRANCA ROZMANA

z Gor. Podboršta pri Mirni Peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje in darovali cvetje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala Draganovim, Gašperičevim, Vodnikovim, Kovačičevim ter Kovinarju Novo mesto, IMP Ljubljana, Petrolu Ljubljana za pomoč in podarjeno cvetje, gospodu župniku pa za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: žena, otroci z družinami, sestra ter ostalo sorodstvo

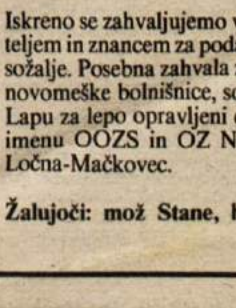
Ni več trpljenja ne bolečin,
le žalost je v srcih naših
do globočin.

ZAHVALA

V 49. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila draga žena, mami, stara mama, hči, sestra, teta in sestrična

RUŽA ŠTAMFELJ

Ločna 38 A, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje, ustno ali pisno izraženo sožalje. Posebna zahvala zdravnikom in sestram nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice, sosedom Jermanovim, gospodu proštu Jožetu Lapu za lepo opravljeni obred, Ivanu Kranjcu za poslovilne besede v imenu OOZS in OZ Novo mesto ter Angelci Papež v imenu KS Ločna-Mačkovec.

Žalujoči: mož Stane, hči Vlasta z družino, sin Alen in ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 25. januarja — Trpimir
 Petek, 26. januarja — Tit
 Sobota, 27. januarja — Vito
 Nedelja, 28. januarja — Tomaž
 Ponedeljek, 29. januarja — Valerija
 Torek, 30. januarja — Martina
 Sreda, 31. januarja — Vanja

LUNINE MENE
 26. januarja ob 20.20 — mlaj

kino

BREŽICE: 26. in 27. 1. (ob 20. uri) ameriška kriminalna komedija Draget. 28. (ob 18. in 20. uri) in 29. 1. (ob 20. uri) ameriška kriminalna Best Sel. 30. in 31. 1. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Demoni — II. del.
ČRNOMELJ: 25. 1. (ob 19. uri) ameriški vohunski film Vohuni v zase. 26. 1. (ob 19. uri) francoska komedija Ubeznika in punčka. 28. 1. (ob 20. uri) ameriški ljubezenski film Zasvojena z luna. 30. 1. (ob 19. uri) ameriška melodrama Cocktail.
KRŠKO: 25. 1. (ob 20. uri) karate film Zmaji za večno. 26. 1. (ob 22. uri)

ameriški erotični film Svila, saten, seks. 28. 1. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Presidio. 30. 1. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Stoj za ubijanje. 31. 1. (ob 17. uri) risanke ter (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Gusarska patrolja.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 26. do 28. 1. (ob 17. in 19. uri) ameriški kriminalni film Policaj v najem. 29. 1. (ob 17. in 19. uri) ter 30. in 31. 1. (ob 17. uri) ameriška akcijska drama Barve nasilja. 30. in 31. 1. (ob 19. uri) ameriški erotični film Svila, saten seks.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 25. 1. (ob 10. uri) francoska komedija Gadje maturirajo. Od 25. do 28. (ob 18. in 20. uri) ter 29. 1. (ob 10. uri) ameriški risani film Kdo je potunkal Rogerja Zajca. Od 26. do 28. 1. (ob 16. uri) italijansko-francoska komedija Gangsterji dobre srca (igra Bud Spencer). Od 26. do 28. 1. (ob 22. uri) ameriški erotični film Vedno pripravljena. 29. (ob 18. in 20. uri) ter 30. 1. (ob 10. uri) ameriški fantastični film Zvezdne poti — vrnitev — IV. del. 30. (ob 18. in 20. uri) ter 31. 1. (ob 10. uri) ameriška nora komedija Odrgnani. 31. 1. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Moonstruck.

službo dobi

IŠČEMO simpatično deklo za strežbo; kvalifikacija ni pomembna. Zaposlitev takoj. Slastičarna kava bar, Trebnje, tel. 44-357. (P4-14MO)

ZA PRODAJO različnih artiklov na terenu iščemo 5 zastopnikov. Če želite dodaten zaslupek s tedenskim izplačilom, se oglašite 26. ali 29. januarja ob 19. uri v bifeju Bobič v Škocjanu. Možna je tudi redna zaposlitev. (180-SD-4)

V REDNO delovno razmerje vzamem fanta, ki ga veseli delo z ljudmi. Pogoj je voziško dovoljenje B kategorije. Ponudbe pod šifro »OD 1000 DEM« (242-SL-4)

HONORARNO DELO med vikendi, odličnih zaslupek. Ločna 8 a, Novo mesto, v petek ob 18. uri. (236-SL-4)

ENKRATNA PRILIKOVNOST, dober zaslupek za kvalitetno in količinsko prodajo iskane artikla za alternativo, visoka provizija. Javite se na tel. 26-600. (P4-73MO)

TAKOJ zaposlim NK delavca. Jože Lencič, Šmalca vas 36, Šentjernejske, tel. 42-168. (P4-68MO)

AKVIZITERJE za prodajo najkvalitetnejših izdelkov potrebujemo. Tel. (068) 58-147 int. 20. (P4-49MO)

FLORIDO, letnik 1990, rdeče barve, prodam. Tel. (068) 44-321 int. 362 do 15. ure. (P4-62MO)

Z 101, staro dve leti, prodam. Tel. 23-939. (210-MV-4)

FIAT CEOMA 1600, star 5 mesecev, prodam za 37.000 DEM. Tel. 85-437. (211-MV-4)

R 4 GTL, nov, ugodno prodam. Tel. 40.000 od 18. do 20. ure. (216-MV-4)

GOLF DIESEL, letnik 1984, S paket, prodam. Mirko Zoran, Ločna 31, Novo mesto. (219-MV-4)

R 4, letnik 1977, prodam. Tel. 51-862. (P4-63MO)

Z 101, letnik 1982, prodam za 2800 DEM. Jože Blatnik, Stopiče 41. (P4-64MO)

JUGO 45 Koral, 1988 oktober, prodam. Tel. 27-453. (P4-65MO)

GOLF DIESEL, letnik 1984, in zastonž 750, letnik 1979, prodam. Tel. 47-081 po 15. uri. (198-MV-4)

R 4 GTL, nov, prodam za 4500 DEM. Tel. 47-230. (198-MV-4)

ZASTAVO 750, letnik 1983, registrirano do decembra, prodam. Tel. (068) 76-445. (197-MV-4)

ZASTAVO 128, staro dve leti, dobro ohranjeno, prodam. Franc Potočar, Lašče 4, Dvor. (194-MV-4)

JUGO 55 A, letnik 1986, prodam. Lipar, Na tratih 16, Žabja vas, Novo mesto. (P4-37MO)

Z 128, letnik 1986, prodam. Tel. 26-229. (202-MV-4)

AUDI 100, letnik 1977, ugodno prodam. Tel. (0608) 79-373, popoldne. (P4-42MO)

Z 101, staro 29 mesecev, prodam. Tel. 44-762. (P4-43MO)

126 PGL, avgust 1989, prodam. Marjan Rifelj, Lešnica 10, Otočec. (204-MV-4)

GOLF JGL, letnik 1981, prevoženih 38.000 km, prodam. Tel. (068) 51-708. (P4-44MO)

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. 73-009. (P4-47MO)

VISO 11 RE, letnik 1987, jugo 45 koral, letnik 1989, in jugo 45 L, letnik 1985, prodam. Alojz Stinc, Nad mlino 57, Novo mesto. (ček-MV-4)

126 P, letnik 1983, registriran do julija 1990, prodam. Jože Vaupič, Šmarješke Toplice 95. (207-MV-4)

R 18 TLJ, letnik 1984, prodam ali menjam za mlajši jugo z doplačilom. Tel. 27-113. (208-MV-4)

Z 128 GX, letnik 1988, registrirano do 22. 1. 1991, prevoženih 24.500 km, ugodno prodam. Pavlin, Paha 11, Otočec. (P4-48MO)

Z 750, letnik 1976, neregistrirano, vozno, prodam. Tel. (0608) 62-066. (P4-22MO)

Z 126 P, letnik 1988, prodam. Tel. 40-039. (P4-25MO)

Z 101, starejši letnik, registrirano do septembra, ugodno prodam. Tel. 45-095. (P4-23MO)

GOLF DIESEL, letnik 1984, S paket, registriran do 25. decembra letos, prodam. Tel. 22-668. (P4-24MO)

GOLF JX DIESEL, star eno leto in pol, prodam. Franc Mali, Krka 16 a, Novo mesto, tel. 27-814. (191-MV-4)

R 4 GTL, december 1986, prodam. Tel. 43-639. (188-MV-4)

Z 128 Skala prodam. Ivan Frankovič, Dolše 12, Kostanjevica. (190-MV-4)

Z 850, letnik 1983, in golf diesel, letnik 1979, prodam. Tel. (0608) 69-586. (P4-28MO)

Z 750, letnik 1977, prodam. Tel. 65-014. (P4-27MO)

JUGO 55 Koral prodam. Slavka Gruma 62, Novo mesto, tel. 27-536 po 15. uri, Nunič. (192-MV-4)

Z 101, letnik 1976, neregistrirano, ugodno prodam. Tel. (0608) 33-268. (P4-30MO)

Z 128, letnik oktober 1987, prodam. Tel. 47-350. (P4-33MO)

JUGO Koral 55, letnik 1989, registriran do 15. januarja 1991, ugodno prodam. Tel. 49-090. (P4-34MO)

NOV R 4 GTL, neregistriran, in 20 m² stenskih oblog (smreka) prodam. Tel. 24-456. (117-MV-3)

GOLF DIESEL JX, letnik 1986, prodam. Lipar, Na tratih 16, Novo mesto, Žabja vas. (P4-37MO)

R 4, letnik 1981, prodam. Tel. 73-198. (P4-40MO)

GOLF DIESEL, letnik 1986, 55.000 km, prodam. Tel. (0608) 77-013. (P4-39MO)

Z 101, belo, letnik 1986, 5 vrat, registrirano do julija 1990, ugodno prodam. Tel. (0608) 69-159, Ostrovršnik, Cerklje ob Krki 62. (P4-66MO)

CTX 80 cem, letnik september 1989 in avtomatik, letnik 1982, prodam. Tel. 73-216. (P4-67MO)

GOLF D 11/84, štiri vrata, prodam ali menjam za cenejše vozilo. Jordan, Grajska 27, Kostanjevica. (233-MV-4)

JUGO 45, letnik november 1983, registriran celo leto, dobro ohranjen, prodam. Jože Borsan, Velike Brusnice 70. (234-MV-4)

126 P, letnik 1983, dobro ohranjen, prodam. Tel. 84-874. (ček-MV-4)

Zastavo 128, letnik 1987, prevoženih 34.000 km, ugodno prodam. Telefon 22-902. (P4-98MO)

JUGO 45 AX, star 25 mesecev, ugodno prodam. Franc Senica, Lašče 6. Tel. 84-198.

GOLF JGL, letnik 1982, prodam. V Brezov log 27, Novo mesto.

JUGO 45 AX prodam. Žagar, Cesta brigad 1, Novo mesto.

R 9 Diesel, letnik 1985, prodam. Cena 16.400 DM. Tel. 068 57-717 (MO-SR-90)

JUGO 55, letnik 1989, in goldoni (14 KM) diesel prodam. Tel. 24-545. (182-MV-4)

R 4, letnik 1986, registriran do avgusta 1990, prodam. Praznik, Grmovlje 5, Škocjan, tel. (068) 76-130. (238-MV-4)

VISO 11 RE, letnik 1987, prodam ali zamenjam za manjši avto. Grič, Uršana sela, tel. 65-753. (ček-MV-4)

R 4 GTL, letnik 1982, registriran do februarja 1991, prodam. Ogled popoldne. Somrak, Vihre 7, Mirna Peč. (239-MV-4)

126 P/letnik 1988, prodam ali zamenjam za golf diesel, z doplačilom. Tel. 49-570 po 15. uri. (239-MV-4)

R 4 GTL, letnik 1987, in golf YX D, letnik 1987, prodam. Tel. 24-894 od 17. do 19. ure. (240-MV-4)

R 4, junij 1988, prevoženih 20.000 km, prodam. Tel. 27-613. (241-MV-4)

NOV 126 PGL ceneje prodam. Doba-va januar. Tel. 23-529. (243-MV-4)

APN 6, nov, nerabljen, prodam. Žitnik, Slavka Gruma 74, Novo mesto. (P4-90MO)

Z 750 LE, letnik oktober 1980, prevoženih 54.000 km, odlično ohranjen, prodam. Janez Fortuna, Praproče 6, Trebnje, tel. 44-800 po 15. uri. (P4-88MO)

GOLF diesel, letnik 1985, prodam. Tel. 51-801. (P4-89MO)

JUGO SKALA, star eno leto, prodam. Tel. (068) 26-618. (P4-92MO)

MOPEL APN 6 S, skoraj nov, 4 pre-stave, prodam ali zamenjam za fička. Tel. (0608) 62-987. (P4-96MO)

KOMBI 850, letnik 1983, ugodno prodam. Tel. 84-333. (ček-MV-4)

NOV GOLF diesel s štirimi vrati prodam ali zamenjam. Tel. (0608) 60-075 int. 228. (P4-78MO)

AX CITROEN, letnik 1987, prodam. Tel. 44-877. (P4-79MO)

126 PGL, letnik 1987, ugodno prodam. Duvančič, Kettejev drevored 49, Novo mesto. (221-MV-4)

WV 1200, letnik 1974, prodam. Tel. (0608) 75-584. (P4-69MO)

JUGO 45 koral, star 9 mesecev, prodam. Tel. (068) 49-093, popoldne. (P4-71MO)

R 12, letnik 1975, registriran do 11. 11. 1990, prodam. Tel. (068) 49-576, popoldne. (P4-72MO)

LADO 1200 prodam. Tel. 27-842. (P4-70MO)

STAREJŠI GOLF diesel, ugodno prodam. Tel. 44-213. (P4-74MO)

GOLF diesel, letnik 1984, S paket, vinsko rdeč, prodam. Tatjana Cujnik, Groblje n.h., Šentjernejske. (P4-76MO)

126 P, letnik 1984, prodam. Tel. (068) 73-104 od 15. ure dalje. (229-MV-4)

Z 750, letnik 1984, ter novo usnjeno sedežno garnituro (delfin) prodam 30% ceneje. Martin Mohar, Krka 38, tel. 27-802. (230-MV-4)

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Kralj, tel. 65-673. (231-MV-4)

Z 750, letnik 1982, R 4 GTL, letnik 1986, ter parcelo v Vinjem Vrhu (12 arov) prodam. Kukman, Bela Cerkev 25, tel. 73-249. (232-MV-4)

126 PGL, februar 1988, in lado samaro, julij 1988, prodam. Tel. 44-443. (P4-84MO)

Z 101, letnik 1979, v voznem stanju, z manjšim popravilom, prodam. Tel. (0608) 31-133. (P4-85MO)

R 4, letnik 1989, prodam. Tel. (068) 26-049. (237-MV-4)

Z 101 GTL, letnik 1987, prodam. Tel. 40-219. (P4-86MO)

ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam. Dušan Kmet, Zagrebška 16, Novo mesto. (238-MV-4)

Z 128, letnik 1986, in videorekorder Philips prodam. Tel. 26-891. (P4-87MO)

Z 101, letnik 1987, ugodno prodam. Karel Jaklič, Podgora 9, Straža, tel. 84-622, popoldne. (P4-81MO)

Z 750, letnik 1980, registrirana do septembra 1990, prodam. Tel. (0608) 88-829 po 15. uri. (P4-82MO)

GOLF JGL diesel, letnik 1985, 75.000 km, prodam ali menjam za cenejše vozilo. Aleš Jeke, Vel. Mrševcevo 55, Podbočje. (P4-83MO)

TAM 110 kiper, letnik 1979, registriran, prodam. Tel. dopoldne (0608) 68-132 ali popoldne (063) 784-153. (P4-11MO)

Z 750, letnik 1978, registrirano do maja 1990, prodam. Silvo Kobe, Vrhe 10, Novo mesto. (P4-13MO)

JUGO KORAL 45, letnik september 1988, 12.500 km, prodam. Tel. (0608) 67-110. (P4-2MO)

PROJAM vrstni red za jugo florigo. Tel. (0608) 61-821 int. 20, Sadišek. (P4-5MO)

JUGO SKALA 55, december 1988, prodam. Tel. (068) 58-326, popoldne. (P4-6MO)

TAM 75 T 3 B, letnik 1981, prevoženih 57.000 km, prvi lastnik, prodam ali menjam tudi za osebni avto. Gabrijel, Gorenja Dobrava 1, Trebnje. (174-MV-4)

Z 101, letnik 1987, ugodno prodam. Karel Jaklič, Podgora 9, Straža, tel. 84-622, popoldne. (P4-81MO)

Z 750, letnik 1980, registrirana do septembra 1990, prodam. Tel. (0608) 88-829 po 15. uri. (P4-82MO)

GOLF JGL diesel, letnik 1985, 75.000 km, prodam ali menjam za cenejše vozilo. Aleš Jeke, Vel. Mrševcevo 55, Podbočje. (P4-83MO)

TAM 110 kiper, letnik 1979, registriran, prodam. Tel. dopoldne (0608) 68-132 ali popoldne (063) 784-153. (P4-11MO)

Z 750, letnik 1978, registrirano do maja 1990, prodam. Silvo Kobe, Vrhe 10, Novo mesto. (P4-13MO)

JUGO KORAL 45, letnik september 1988, 12.500 km, prodam. Tel. (0608) 67-110. (P4-2MO)

PROJAM vrstni red za jugo florigo. Tel. (0608) 61-821 int. 20, Sadišek. (P4-5MO)

JUGO SKALA 55, december 1988, prodam. Tel. (068) 58-326, popoldne. (P4-6MO)

TAM 75 T 3 B, letnik 1981, prevoženih 57.000 km, prvi lastnik, prodam ali menjam tudi za osebni avto. Gabrijel, Gorenja Dobrava 1, Trebnje. (174-MV-4)

ŠTEDILNIK na trda goriva Kuepersbusch, rjave barve, skoraj nov, ter trajno žarečo peč prodam. Anica Grebence, Trebelno 25, tel. 49-743. (P4-17MO)

LESEN HRAM iz brunaric (5 x 5 m) prodam. Miran Kopinč, Sela 32, Dobova. (P4-31MO)

KOSTANJEVO KOLJE prodam ali menjam za hlodovino (smrekovo ali hrastovo). Tel. 26-484. (P4-32MO)

PRIKOLICO za osebni avto ugodno prodam. Tel. 86-205. (P4-36MO)

KERAMIČNO PEČ (kamin Krapina) 2 x 3 x 5 (pečnice) prodam. Tel. dopoldne 21-030 Hrovat. (195-PR-4)

Večjo količino metskikh drv prodam. Ivan Zupančič, Grmovlje 8, Škocjan. (P4-45MO)

MIZARJI prodam stroj za brušenje skobeljnih nožev, tip ELU. Tel. 49-251. (206-PR-4)

HARMONIKO GIUSTINI, akustično kitaro Regina in peč na trda goriva prodam. Tel. 23-041. (213-PR-4)

NOV barvni televizor prodam. Tel. 25-534. (214-PR-4)

BIKCA, starega 7 dni, prodam. Žabja vas 6, Novo mesto. (218-PR-4)

KUHINJO, staro dve leti, prodam. Cena po dogovoru. Tel. 27-493. (220-PR-4)

PROJAM kravo. Tel. 42-232. (ček-R-4)

NOV barvni televizor Gorenje (ekran 55) in barvni televizor Blaupunkt (ekran 42 cm) prodam. Anton Kavčič, Družinska vas 56, Šmarješke Toplice.

ROTOPRINT A 4 format (tiskarski stroj), fotokopirni stroj Minolta 710 A3/A4 prodam. Tel. (0608) 31-133. (P4-85MO)

ELEKTRIČNO kitaro ugodno prodam. Tel. (068) 21-747. (P4-91MO)

ŽENSKO dobro ohranjeno jakno (krzno bizam) prodam za 300 DEM ter jakno lisiča za 250 DEM. Tel. 21-013. (P4-93MO)

ZIMSKA KOLESA za lado, komplet, prodam. Tel. (0608) 82-194. (245-PR-4)

PLETILNA STROJA: enoredni singer solo de lux in dvoredni super standard 72 in nov barvni TV Samsung, prodam. Tel. (068) 51-621. (P4-97MO)

PRALNI STROJ Gorenje prodam za 3.500,00 din. Tel. 26-165. (P4-75MO)

PROJAM kozolec (15 x 7 m), ventilator za dusenjevanje sena, vinograd v Smolenji vasi. Martin Kastelic, Žabja vas 39, Novo mesto. (199-PR-4)

VELIKO kotno sedežno garnituro prodam. Tel. 22-516, popoldne. (ček-PR-4)

NOVO PEČ za centralno kurjavo prodam 30% ceneje. Možnost odplačila za dva obroka. Tel. 73-151. (235-PR-4)

PROJAM dva enaka kavča od sedežnih garnitur. Cena za oba je 5.500,00 din. Tel. 26-640. (P4-80MO)

PRIKOLICO za tovornjak, nosilnost 6 ton, prodam. Tel. (0608) 69-169, zvečer. (P4-90MO)

PRALNI STROJ Obodin WM 610, star eno leto, ugodno prodam. Tel. (0608) 67-110. (P4-3MO)

ŽELEZNI GUMI VOZ (15 col), nov, prodam. Silvo Stromole, Železno 10, Dobruša. (P4-8MO)

SUHE HRASTOVE PLOHE (2,5 m²) prodam. Vidmar, Hinje 22, ali telefon (061) 223-512. (P3-70MO)

DVOREDNI PLETILNI STROJ Brother na kartice prodam. Tel. (0608) 31-040, int. 18 Aleš. (P4-1MO)

kupim

KUPIM hidropak ali hidroblok, enofazni. Tel. 41-183, zvečer. (186-KU-4)

HLEVSKI GNOJ kupim v okolici Trebnjega. Tel. 27-446.

posest

VINOGRAD z vikendom v Drči nad Pletzerjami prodam. V račun vzamem osebni avto. Vinko Jurečič, Goriška vas, Škocjan. (184-PO-4)

PROJAM 8 arov vinograda z zidnico na Doblški Gori. Janez Zupančič, Zadrzna c. 15, Črnometelj, tel. 51-637. (217-PO-4)

NJIVO v Volčkovi vasi pri Šentjerneju prodam. Tel. (061) 653-316. (212-PO-4)

V bližini Leskovca pri Krškem prodam večjo parcelo z vinogradom in zidnico. Tel. (0608) 33-010, od 16. do 20. ure. (P4-41MO)

ZA ZIDLJIVO PARCELO prodam najboljšemu ponudniku. Marjan Grahut, Šmarjeta 39, 68220 Šmarješke Toplice. (225-PO-4)

PROJAM pol hiše z vrtom v Novem mestu. Tel. (064) 80-727. (222-PO-4)

DOMAČIJO z nekaj zemlje in gospodarskim poslojem, primernim za obrt, v bližini Radeč prodam. Davorin Kugler, p.p. 23, 68250 Brežice, tel. (0608) 61-291. (P4-18MO)

VINOGRAD na terase in pašnik, skupaj 21 arov, ob glavni cesti Tržišče—Telče, prodam ali menjam za avto. Vinko Šipelj, Jepejek 1, 68295 Tržišče. (171-PO-4)

PARCELO (802 m²) na Raki, primer-no za vikend, prodam. Cena 70,00 din za m². Ogled v soboto od 8. do 15. ure na Sela pri Raki 2. Tel. (061) 261-001. (P4-19MO)

VINOGRAD (50 arov) na Lokvici prodam. Možnost gradnje vikenda ali stanovanjske hiše. Dostop z vsakim vozilom, asfalt, voda in elektrika tik ob vinogradu. Možna tudi zamenjava za gozd. Jože Žlogar, Ravnanec 6, Suhor. (183-PO-4)

TRAKTOR TV 523 in betonski mešalec, 100 l, prodam. Fišter, Mokronog, tel. 49-248. (P4-38MO)

ENOOSNO TRAKTORSKO prikolic nosilnosti 2500 kg, goveje betonske rešetke dolžine 3,2 m in nabhрно motor-no škropilnico prodam. Tel. (068) 60-012. (P4-35MO)

TRAKTOR TV 30, karambolir-TAM 2000, žlico za rovokopač in elektrotromotor 21 KW prodam. Jože Kic, Hrastulje 46, Škocjan. (P4-29MO)

TRAKTOR ŠTARE 45 ugodno prodam. Alojz Jarc, Ivanja vas 6, 68216 Mirna Peč. (224-KS-4)

TRAKTOR URUSO 335, star 3 leta, 240 delovnih ur, prodam. Jože Murgelj, Gor. Kamence 4, Novo mesto. (228-KS-4)

MOTOKULTIVATOR Honda 600 F, s priklički, malo rabljen, prodam. Tel. (0608) 89-145 ali (068) 26-150. (P4-94MO)

razno

VARSTVO predšolskih otrok, inštrukcije (matematika, angleščina) za osnovnošolce ob vikendih. Tel. 65-405. (P4-12MO)

ZNIŽANO DAJEM kompresor za vrtanje kamna na kmetijskem zemljišču ali stavbišču. Tel. 44-126. (P4-59MO)

YSAKO DELO na domu sprejemamo redno ali honorarno. Novi prostori okoli ca Novega mesta. Šifra »RESNOST—KOOPERACIJA«. (P4-48MO)

POUČUNJE harmoniko, klavir in kitaro. Informacije na tel. (068) 23-011. (223-RA-4)

NEOGALANTERILSKO obrtovo v Novem mestu s stroji, s programom izklo delavnice v najem, poceni prodam. Tel. (068) 25-294, popoldne. (209-RA-4)

NAJAMEM prostor (garažo) 15 m² v Novem mestu za manjšo popoldnansko obrt. Tel. 20-375. (ček-RA-4)

preklICI

KAREL DOBRIHA, Mala Hujabnjica 1, Studeneč, preklicujem neresešne govorice zoper FRANCA KRNCA iz Mala Hujabnjice in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. (P1-25MO)

obvestila

STRANKE OBVEŠČAM, da prodajamo kokeši in od 16. februarja sprejemo prednaročila za pettedenske jarkice. Dobile se bodo 27. aprila. Zdravje Zalog 17, Novo mesto, tel. 24-594. (200-OB-4)

OBVEŠČAMO stranke, da oddajamo sedemtedenske jarkice. Dobijo se vsak dan od 16. ure dalje. Jablan 23, Mirna Peč. (230-OB-4)

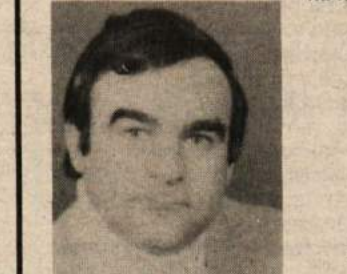
ŽELITE dobro počutje? Pridite v salo »MAJA«, ki vam nudijo masažo celega telesa. Sproščeno v nov dan s salonom »MAJA«! Tel. (068) 21-224. (176-OB-4)

Slovenija
 Moja dežela

Zaman strmimo v vrata mrka,
 topa bolečina še vedno kljuje, trka.
 Povsod se roka tvoja še pozna,
 na naših licih pa je gorka sled solza.

V SPOMIN
 na dragega očka, moža, sina

TINETA
MAROLTA

Dragi Tine, minilo bo leto, trpko in polno bolečine, odkar si nas nenadoma zapustil in oklenil naša srca z nepopisno žalostjo. Ne mine dan, da ne bi mislili nate in kruto čutili praznine v nas in okoli nas, ker te ni. V tolažbo nam je, ker čujemo, da nismo sami, ker čujemo, da je dragi TINETA ostal v srcih prijateljev in znancev, svojih sodelavcev in vseh, ki so ga poznali. Ne pozabna hvala vsem, ki hranite spomin nanj, prinašate cvetje in prižigate svečke na preranem grobu ter nam nemo stojite ob strani.

Žalujoči: žena Majda, hčerki Mojca in Renata ter mama

ZAHVALA

Tiho, kakor je živel, je od nas odšla draga žena, sestra in teta

<

HITRO inugodno izvajam pečarska dela. Tel. 84-333 ali 22-516. (ček-OB-4)
JARKICE — rjave, stare 6 tednov, in bli piščanci, večji, bodo v prodaji v zadnjem marcu. V prodaji bodo tudi pri KZ letlika. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, t. 44-389. (215-OB-4)

VALILNICA HUMEK. Sprejemamo naročila za enodnevnne piščance, bele težke, rjave nesnice in grabuste. Inf. po telefonu (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto. (P3-81MO)

IZOLACIJE SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!
VIKTOR PAJEK
 Ptujška c. 89, 62000 Maribor, tel. non-stop (062) 305-150 ali 413-606

Generalno popravljamo vse vrste zamrzovalnikov, tudi take, ki se jim življenjska doba že izteka. Če se je pojavilo na zamrzovalniku rosenje ali od zunaj ledeni, toči, mu bomo z obnovo izolacije povrnili izolacijske sposobnosti. Prihranite 50% elektrike.

CENIK STORITEV:

Gorenje 345 l	980,00 din
Gorenje 300 l	980,00 din
Gorenje 220 l	880,00 din
Gorenje 410 l	880,00 din
Gorenje 310 l	840,00 din
Gorenje 210 l	770,00 din
Gorenje 220 l z dodatno steno	1.165,00 din
Gorenje 345 l z dodatno steno	1.380,00 din
Gorenje 50 l	kaleks
Končar	700,00 din

Za storjena dela dobite garancijo!
 Delamo, kamor seže Dolenjski list, in to že četrto leto uspešno. Vse priporočamo!

SITOTISK AVBAR Avguštin
 Pod Trško goro 7
 68000 NOVO MESTO

Nudim proste kapacitete za dotiskavanje na polizdelke in izdelke. Lahko pa vam hitro izdelam vizitke, poročna vabila ali enostaven plakat. Telefonske informacije: dopoldne 25-551, popoldne ali zvečer doma 22-669. (P3-85 MO)

ALFA ROMEO 33 1.3 S, letnik 1987, prevoženih 23.000 km, prodam. Tel. (068) 26-150 (P4-94 MO)

Etos
 Krško, d.o.o.

OBRTNIKOM — opozorilo in nasvet

Pri obračunu amortizacije in revalorizacije osnovnih sredstev za leto 1989 lahko napravite eno največjih administrativno-poslovnih napak, ki bi lahko imela za posledico velik in dolgoročni izpad sredstev.

Mi vam lahko s posebnim računalniškim programom izračunamo za vas najugodnejšo varianto in izdelamo kompleten obračun amortizacije v najkrajšem možnem času. Pokličite nas na telefon (0608) 33-481 ali 70-313, vsak dan od 8. do 19. ure, in z veseljem vam bomo pomagali.

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga teta

KRISTINA LEVSTIK
 iz Kočevja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za podarjeno cvetje ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Pri srčna hvala govorniku za poslovilne besede ter godbi iz Kočevja. Hvala župniku za lepo opravljeni cerkveni obred.

Vsi njeni

*Zaman te iščejo oči,
 zaman te kliče naše srce,
 srce ljubeče v grobu zdaj spi,
 nam pa rosijo se naše oči.*

V SPOMIN
 na našega dragega moža in očeta

JOŽETA KELVIŠARJA

23. januarja je minilo žalostno leto, polno bolečine, odkar te je kruta usoda iztrgala iz naše sredine. Dragi oče, z žalostjo v srcih in solzami v očeh se te spominjamo vsak dan. Hvala vsem, ki imate še lep spomin nanj, mu prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Žalujoci: žena Albina, sinovi Jože, Marjan in Darko

*Zaspala mamica je zlata,
 zaprla trudne je oči...*

ZAHVALA

14. januarja nas je v 86. letu starosti zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

JOŽEFA KLOBČAR
 iz Podgrada

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih in izrekli sožalje ter našo mamo spremili na njeni zadnji poti, še posebna zahvala vsem sosedom v Podgradu.

Žalujoci: vsi njeni

*Ljubila si svojo družino,
 ljubila si zemljo in dom,
 ostali smo z bolečino,
 ti odšla si v večni dom.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v komaj 67. letu starosti nepričakovano zapustila naša nadvrta dobra žena, mama, stara mama in teta

ANTONIJA ARH
 Grzeča vas 8

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence, zdravstvenemu osebju in patronažni sestri ter kolektivoma Videm in Kovinarska Krško. Obenem se zahvaljujemo župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Janez, sinovi Ivan, Jože in Martin ter hčere Milena, Majda in Ivanka z družinami

ZAHVALA

30. decembra 1989, smo se poslovili od naše drage žene, mame, stare mame, tašče, sestre in tete

ENI BERŠIČ
 s Štrekljevca 3

Prisrčno se zahvaljujemo za pomoč internemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, sorodnikom, sosedom, kolektivu Iskra, ZB, govornikom, pevskemu zboru in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil naš dragi, cenjeni in skrbni mož, oče in stari oče

IGNAC SLAVKO BLATNIK
 iz Šentjerneja

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje, Gasilskemu društvu Šentjernej, Šentjernejski godbi ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Štefka, sin Nace in hčerka Nada z družinama

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila naša draga mama in stara mama

MARIJA LUKEŽIČ

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala DO Iskra Semič, zdravniškemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Posebna zahvala tudi govornikom za poslovilne besede, pevcem upokojenskega mešanega zbora Črnomelj ter g. župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni doma in v tujini

ZAHVALA

V 69. letu nas je po krajši, vendar hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC RUČIGAJ
 z Dol. Mokrega Polja 7

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in svete maše. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom za pomoč, GD Mokro Polje za organizacijo pogreba in ostalim GD, obema govornikom za izrečene besede slovesa in gospodu kaplanu za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala DO IMV Revoz in Iskri Hipot za podarjeno cvetje.

Žalujoci: vsi njegovi

*Delo, skrb in trpljenje
 tvoje je bilo življenje,
 bolečine si prestala,
 zdaj boš v grobu mirno spala.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi zlate mamice

Nežke Šikonja
 roj. Bahor,
 iz Tribuč 40

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem. Hvala vsem za izraze sožalja, prelepo cvetje, za številno in čuteče spremstvo na njeni zadnji poti. Lepa hvala tudi sodelavkam BE-TI Črnomelj, govornikom Darinki in Petru Prijanovič, pevкам iz Adlešičev, godbi iz Črnomlja ter ZB, upokojencem in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: hčerka Mimica z Ivanom in ostalo sorodstvo

*Niti zgobom nisi rekel,
 niti roke nam podal,
 smrt te vzela je prerano,
 a v srcih naših boš ostal.*

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tati in stric

JOŽE LUPŠINA
 mizarski mojster v pokouju s Trebeža 48 pri Artičah

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojniku darovali cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in osebju Splošne bolnice Brežice za pomoč v zadnjih trenutkih, delovnim organizacijam IMV, Regulator in Terme Čatež za podarjene vence, godbi tovarne Videm Krško, gospodu župniku za opravljeni obred in tople besede slovesa ter vsem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoci: žena Marija, sinova Milan in Branko z družinama ter ostalo sorodstvo

*Ljubil si svojo družino,
 ljubil si delo in dom,
 Ostali smo z bolečino,
 Ti odšel si v večni dom.*

ZAHVALA

Ob nenadni smrti ljubega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA ŠTRICLJA
 iz Semiča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam vsestransko pomagali, nam ustno ali pisno izrekli sožalje in sočustvovali z nami ter pokojniku darovali cvetje in vence in ga v tako velikem številu pospremili v zadnji dom. Posebna hvala za hitro zdravniško pomoč iz Črnomlja, metliškemu zdravstvenemu domu za dolgoletno zdravljenje, govornikom za ganjlive besede pred domačo hišo in na pokopališču, godbi in pevcem iz Metlike, Združenju obrtnikov Črnomelj, organizatorjem pogreba ter DU Semič. Iskrena hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljeni pogrebni obred. Vsem in vsakomur še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi njegovi

Semič, Stranska vas, Ljubljana, USA, Kanada in Avstralija, Moste pri Komendi

*Življenja pot ni bila z rožami posuta,
 pot dela, stisk, skrbi in bolečine
 prezgodaj je pretrgala usoda kruta.*

ZAHVALA

V 66. letu je po dolgi in težki bolezni dotrpela naša draga žena, mama, stara mama, sestra, svakinja, tašča in teta

ANA ŠKOF
 iz Dragomlje vasi 7

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti, podarili vence, cvetje in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala dobrim vaščanom za vso pomoč in organizacijo pogreba, osebju Doma počitka v Metliki za skrbno nego, osebju Zdravstvenega doma Metlika in Splošne bolnišnice Novo mesto za lajšanje bolečin, Kmetijski zadrugi Metlika, delavnici Pečarič iz Metlike in organizaciji Zveze združenj borcev Suhor. Najlepša hvala duhovnikom za spremstvo in lepo opravljeni obred, sosedu Mariji Kočevar za tople poslovilne besede in pevčkam za ganljivo zapete pesmi ob uri slovesa. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

PETRA BRECELJ

lent za risanje in oblikovanje. Vedno mi je prigovarjala, da je oblikovanje oblek zelo lep poklic za žensko. Tudi sama tako mislim, čeprav k temu zanimivemu in prijetnemu opravilu sodi v službi še kup manj bleščečih in prijetnih stvari. Posebno na začetku je bilo težko. Iskala sem svoj stil, nisem bila vedno prepričana o svojem okusu, tudi na področju tehnologije v proizvodnji nisem bila doma. Vendar pa v dveh letih pravi človek pride noter in potem dela z večjo lahkoto in gotovostjo, predvsem kar se, tiče pričanja o lastni presoji na področju estetskega oblikovanja.

Kolekcije ženske konfekcije v Labodu izdelujejo dvakrat letno. Pred tem si ogledajo sejemne mode v tujini ter na podlagi tendenc barv, linije in tkanin naredijo program za novo kolekcijo, ki je vedno za leto naprej. Petra pravi, da bi za njih in za potrošnike bilo veliko boljše, če bi se stvari hitreje obravale, če bi delali več manjših kolekcij letno, takšnih, ki bi bile potem tudi v kratkem času v trgovinah. Toda proizvodni cikel zahteva to dolgo dobo. Modne tokove naši kreatorji spremljajo v Franciji, Nemčiji, Italiji, ta je Petri celo najbližja, saj je zadnja štiri leta preživela v Milanu, v središču italijanske mode in je bila stalno v toku dogajanja na glavnem modnem prizorišču. Svoja opažanja je seveda redno posredovala kolegogom v Labodu, s katerim je bila ta čas vezana pogodbeno in je na sezono pošiljala okrog 70 skic za vse programe. »Nagradi Jelki in meni seveda pomenita veliko, prav tako celotnemu teamu, ki je bil udeležen pri izdelavi te kolekcije. Dajo polet za nadaljnje ustvarjanje. Prav tako sta nagradi odobrilo za Labod, zanj in za naše izdelke pomenita lepo reklamo.«

Modna kreatorka Petra Brecelj ima družino, dva otroke, poznavalec razmer to pove, da je zares polno zaposlena. Tisto malo prostega časa, kar ga je, izkoristi za izlete v naravo, urejanje vrta in šivanje drobnih izdelkov za stanovanje. Da je sama lepo oblečena, pa verjetno ni treba posebej poudarjati.

L. LINDIČ-DRAGAŠ

SREČA ZA BARIČINE — Oče je kupil in izpolnil kartico, zadel pa je mamica. Na koncu je srečna vsa družina. (Foto: J. P.)

Dolenjcem avto in kombajn

Avto Vanji Eržen, kombajn Barici Sladič

NOVO MESTO — V nedeljo zvečer je ljubljanska televizija pripravila četrto zbranje akcije podarim-dobim. Na Dolenjsko velike nagrade ne prihajajo prav pogosto, vendar sta v tem letu prišli že dve in obe v roke Krkinim delavkam. Prvo je prav za silvestro noč v zbranju 3x3 dobila Novomeščanka Vanja Eržen. Njen listič ji je prinesel avto croma, vreden 180.000 din, druga srečnica pa je bila Barica Sladič z Mestnih njiv, ki ji je zadnje zbranje podarim-dobim prineslo enoosni silažni kombajn vihar 40, vreden 25.000 din.

Baričeva družina z nakupom kartice že vsa leta podpira naše smučarje. Tokrat je šele dva dni pred zbranjem Baričin mož kupil štiri, za vsakega člana družine po eno. Do sedaj še nikoli niso imeli sreče, to pot pa se je izplačalo. Veselja je bil, da ni bilo kake: »Tako smo si želeli, da bi od nekod prišel denar, saj nam je dedek Mraz iz Krke, kjer sva oba zaposlena, prinesel večje stanovanje v Ulici Slavka Gruma, denarja za svo opremo pa ni bilo kje vzeti. Kombajna res ne potrebujemo, zato sva ga sklenila prodati. Kupcev menda ne bo manjkalo, saj takega kombajna trenutno ni mogoče kupiti v nobeni od slovenskih trgovin s kmetijskimi stroji, je vesela povedala Barica.

J. PAVLIN

V ribah presenetljivo malo PCB

Nepričakovani rezultati analize rib, ki so bile ujete v Krupi in Kolpi

Ribolovno leto 1989 je že mimo nas in ko z veliko zamudo šele danes lahko pišemo o tem, kakšne ribe smo lovili lani v Krupi, Lahinji in Kolpi, koliko so bile zastrupljene s poliklorinanimi bifenili in ali so bile užitne. Informacija o tem je res malo pozna, a vendar opravičljiva iz dveh razlogov. Prvi je ta, da so ribe dolgo čakale v zamrzovalniku, dokler se ni našel denar za analize pri Zavodu za socialno medicino in higieno v Novem mestu, tako da so bile raziskave opravljene šele v decembru. Druga, srečna okolnost je, da so analize pokazale onesnaženost rib pod dopustnimi mejami, tako da imamo lahko mirno vest pred tistimi, ki so ulovljene ribe tudi uživali. Poslej se kaj takega ne bi smelo ponoviti, saj bi poročilo o stanju rib v belokranjskih rekah morali imeti že pred začetkom ribiške sezone.

Za analize sva z mojimi mladimi ribiškim prijateljem iz Kloštra Tonetom Klepcem ulovila in dostavila zavodu 21 rib, analiziranih pa je bilo samo 12; toliko je bilo pač denarja. Dobljeni rezultati so pokazali, da razen postrvi iz Krupe nobena druga riba ni vsebovala preveč PCB. Ta postrv, težka 920 gramov, je imela 14,4 g/kg PCB, kar je še zmeraj 7-krat več od ameriške FDA tolerance, ki znaša 2 grama PCB na en kilogram užitnega dela ribe. Naša predpisana maksimalno dovoljena količina PCB v ribah je večja (3 mg/kg PCB).

Težko je pojasniti relativno nizko vsebnost PCB v postrvi, saj je postrv iz leta 1984 vsebovala 118, iz leta 1987 70 in iz leta 1988 29,90 mg/kg PCB! V istem času pa Krupa ne izkazuje zmanjšanja PCB v vodi. Analizirana je bila tudi podust, ki je zašla v Krupo; imela je 2,4 g/kg PCB. Za Krupo torej velja na-

svet: ne uživajmo njenih rib! Opravljene so bile še analize rib, ujetih v Kolpi. V primerjavi z letom 1987 so analize pokazale veliko upadanje vsebnosti PCB v ribah, kar je bilo zabeleženo že predlanskim. To je dosti pod tolerančnimi vrednostmi in budi upanje, da se zastrupljenost rib s PCB zmanjšuje. To bi bila zares velika stvar za belokranjske reke in Belvo krajino. Moramo pa še nadaljevati raziskave in se pripravljati na ponovitev akcije v letu 1991.

Postavlja se vprašanje: zakaj se vsebnost PCB v ribah zmanjšuje, ko pa belokranjske reke še naprej nimajo nič manj PCB kot v prvem letu odkritja? Nekaj se dogaja, to pa bi lahko pojasnile le dodatne biološke raziskave, ki pa jih verjetno ne bo.

Možno pa je nekaj. Že več let opažamo, da na družinskih ali republiških tekmovanjih na Lahinji pri Geršičih in Krovglavicah ni več izlova podusti. Tudi klenov ni več. Lahko domnevamo, da je PCB skozi leta uničil tisti živalski svet v vodi in sedimentih, ki je bila hrana podustem in klenom, zato so se ribe preselile višje v Lahinjo ali dol v Kolpo. Mogoče je tako tudi v Krupi in Kolpi in so si ribe poiskale drugo hrano, ki je bila manj prijemljiva in onesnažena z PCB, ali pa so postale »vegetarijanske« kot platinca, ki ima zaradi večine rastlinske prehrane v sebi najmanj PCB. Mogoče bomo kdaj zvedeli, kako je s tem.

Za analize in rezultate o vsebnosti PCB v ribah belokranjskih rek se moramo zahvaliti Zavodu za socialno medicino in higieno v Novem mestu, njegovim strokovnjakom in direktorju dr. Albinu Pečavarju, pa tudi vsem, ki so

pokazali razumevanje in prispevali denar, da je bilo koristno delo sple opravljeno.

Inž. IGOR JUGOV

TELEČKI TROJČKI PRI SLOVENKU V KAPELAH — Prva telčka, sta jo Slovenčev Roman in žer vzredila pred osmimi leti in jo zadržala v domačem hlevu, jima od vsega začetka prinaša srečo. Dvakrat je pr vrgla po enega telčka, štirikrat dvojčke in pred kratkim celo trojčke. Na sta mlada gospodarja gradila hišo o 1985 dalje, jim je njuna simental vsakič podvojila izkupiček za telčki »Za dva smo vedeli,« je dejal Roman »tretji pa nas je vse skupaj presenetl Stricu Francu Ureku dolgoume in hvvalo, da je krava srečno povrgla, se zadnje tele ni zadušilo. Veliki prakse ima naš stric in tudi dvojček je vselej pomagal na svet.« Telčki zdravi, pravi korenjak. Dve krap pomolzejo, da jih nahnarajo. Mlet pijejo po dudki. (Foto: J. Teppey)

V METROPOLU »EN MOŽ — E ANSAMBEL« — Novomeški hof Metropol, ki od 1. januarja ho posluje v sklopu Krkinih Zdravilišče pripravila prva presenečenja svoje goste. Tako bo poslej vsak p tek in soboto med 18. in 22. uro hot ske goste zabaval Peter Fink, mlai glasbenik iz Obrha pri Dolenjski Toplicah, ki je doslej igral pri skup nah Gotlib, Dolenjci in z Objemo sodeloval tudi na Loftrci domači Sicer pa v Metropolu pripravljajo nekaj novosti, tako so med drugi uredili tudi sobo za nekadilce, nede sko pizzo ali kosilo pa je moč tudi n ročiti po telefonu 21-447.

Avtomobilski sejem na Cikavi Odpira ga Miro Škufca — Začetek že v nedeljo

NOVO MESTO — Mira Škufca, vodjo Hladilnice na Cikavi, bomo lahko kmalu spoznali tudi v vlogi organizatorja in lastnika prvega zasebnega avtomobilskega sejma na Dolenjskem. »Zakaj bi naši ljudje hodili kupovat in prodajati rabljene avtomobile v Ljubljano in Zagreb, če to lahko počno tudi doma? Pa še nekaj več bomo naredili, kot na drugih sejmih,« pove Miro. Pravzaprav z organizacijo takešnega

Miro Škufca

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunhili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunhli.

Vir zdravja iz Suhe krajine

Lani 18.400 kg zdravilnih zelišč — Načrt FAO

DOLJNI VRH — V Suhi krajini so lani pospravili z njiv 18 ton ozkolistnega trpotca in 400 kg timijana. Medtem ko se s pridelkom timijana v zadruzi sicer res ne pohvalijo, pravijo, da so trpotca nakosili njihovi kooperanti nadpovprečno veliko, kar pa poznavalec navsezadnje ne čudi, ker je bilo leto deževno in tako pravo za to zelišče.

Med pridelovalci trpotca je bila tudi Matilda Kic z Daljnega Vrha. »Na roke

Ko je prišlo ven, smo šli po njivi z okopalnkom, po tistem smo delali na roke. Na začetku je zgedalo, da bo zanič. Nazadnje je bilo dobro,« pravi o skrbi za trpotčevno njivo Matilda. »Navsezadnje se je tudi splečalo. Plačevali so pol marke po tečaju na dan odkupa,« dodaja. Besede o pletvi pa samo potrjujejo strokovno oceno, da je s trpotcem veliko dela. Najbrž so ga ravno zaradi tovrstne zahtevnosti pridelave zadržali v Suho krajino, ker je v tem košču sveta še veliko rok, ki se nikakor ne ogibajo dela.

S pletvijo in košnji trpotca bodo imeli na Kičevi domačiji oprava še dve leti, saj so prek zadruge sklenili za 3 leta pogodbo s Krkinimi z Zelišči iz Novega mesta. »Če bodo za to, ga bomo še sejali,« nima ničesar proti podaljšanju pogodbe Matilda Kic. Odvisno je predvsem od tega, kaj bodo poredki v Krki. O tej sicer pravijo, da ni zagreta za povečanje trpotčevega pridelka v Suhi krajini. Matildi Kic bi bilo verjetno žal, če to o novomeškem odkupovalcu zdravilnih zelišč drži. Delavna je namreč v aktivno kmečkih žensk pri KZ Trebnje. Pravi, da ni zgubljen tisti čas, ko imajo v aktivno dvakrat na zimo predavanje. Verjetno je z duhom takih dosedanjih predavanj prežeto tudi njeno pridelovanje trpotca, zelišča ki gre zoper kašelj in kot antibiotsna sestavina.

M. LUZAR

Knjiga, ki ne gre v glavo, ampak v želodec

Darilo za J. Smoleta in za župana Verone

VOLČJE PRI SROMLJAH — Minka Butkovič ni slaščičarka, toda njene spretno roke znajo kljub temu oblikovati sladka čudesa. Sosedje ter mnogi drugi jo radi poprosijo, da jim speče torto: za rojstni dan, za poroko ali obletnice.

»Naročila prihajajo tudi iz širše okolice, tako da je dela včasih že kar preveč. Pride čas, na primer okrog prvomajskih ali novembrskih praznikov, ko moram narediti tudi po štiri torte obenem. Vendar sem taka, da težko odklonim, če me ljudje prosijo. Pekla sem že različne oblike tort, a so ljudje trenutno najbolj navdušeni nad tako, ki predstavlja odprto knjigo,« je povedala Butkovičeva.

Tisti, ki so tako torto že videli, pravijo, da to ni slaščiča, ki bi jo človek pojedel, ampak prava umetnija. Minka jo namreč zna okrasiti z

Minka Butkovič s torto

obilno umetniškega navdih in ji tudi pripisati primerno posvetilo. S svojimi izdelki redno sodeluje na kulinarčnih razstavah, ki jih pripravlja aktiv kmečkih žena Sromlje. Kot zanimivost bi veljalo povedati še to, da sta se z Minkino torto sladkala že tudi politik Jože Smolet in župan italijanskega mesta Verone. Smoletu so jo podarili na srečanju kmečkih žena v Brežicah, veronskemu županu pa na mednarodnem kmetijskem sejmu v Veroni.

B. DUŠIČ

BREŽIŠKI GRAD — FILMSKI ELSINOR

BREŽICE — Posavski muzej ima spet v gosteh filmarje. V koprodukciji Jadran filma in Brandenburg Productions iz Los Angelesa snemajo prirezo za film Rosenkrantz in Guildenstern sta mrtva (Rosencrantz and Guildenstern are dead). To je hamletovska zgodba izpod peresa Toma Stopparda. Avtor je najprej napisal roman, po romanu pa scenarij za film, ki ga tudi sam režira. Najbolj znani igralce je Richard Dreyfuss, ki nastopa v glavni vlogi Hamleta. Dvorjana Rosencrantza upodablja Gary Goldman, Guildensterna pa Iain Glen. Asistent režiserja Zoran Budak je povedal, da so si brežiški grad izbrali za snemanje za to, ker najbolj spominja na Grad Elsinor na Danskem, na prizorišču drame o kraljeviču Hamletu.

J. T.

Matilda Kic

smo kosili. Ampak košnja ni najhujše, najhujša je bila pletev. Po vsaki košnji je bilo treba pleti, večno sem bila na njivi.

kozerija

DOBRO JUTRO, GOSPE IN GOSPODJE!

Razredna učiteljica Barbara Krednik je imela navado reči svojim stanovskim kolegicam in kolegom »gospa« in »gospod«.

— Gospa Ivanka, zvonilo je, greva v razred.

Ali pa:

— Gospod ravnatelj, drznila bi si pripomniti, da imamo učitelj v Repičevi dragi mizerne osebne dohodke.

Barbarina »gospa« in »gospod« sta šla na jetra vsem razen snažilki Cujnovi, ki je bila res gospa: vozila se je v golfu, v službo je hodila namesto ob šestih ob osmih, povrh

vsega pa si je zgradila še lepo hišo na Zeleni gori.

— Krednikovo bo moral nekdo opozoriti, naj že preneha s to svojo »gospo« in s tem svojim »gospodom«. Učitelji smo bili in bomo vselej in povsod — tovariši, je mlet na sestanku osnovne organizacije ZK tovariš ravnatelj.

— Jutri jo vzamem v precep, se je kar sam ponudil tovariš sekretar. Zaleglo je. Po pogovoru s tovarišem sekretarjem je Krednikova obrnila ploščo.

— Odmora je konec, tovarišice in tovariši! Je tulila po zbornici, ko je odzvonilo. Celo snažilki Cujnovi,

ki je pričela hoditi v šolo v krznem plašču za razliko od učiteljic, ki niso premogle drugega kot kostimov, je govorila:

— Tovarišica snažilka, spet niste pobrisali linoledja pred tablo v mojem razredu.

V Repičevini so zaveli drugi vetrovi. Z »gospo« in »gospod« so se pričeli obmetavati domala vsi, celo člani Zveze komunistov, le Barbara Krednik je še vtrajala pri »tovarišici« in »tovarišu«.

— Nemogoča je! Dviga mi pritisk s svojo »tovarišico« in s svojim »tovarišem«, je momljal na učiteljski konferenci gospod ravnatelj.

— Nekdo ji bo moral reči, da smo tudi učiteljice gospe in gospodje, je še dodal.

Prostovoljno se je javil gospod sekretar osnovne organizacije ZK.

— Boste videli: že jutri bomo gospe in gospodje! Je nastopil samozavestno, čeprav je razpagal s podatkom, da se mu članstvo krepko osipava.

Ko je stopila drugi dan Barbara Krednik v napol polno zbornico, je zažgolela:

— Dobro jutro, gospe in gospodje!

TONI GAŠPERIČ